«ئىنجىل 8-قىسىم»

«كورىنتلىقلارغا

«««2»

© مۇقەددەس كىتاب 2012
CC BY-SA 4.0
www.mukeddeskalam.com
«ئۇيغۇرچە كالام تەرجىمىسى»

ئىنجىل 8-قىسىم

«كورىنتلىقلارغا (2)»

روسۇل پاۋلۇس كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتكە

يازغان ئىككىنچى مەكتۇپ

كىرىش سۆز

كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتنىڭ قانداق ۋۇجۇدقا كەلگەنلىكى توغرۇلۇق پاۋلۇسنىڭ كورىنتلىقلارغا يازغان بىرىنچى مەكتۇپىدىكى «كىرىش سۆز»نى كۆرۈڭ. بۇ ئىككىنچى خەتنى پاۋلۇس تەخمىنەن مىلادىيە 56- ياكى 57-يىلى، كورىنتنىڭ شىمالىي تەرىپىدىن ئۈچ يۈز كىلومېتىر يىراقتا جايلاشقان ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتۈۋاتقان ۋاقتىدا يازغان. خەتنى پاۋلۇسنىڭ ھەمكارى روسۇل تىتۇس ۋە باشقا ئىككى قېرىنداش كورىنتقا ئەپكەلگەن (16:6-24). پاۋلۇسنىڭ بىرىنچى خېتىگە ئوخشاش، ئۇ ئۇشبۇ خەتنى كورىنتتىكى ئېغىر مەسىلىلەر ئۈستىدە بولغان كۆپ ئازاب ۋە قايغۇ ئىچىدە يازغان.

ئوقۇرمەنلەر بىرىنچى خەتنى يېزىش سەۋەبىنىڭ جامائەت ئىچىدە پەيدا بولغان كۆپ مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىش ھەمدە ئۇلارنىڭ بىرنەچچە جىددىي سوئاللىرىغا جاۋاب بېرىش ئۈچۈن بولغانلىقىنى ئەسلەيدۇ. بىرىنچى خەتتە، كورىنتلىقلارنىڭ ئارىسىدا بولغان، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىدىغان، ئۆزىنى «ئىشەنگۈچى» دەپ ئاتىغان بىر ئادەم بىلەن قانداق خاتىرجەم باردى-كەلدى قىلىش توغرۇلۇق پاۋلۇسنىڭ ئادەمنى سانجىغۇدەك تەنبىھىنى، شۇنداقلا نۇرغۇن باشقا ناتوغرا ئىشلار توغرۇلۇق ئاگاھلاندۇرۇش-جېكىلەشلىرىنى ئوقۇيمىز.

ئوقۇرمەنلەر ئۈچۈن كېيىنكى ۋەقەلەرنى چۈشەنچىمىز بويىچە ئىخچام تەرتىپتە تىزساق قولايلىقراق بولىدۇ: —

(1) پاۋلۇس «بىرىنچى مەكتۇپ»نى يازغاندىن كېيىن، كورىنتتا يەنە باشقا مەسىلىلەرنىڭ بارلىقى توغرۇلۇق خەۋەردار بولۇپ، ئىككىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا باردى. بىرىنچى خېتى بەلكىم كورىنتلىقلارنىڭ ھەربىر ئىشلىرىنى تېخى تولۇق ھەل قىلىپ كېتەلمىگەن بولۇشى مۇمكىن. بۇ ئىككىنچى قېتىملىق يوقلاش مىلادىيە 55-ياكى 56-يىلىدا بولغان؛ ئۇ شۇ زىيارەتنى «ئازار بېرىدىغان» دەپ تەسۋىرلەيدۇ (1:2). بەلكىم ئۇ ئۇلارغا قاتتىق تەنبىھ بەرگەن.

(2) ئاشۇ ۋاقىتلاردا خېلىلا ئوتتۇرىۋېرۇق بىر كىشى جامائەتكە چىققاندى (2:5-8). ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ زادى نېمە ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلمەيمىز؛ نېمىلا بولمىسۇن پاۋلۇس ئۇلارنىڭ قېشىغا يوقلاپ بارغىنى بىلەن مۇشۇ ئىشنى ھەل قىلالمىغاندى. كورىنتلىقلار ئۆزلىرى ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنى كۆرۈپ، خاتالىقىنى بىلىپ تۇرۇپمۇ ئۇنىڭغا تەنبىھ بېرىپ، ئۇنى توۋا قىلىشقا دەۋەت قىلىشتىن باش تارتقان؛ شۇڭا: —

(3) پاۋلۇس شۇ ۋاقىتلاردا ئەسلىدە پىلانلىغان ئۈچىنچى قېتىم زىيارەت قىلىش نىيىتىدىن يېنىپ، ئۇنىڭ ئورنىغا ئۇلارغا «ئېغىر ئازاب ئىچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆكتۈرگەن» دېگەن يەنە بىر خەتنى يازغان (2:3-4). شۇ خەتنىڭ بىرەر كۆچۈرۈلمىسىمۇ بىزگە يەتمىگەن. پاۋلۇس «دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆكتۈرگەن» ئاشۇ خەتنى تىتۇس ۋە يەنە بىر قېرىنداشنىڭ قولى ئارقىلىق يوللايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئىككى قېرىنداشنى كورىنتلىقلارنى رىغبەتلەندۈرەلەيدۇ، دەپ ئۈمىد قىلاتتى (12:16-18).

(شۇڭا «كورىنتلىقلارغا يېزىلغان ئىككىنچى خەت»نى ئەمەلىيەتتە «ئۈچىنچى خەت» دېيىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. يەنە شۇنى كۆرسەتمىسەك بولمايدۇكى، «كورىنتلىقلارغا (1)»دىن ئىلگىرى، خېلى بالدۇر يېزىلغان يەنە بىر خېتىمۇ بولغانىدى («1كور.» 9:5نى كۆرۈڭ).

(4) تىتۇس ماكېدونىيە ئۆلكىسىگە، پاۋلۇسنىڭ يېنىغا قايتىپ ۋە ئۇنىڭغا كورىنتلىقلار ئۇنىڭ نەسىھىتىنى قوبۇل قىلىپ، قىلمىشى يامان شۇ ئادەمگە تەنبىھ بېرىپ ئۇنى

مەسىھنىڭ يولىغا قايتۇردى، دېگەن خۇش خەۋەرنى يەتكۈزدى. ئەمما ئۇزۇن ئۆتمەيلا پاۋلۇس ئۆزىنى تېخىمۇ قاتتىق دەرد-ئەلەمگە سالىدىغان بىر خەۋەرنى ئاڭلىدى. ئۇلار ئارىسىدا پاۋلۇسنىڭ تەلىملىرىنى ئېزىتقۇ، ئۇنىڭ مەقسەت-مۇددىئالىرىنى ھارام، ئۇنىڭ روسۇللۇقىنى ھوقۇقىنى ساختا دېگەن بىرنەچچە زەھەرخەندە كاززاپ پەيدا بولغانىدى. كۆپ ئېتىقادچىلار ئۇلارنىڭ ئالدام خالتىسىغا چۈشۈشكە باشلىغان بولۇشى مۇمكىن. بۇ جىددىي ئىشنى بىر تەرەپ قىلىشنى ئۇ ئۆزىنىڭ زىيارىتىگىچە (ئۈچىنچى زىيارىتى، 2:13) كېچىكتۈرمەيتتى، ئەلۋەتتە. شۇنىڭ بىلەن: —

(5) ئۇ كۆز ئالدىمىزدىكى خەتنى (ئىنجىلدا «ئىككىنچى خەت» دەپ ئاتالغان) يازدى. بۇنى ئۇ يەنە تىتۇس ئارقىلىق يوللاپ، تىتۇس بىلەن يەنە ئىككى قېرىنداش ۋە بەلكىم باشقىلارنى بىللە ئەۋەتتى (6:8، 16-24). پاۋلۇس بۇ قېرىنداشلارغا يەنە، كورىنتتىكى جامائەت يېرۇسالېمدىكى نامرات ئېتىقادچىلار ئۈچۈن نىيەت قىلغان ئىئانىلىرىنى ئۇلاردىن يىغىۋېلىشنى ھەمدە يېرۇسالېمغا ئاپىرىشنى تاپىلىغانىدى (8-9-باب).

شۇڭا، بۇ «ئىككىنچى» (ئەمەلىيەتتە ئۈچىنچى) خەتنى يېزىشنىڭ ئاساسلىق سەۋەبلىرى تۆۋەندىكى تۆت نۇقتىدا كۆرۈلىدۇ: —

(1) تىتۇس پاۋلۇسنى خەۋەرلەندۈرگەندەك، كورىنتتىكى جامائەت ئۇنىڭ «دەرد-ئەلەمدىن يازغان» خېتىدىكى سۆزلىرىگە ئەستايىدىل كۆڭۈل قويۇپ ئۇنىڭ نەسىھىتىنى قوبۇل قىلىپ، ھېلىقى ئوتتۇرىۋۇق ئادەمگە تەنبىھ بېرىپ ئۇنىڭغا قاتتىق نەسىھەت قىلغانىدى. نەتىجىدە بۇ ئادەم توۋا قىلغان. شۇڭا ئۇلار پاۋلۇسنىڭ «دەرد-ئەلەملىك» خېتىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭ ۋە تىتۇسنىڭ جېكىلەشلىرىگە بويسۇنغان، ھەمدە گۇناھ سادىر قىلغان كىشى توۋا قىلغانىدى. پاۋلۇس بۇ ئىشلارغا خۇشاللىقىنى بىلدۈرمەكچى بولۇپ، ئۇشبۇ خەتنى يازىدۇ. پاۋلۇسنىڭ دەۋىتىگە قۇلاق سېلىپ ئۇلار مۇشۇ كىشىنى جامائەتتىن چىقىرىۋەتكەنىدى؛ پاۋلۇس ھازىر ئۇلارنى توۋا قىلغان كىشىنى جامائەتكە قايتىدىن قوبۇل قىلىشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىشكە دەۋەت قىلىدۇ (1:2-11). 8:7-16نىمۇ كۆرۈڭ.

(بەزى ئالىملارنىڭ پىكرىچە پاۋلۇسنىڭ ئىككىنچى خېتىدە تىلغا ئېلىنغان «تۆۋا قىلغان ئادەم» بىرىنچى خېتىدە (5-بابتا) تىلغا ئېلىنغان «جامائەتتىن چىقىرىلىش كېرەك بولغان» «ئۆز ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىدىغان» دېگەن كىشىگە ئوخشاش ئادەم بولىدۇ، دەيدۇ. لېكىن ئاشۇ كىشى «ئەتلىرى ھالاك قىلىنسۇن دەپ شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇلغان». بىز ئۇنى شۇنىڭدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئۆلگەن، دەپ قارايمىز. بىرىنچى خەتتە تىلغان ئېلىنغان «ئەتلىرى ھالاك قىلىنسۇن دەپ شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇلغان» كىشى «ئىككىنچى خېتى»دە تىلغا ئېلىنغان «تۆۋا قىلغان» كىشىنىڭ ئۆزىدۇر، دېگەننىڭ مۇمكىنچىلىكى بار دېسەكمۇ، ئىككىسىنىڭ بەزى تەپسىلاتلىرى بىر-بىرىگە ئانچە ماس كەلمەيدۇ. مەسىلەن، ئىككىنچى كىشىنىڭ باشقىلارغا «زىيان-زەخمەت يەتكۈزگۈچى كىشى» ئىكەنلىكى بايان قىلىنغان (12:7).

(2) مەسىھ ئەيسا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ، مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشكىنىدىن كېيىن، يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ ئوچۇق قوللۇقى ۋە كۆكسى-قارنىنىڭ كەڭلىكى بىلەن، روسۇللار ھەم باشقا قېرىنداشلارغا كۆپ سەپەر قىلىپ خۇش خەۋەرنى تارقىتىش پۇرستى يارىتىپ بېرىلگەنىدى. ئەمما بۇ سېخىلىقى تۈپەيلىدىن ھەمدە ئۇچرىغان بەزى ئېغىر زىيانكەشلىكلەر تۈپەيلىدىن يېرۇسالېمدىكى جامائەتچىلەرنىڭ كۆپى ئىنتايىن نامرات ھالغا چۈشۈپ قالغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا بۇ قەدىرلىك قېرىنداشلارنىڭ بەزىلىرى (يەھۇدىي «مىللەتچىلىك»نىڭ تەسىرى ئاستىدا ئۆسكەنلىكىدىن): — «تائىپىلەر (يەھۇدىي ئەمەسلەر) زادى نىجات تاپالمايدۇ» ھەتتا «خۇدا ئۇلارغا نىجاتتىنمۇ تېتىشقا يول قويمايدۇ» دەپ ئويلاپ قېلىشقانىدى. پاۋلۇس پۇرسەتنى قولدىن بەرمەي، سەپەرلىرىدە يوقلىغان «تائىپىلەر» (ياكى «يات ئەللىكلەر»)دىن تەركىب تاپقان جامائەتلەردىن، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىمىزغا ياردەم قولىمىزنى سۇنايلى دەپ ئۆتۈنۈشكە ۋە جېكىلەشكە باشلىدى. شۇ يول بىلەن ئۇلار پەقەت يەھۇدىي قېرىنداشلارنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپلا قالماي، بەلكى يەنە يەھۇدىي قېرىنداشلار ئۆز كۆزلىرى بىلەن ئۆزلىرىنىڭ دەل «خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى تونيالىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس» دەپ گۇمانلانغان يات ئەللىكلەرنىڭ كۈچلۈك مۇھەببىتىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بارلىق جامائەتلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ ئادەملەرنى بىرلەشتۈرگۈچى مۇھەببىتى تېخىمۇ كۈچىيىدۇ. ئۇشبۇ خەتتىن بىر يىل ئىلگىرى، كورىنتتىكى جامائەتچىلەر قىزغىنلىق بىلەن ئىئانە

توپلايمىز دېگەن نىيەتنى بىلدۈرگەنىدى. شۇڭا پاۋلۇس بۇ خەتتە، سىلەر نىيەتىڭلارغا ئەمەل قىلىپ، توپلىماقچى بولغان ئىئانىنى يېرۇسالېمغا ئاپىرىشقا تەييارلاڭلار، دەپ جېكىلەيدۇ (8-9-باب).

(3) خۇدانىڭ بەزى قەدىرلىك مۆمىن بەندىلىرىنىڭ بىر چاتىقى تۈزۈتۈلسە، <u>يەنە</u> بىر چاتاق پەيدا بولىدىغان ئوخشايدۇ. كورىنتتىكى جامائەتتىكىلەر شۇنداق بولغان بولسا كېرەك. كورىنتلىقلار پاۋلۇسنىڭ بىرىنچى خېتىدىكى ھەم كېيىنكى «دەرد-ئەلەملىك» خېتىدىكى جېكىلەشلىرىنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئۇلار ئارىسىدا ئۆزلىرىنى بولسا «روسۇللار»، پاۋلۇسنى بولسا، «روسۇل ئەمەس» دەپ جاكارلايدىغان بىرنەچچە ئىبرانىي كاززاپ (جامائەتنىڭ ئۆزىدىن چىققانمۇ، ياكى سىرتتىن كەلگەنمۇ، بىلمەيمىز) پەيدا بولغانىدى. بەزىلىرى، پاۋلۇسنى تايىنى يوق، «مانا بىزنى يوقلايمەن دەپ ۋەدە قىلغىنى بىلەن يېنىمىزغا كەلمىدى، بەلكىم بىزلەر (ھەقىقىي روسۇللار!)دىن قورقۇپ كەتكەندۇ!» دېيىشىپ كەتكەنىدى. پاۋلۇس بۇ خەتتە، ئەمەلىيەتتە يېنىڭلارغا تېخىچە كەلمىگىنىمنىڭ سەۋەبى، سىلەرنى ئاياپ، مەن بارغۇچە ئۆزۈڭلارغا ئۆز ئىللەتلىرىڭلارنى تۈزەتكۈدەك ۋاقىت بېرەي دېدىم، دەيدۇ. بۇ ئاتالمىش «روسۇللار»نىڭ بەزىلىرى: «روسۇللارنىڭ جامائەتتىن قۇۋۋەتلىنىشكە ھوقۇقى بار» دەپ جامائەتنى قىستاپ پۇل ئۈندۈرمەكتە ئىدى، شۇنداقلا «مانا، پاۋلۇس ۋە بارناباس ھەقىقىي روسۇل ئەمەس، چۈنكى ئۇلار ئۇنداق قىلمىدى!» دەپ بىلجىرلىماقتا ئىدى. يەنە بەزىلىرى ھەتتا پاۋلۇسنى كىشىلەرنىڭ كۆزلىرىنى بوياپ «يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈن توپلىغان ئىئانە»نى ئۆزىنىڭ قىلىۋالماقچى بولدى، دېگەنىدى. پاۋلۇس خەتنىڭ بىرنەچچە يېرىدە، بولۇپمۇ 10-12-بابلاردا بۇ سېسىق سەپسەتىچىلىكلەرنى ۋە بۇ ساختا روسۇللارنىڭ ماختىنىشلىرىنى پاش قىلىدۇ. ئۇ ھەتتا كورىنتتىكىلەرگە يات ئادەم بولۇپ قالغاندەك ئۇلاردىن ئۆزىنى قوبۇل قىلىشنى ئۆتۈنىدۇ (7:2-3). ئەمما شۇ گەۋدىلىككى، پاۋلۇس بۇ ئىشلار توغرۇلۇق مۇھىم تەنبىھى ۋە ئەيىبلەشلىرىنى خەتنىڭ ئاخىرىغا قالدۇرىدۇ؛ دېمەك، ئۇ ئاۋۋال كورىنتلىقلارنىڭ بۇرۇنقى خەتلىرىگە بولغان ياخشى ئىنكاسىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈرگەن ۋە ياردەم قولىنى ئايىمىغانلىقىنى تەرىپلىگەندىن كېيىن شۇ ئىشلار توغرۇلۇق تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلەيدۇ.

(4) ئۇلار بىرىنچى خېتىگە ھەم «دەرد-ئەلەملىك» خېتىگە قۇلاق سېلىپ ئىشلارنى قىزغىنلىق بىلەن تۈزىتىكەندەك بولغان بولسىمۇ (11:7)، پاۋلۇستا ئۇلار كونا ئادەت-قىلمىشلىرىغا يېنىپ كېتەرمۇ دەيدىغان ئېغىر تەشۋىش بار ئىدى (19:12-10:13). ئۇنىڭ بارلىق خەتلىرىدە جېكىلىگىنىدەك، ئۇ ھەربىر پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ئېتىقادچىلارنى ئالغا بېسىپ پاك-مۇقەددەسلىك ھەم مۇھەببەتنىڭ ھەر تەرەپتىكى كامالىتىگە ئىنتىلىشكە دەۋەت قىلىدۇ. دەرۋەقە، مۇقەددەس روھتا ئىزچىل ئۆگىنىشكە ۋە خۇدانى تېخىمۇ چوڭقۇر تونۇشقا ئىنتىلىشنىڭ ئۆزى بىز قازانغان روھىي ھەقىقەتلەر ۋە مېۋىلەرنى قولدىن بەرمەسلىكنىڭ بىردىنبىر يولىدىن ئىبارەتتۇر.

پاۋلۇسنىڭ ئۇلارغا يازغان بىرىنچى خېتى توغرۇلۇق سۆزلىرىمىز ئىككىنچى خېتىگە ئوخشاشلا ماس كېلىدۇ: —

«پاۋلۇسنىڭ شۇنچە كۆپ مەسىلىلىرى بولغان بۇنداق بىر جامائەتكە خەت يېزىشىغا مەجبۇر بولغانلىقىدىن خۇداغا مىننەتدار بولۇشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ بەرگەن جاۋابلىرى بىزنىڭ (مەيلى ئۆز شەخسىيىتىمىزنىڭ بولسۇن، جاھاندا بولغان جامائەتلەرنىڭ بولسۇن) ئۆزىمىزنىڭ نۇرغۇن بۈگۈنكى قىيىنچىلىقلىرىمىز ۋە مەسىلىلىرىمىزدىن ئازاد قىلىنىش يولىنى تېپىشىمىزغا يېتەكلىگۈچى بولىدۇ».

بەلكىم ئوقۇرمەنلەرنىڭ ئېسىدە باركى، تەۋرات دەۋرىدە ئايۇپ پەيغەمبەر ئازاب تارتقان كۈنلەردە ئۈچ دوستىنىڭ ئۇنى سەۋەبسىز، ئاساسسىز تەنقىد قىلىشلىرى ئايۇپتىن ئۆزىنىڭ خۇدا بىلەن چوڭقۇر مۇناسىۋەتتە باغلانغان ئىچ-باغرىدىكى سىرلارنى ئاشكارىلايدىغان جاۋابلارنى چىقىرىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش، كورىنتتىكى جامائەتتە پاۋلۇسنى ۋىجدانسىز، پرىنسىپسىز تەنقىد قىلغۇچىلار بولمىغان بولسا، ئۇشبۇ خەت بولمايتتى، شۇنداقلا بىز خۇدانىڭ ئىنساننىڭ قەلبىدە ھاسىل قىلالايدىغان مۇھەببەتنىڭ شۇنچە چوڭقۇر يەرلىرى ۋە سىرلىرىدىن خەۋەرسىز قالاتتۇق. ئەمما بۇ ئاجايىب خېتى ئارقىلىق پاۋلۇسنىڭ قەلبىدە ئاشكارىلانغان، ئۆزىدە تۇرغان مۇھەببەتنىڭ بۇ سىرلىرىنى كۆرەلەيدىغان بولدۇق.

يەنە شۇنى قايتىلايمىزكى، خەتتە «بابلار» ۋە «ئايەتلەر»نىڭ بولۇشى، ئوقۇرمەن ئىشەنگۈچىلەرگە قولايلىق يارىتىش ئۈچۈن كۆچۈرگۈچىلەر تەرىپىدىن قوشۇلغان بولۇپ، ئەسلى خەتنىڭ بىر قىسمى ئەمەس ئىدى. پاۋلۇس ئوقۇرمەنلەرنى بۇ خەتنى (بىر پۈتۈن

ھالدا) بىراقلا ئوقۇسۇن دەپ يازغانىدى.

«قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە بىز بەزى قىيىن ئايەتلەر ۋە روسۇل كۆز ئالدىمىزغا كەلتۈرگەن مەلۇم بىرنەچچە ھەقىقەت ئۈستىدە، شۇنداقلا ھازىرقى زامانىمىزدا بۇلارنى قانداق تەتبىقلاشقا بولىدىغانلىقى ئۈستىدە توختىلىمىز.

خەت (چوڭقۇر مۇھەببەت-قىزغىنلىق بىلەن يېزىلغان باشقا كۆپ خەتلەردەك) رەتلىك ھالدا بۆلەكلەرگە بۆلۈنمىگەچكە، مەزمۇنلىرىنى بىز پەقەت تەخمىنىي ھالدا تۆۋەندىكىدەك ئىخچاملىيالايمىز: —

مەزمۇن: —

1:1-11 — سالام-دۇئالار؛

1:12-7-باب — پاۋلۇس بىلەن كورىنتتىكى جامائەتنىڭ مۇناسىۋىتى؛ پاۋلۇسنىڭ ئىلگىرىكى خېتىنىڭ تەسىرى؛ «خۇش خەۋەر»نىڭ «مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن»دىن ھەر تەرەپلىمىلىك ئۈستۈنلۈكى؛ «خۇش خەۋەر»نىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ خىزمەتنى قانداق يۈرگۈزۈشى كېرەكلىكى؛

8-9-بابلار — يېرۇسالېمدىكى نامرات ئېتىقادچىلار ئۈچۈن ئىئانە توپلاش؛

10-باب - 10:13 ساختا روسۇللار ھەم ھەقىقىي روسۇللار؛

13:11-13 ئاخىرقى تىلەكلەر

«كورىنتلىقلارغا (2)»

روسۇل پاۋلۇس كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتكە

يازغان ئىككىنچى مەكتۇپ

1

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بېكىتىلگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى
مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىيدىن كورىنت شەھىرىدە
تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاخايا ئۆلكىسىدىكى
بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام! 2 ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن
سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي!
3 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدائاتىسى، رەھىمدىللىقلارغا تولغان ئاتا،
بارلىق رىغبەت-تەسەللىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە
ئوقۇلغاي! 4 بىز ئۇچرىغان ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتتە ئۇ بىزگە رىغبەت-
تەسەللى بېرىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغبەتلەندۈرۈلگەن
بولۇپ ئۇ بىزگە يەتكۈزگەن رىغبەت-تەسەللى بىلەن ھەرقانداق باشقا جاپا-
مۇشەققەتكە ئۇچرىغانلارغا رىغبەت-تەسەللى بېرەلەيدىغان بولدۇق. 5 چۈنكى،
مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى[1] بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقاندەك، مەسىھ
ئارقىلىق بولغان رىغبەت-تەسەللىمىزمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. 7-6 ئەمما بىز جاپا-
مۇشەققەتتە قالساقمۇ بۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللى ۋە نىجات تېپىشىڭلار
ئۈچۈن بولىدۇ؛ بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە ئوخشاش
ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە چىدىشىڭلار بىلەن سىلەردىمۇ ھاسىل قىلىنىدۇ[2]؛

1 «مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى» — بەلكىم پاۋلۇس ۋە بۇرادەرلىرىنىڭ مەسىھگە باغلانغانلىقى تۈپەيلىدىن ئۇچرىغان زىيانكەشلىكنى كۆرسىتىدۇ. ئەمما پاۋلۇس بۇ ئىشلارنى خۇدادىن كەلگەن، بىرخىل ئىمتىياز ۋە بەرىكەت سۈپىتىدە قارايدۇ. «فىلىپپىلىقلارغا» بولغان «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە «مەسىھنىڭ ئازابلىرىغا بولغان سىرداش-ھەمدەملىك» توغرۇلۇق سۆزىمىزنىمۇ كۆرۈڭ.

2 روسۇل پاۋلۇس ھەردائىم ئۆزى تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلەر باشقىلاردا تەسەللى-رىغبەت ۋە

بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقمۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ[3]؛ شۇڭا بىزنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مۇستەھكەمدۇر[4]؛ چۈنكى سىلەر ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولساڭلار، ئوخشاشلا رىغبەت-تەسەللىدىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. 8 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن جاپا-مۇشەققەتتىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمىز؛ ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسىز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتىنىڭ ئۆزىدىن ئۈمىد ئۈزگۈدەك بولغاندۇق؛ 9 ئەمما[5] ئۆزىمىزگە ئەمەس، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغاندەك يۈرەتتۇق. 10 ئۇ بىزنى بۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلىدۇق؛ 11 سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتلەر بىلەن مەدەت بېرىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق قىلىپ تالاي ئادەملەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق بىزگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات تۈپەيلىدىن تالاي ئادەملەر خۇداغا رەھمەتلەر ئېيتىدىغان بولىدۇ.

پاۋلۇسنىڭ زىيارەتنى كەينىگە سۈرۈشى

12 چۈنكى پەخرىمىز، يەنى ۋىجدانىمىزنىڭ گۇۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەممىيلىك بىلەن (ئىنساني پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلەرگە نىسبەتەن ئۆزىمىزنى تۇتۇۋالىدىغان بولدۇق. 13-14 چۈنكى

نىجات ھاسىل قىلىدۇ، دەپ قارايدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ دائىم ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى بىرخىل بەخت ۋە ئىمتىياز سۈپىتىدە رازىلىق بىلەن قوبۇل قىلاتتى. «فىلىپپىلىقلارغا» بولغان «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە «مەسىھنىڭ ئازابلىرىغا بولغان سىرداش-ھەمدەملىك» توغرۇلۇق سۆزىمىزنىمۇ كۆرۈڭ.

3 «بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقمۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ» دېگەن سۆزلەر بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە تېپىلمايدۇ.

4 «سىلەرگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مەھكەمدۇر» — روسۇل، كورىنتتىكى قېرىنداشلىرىم ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرسىلا، بەلكىم ئېتىقادتىن تانىدۇ، دېگەن ئەنسىرەشتىن خالىي بولدۇم، دېمەكچى.

5 باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «دەرۋەقە،...».

سىلەرگە يازغىنىمىز ئوقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتەلەيدىغاندىن باشقا ھېچ
نەرسە ئەمەس؛ لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار
بويىچە رەب ئەيسانىڭ كۈنىدە سىلەر بىزنىڭ پەخرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك
بىزلەرنىمۇ سىلەرنىڭ پەخرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى
ئۈمىد قىلىمەن[6]. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشەنچتە بولۇپ مەن ئەسلىدە
ئىككىنچى قېتىم سىلەرگە مېھىر-شەپقەتنى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ
قېشىڭلارغا بارماقچىدىم[7]؛ 16 يەنى، قېشىڭلاردىن ماكېدونىيەگە ئۆتۈپ، ئاندىن
ماكېدونىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشنى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن
يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە ئۇزىتىلىشىمنى ئۈمىد قىلغانىدىم. 17مەندە شۇنداق نىيەت
بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىكلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟[8] مەن نىيەت قىلغاندا، مەندە
«ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك[9]: بىردەم «بەرھەق، بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق،
ياق» دېيىش بارمۇ؟ 18 ئەمما خۇدا ئۆز سۆزىدە تۇرغىنىدەك، بىزنىڭ سىلەرگە
ئېيتقان سۆزىمىز بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» بولمايدۇ؛ 19 چۈنكى بىز
(مەن ۋە سىلۋانۇس[10] ۋە تىموتىي)نىڭ ئاراڭلاردا جاكارلىغىنىمىز ـ خۇدانىڭ
ئوغلى، ئەيسا مەسىھ، بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» ئەمەستۇر؛ بەلكى
ئۇنىڭدا «بەرھەق»لا باردۇر. 20چۈنكى خۇدانىڭ قانچىلىك ۋەدىلىرى بولۇشىدىن

6 كورىنتلىقلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ پاۋلۇس ۋە تىموتىينى چۈشەنمىگەن يەرلىرى تولا ئىدى. مۇشۇ يەردە پاۋلۇس ئۆزىنىڭ «ئۇلاردىن مۇستەقىل» تەكەببۇر ئادەم ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ رىغبەتلەندۈردۇ. پاۋلۇس ئۆزىنى ئۇلارنىڭ دۇئا-تىلاۋەتلىرىگە ئېھتىياجلىق، دەيدۇ (12). شۇڭا «رەب ئەيسانىڭ كۈنى» (دۇنياغا قايتىش كۈنى)دە ئۇلارنىڭ پاۋلۇس ھەم تىموتىيدا بولغان تۆھپىسى كۆرۈلىدۇ (دېمەك، شۇ كۈنىدە «بىزلەرمۇ سىلەرنىڭ پەخرىڭلار بولىمىز»).

7 «ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدىم» ــ «ئاۋۋال» بەلكىم «ماكېدونىياغا بېرىشتىن ئاۋۋال» دېگەن مەنىدە (16-ئايەت، «1كور.» 5:16-6، «2كور.» 12:2نى كۆرۈڭ).

8 پاۋلۇسنىڭ بۇ ئويى-نىيىتى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغانىدى. شۇڭا كورىنتلىقلارنىڭ بەزىلىرى ئۇنى «تۇتامى يوق ئادەم» دەپ ئەيىبلەيتتى.

9 ««ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك» — «ئەتلىك» بولسا ئىنسانلارنىڭ ئادەتتە ئىشەنچلىك ئەمەسلىكىنى، ئۇلارغا تايانماسلىق كېرەكلىكىنى، ئۇلارنىڭ قارغۇلارچە ئىش قىلىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. «رىملىقلارغا»دىكى «ئەت» توغرۇلۇق «كىرىش سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

10 «سىلۋانۇس» — شۈبھىسىزكى، ئىنجىلدىكى باشقا يەرلەردە «سىلاس» شەكلىدە ئۇچرايدۇ (مەسىلەن، «روس.» 5:18).

قەتئىينەزەر، ئۇلار ئۇنىڭدا «بەرھەق»تۇر، ۋە بىز ئارقىلىق ئۇنىڭدىمۇ خۇداغا
شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغان «ئامىن»[11] باردۇر. 21 ئەمدى بىزلەرنى سىلەر بىلەن
بىللە مەسىھدە چىڭ تۇرغۇزغۇچى بولغىنى ھەم بىزنى مەسىھلىگىنى[12] بولسا
خۇدادۇر. 22 ئۇ يەنە ئۈستىمىزگە مۆھۈر بېسىپ،[13] قەلبىمىزگە ئۆز روھىنى[14]
«كاپالەت» بولۇشقا ئاتا قىلدى.[15]

روسۇل پاۋلۇسنىڭ ئۇلارنى يوقلاپ بېرىشنى كېچىكتۈرگەنلىكىنىڭ سەۋەبى

23 ئەمما خۇدانى ئۆز جېنىمغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەنكى، كورىنتقا
تېخى بارمىغانلىقىمنىڭ سەۋەبى كۆڭلۈڭلارنى ئاياش ئۈچۈن ئىدى. 24 ھەرگىز
ئۆزىمىزنى ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرمىز، دېمەك، بەلكى
سىلەرنىڭ شاد-خۇراملىقىڭلارنى ئاشۇرۇشقا سىلەرگە ھەمكارلاشقۇچىلارمىز؛
چۈنكى سىلەر ئېتىقاد ئارقىلىقلا مەزمۇت تۇرىسىلەر.

---

11 «ئامىن» دېگەن سۆز دۇئاغا، مەلۇم ئارزۇ-تىلەككە ياكى مەلۇم ۋەز-تەلىمگە «شۇنداق بولغاي، خۇدايىم!»، «قوشۇلدۇم!» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ.

12 «مەسىھلىنىش» ياكى «مەسىھ قىلىنىش»نىڭ ئومۇمىي مەنىسىنى چۈشىنىش ئۈچۈن تەۋرات «يەش.» 1:61دىكى ئىزاھاتنى ۋە «تەبىرلەر»نىمۇ كۆرۈڭ. رەب ئەيسا مەسىھ خىزمىتىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن مۇقەددەس روھ بىلەن «مەسىھ قىلىنىپ» كۈچەيتىلگەندەك، ھەربىر ئېتىقادچى ئوخشاشلا مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلغىنىدا، خۇدا بىزگە تاپشۇرغان خىزمەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ روھى (مۇقەددەس روھ) بىلەنمۇ «مەسىھ قىلىنىدۇ» شۇنداقلا روھتا كۈچەيتىلگەن بولىدۇ.

13 (مۇقەددەس روھ بىلەن) «مۆھۈر بېسىش» توغرۇلۇق «ئەفەسۇسلۇقلارغا»دىكى «قوشۇمچە سۆز»نىمىزنى كۆرۈڭ. مۇقەددەس روھنىڭ ئۆزى خۇدانىڭ ئۆزىگە تەۋە بولغان ئادەملىرىنىڭ ئۈستىگە: «مېنىڭكىدۇر» دەپ باسقان ئىگىدارچىلىق مۆھۈرىدۇر.

14 «ئۆز روھى» گرېك تىلىدا پەقەت «روھ» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

15 «كاپالەت» — بۇ ئايەت تۆۋەندىكى ھەقىقەتلەرنى كۆرسىتىدۇ: —

(1) ئىشەنگۈچىلەرنىڭ «تولۇق مىراس»نى ئىگىلىۋالغۇچە، مۇقەددەس روھ ھەربىر ئىشەنگەن ئادەمنىڭ قەلبىدە تۇرۇپ ئۇنىڭغا بۇ مىراسنى تېتىتىپ، ۋۇجۇدىدا مىراسنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇ. (2) يەنە كېلىپ، مۇقەددەس روھنىڭ ئىشەنگۈچىنىڭ قەلبىدە تۇرغانلىقىنىڭ ئۆزى ئۇنىڭ كەلگۈسىدە بۇ مىراسقا چوقۇم ئېرىشىدىغانلىقىغا خۇدانىڭ ئۆز كاپالىتىدۇر.

2

1 لېكىن مەن ئىچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم[16]. 2 چۈنكى ئەگەر مەن سىلەرگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ تۈيەيلىمدىن ئازار يېگەنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندۇرالىسۇن؟ 3 مەن ئەسلى مېنى شادلاندۇرۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئەكسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسەتتە شۇ خەتنى يازدىم[17]؛ چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەممىڭلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەممىڭلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. 4 چۈنكى ئەسلىدە ئۆزۈم ئېغىر ئازاب ئىچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆككۈزۈپ تۇرۇپ سىلەرگە شۇ خەتنى يازغانىدىم؛ مەقسىتىم سىلەرگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلەرگە چوڭقۇر باغلانغان، ئېشىپ تاشقان مۇھەببىتىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى.

گۇناھكارنى قايتىدىن قوبۇل قىلىش

5 ئەمما بىرەرسى ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دېيمەن، ئۇ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەممىڭلارغا ئازار يەتكۈزدى. 6 بۇنداق ئادەمنىڭ[18] كۆپىنچىڭلار تەرىپىدىن تەنبىھلەنگىنى يېتەرلىكتۇر؛ 7 شۇڭا ھازىر ئەكسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغبەت-تەسەللى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ؛ بولمىسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۆزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. 8 شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇنىڭغا مۇھەببىتىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جېكىلەيمەن. 9 شۇ خېتىمنى يەنە بىر مەقسەتتە، يەنى سىلەرنىڭ ھەممە

---

16 بۇ جۈملىدىن كۆرىمىزكى، پاۋلۇسنىڭ ئىككىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا بېرىشى ئىككىلا تەرەپكە ئېغىر، ئازارلىق ئىش ئىدى. «ئىچىمدە ... قارارغا كەلدىم» دېگەن سۆز بەلكىم پەقەت ئۇلارنى دەپ ئەمەس، بەلكىم «ئۆزۈمگىمۇ ئازابلىق بولمىسۇن» دەپ شۇنداق قارار قىلدىم، دەپ پۈرىتىدۇ.

17 «شۇ خەت» — «كىرىش سۆز»ىمىزدە ئېيتقىنىمىزدەك، «كورىنتلىقلارغا (1)» ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر خەتنى كۆرسىتىدۇ.

18 بەزى ئالىملار «بۇنداق ئادەم»نى پاۋلۇس بىرىنچى خېتىدە ئالاھىدە ئەيىبلىگەن كىشى («1كور.» 5-باب) دەپ قارايدۇ. بىزنىڭچە بولسا ئۇ كېيىنكى، كۆپ ئادەملەرگە «ئازار بەرگەن»، «زىيان-زەخمەت قىلغۇچى» يەنە بىر كىشى ئىدى (12:7 ۋە «كىرىش سۆز»ىمىزنىمۇ كۆرۈڭ).

ئىشلاردا ئىتائەتمەن ياكى ئىتائەتمەن ئەمەسلىكىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم[19]. 10 لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولساڭلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا[20] شۇنداق قىلدىم. 11 شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۇستۇنلۇككە ئېرىشەلمەيدۇ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز[21].

12 ئەمدى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تروئاس شەھىرىگە كەلگىنىمدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن[22] پۇرسەت ئىشىكى ماڭا ئېچىلغىنىنى بىلەن، 13 قېرىندىشىم تىتۇسنى تاپالمىغىنىم تۈپەيلىدىن روھىم ئارام تاپمىدى[23]؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيەگە سەپەر ئالدىم. 14 ئەمما بىزنى مەسىھدە ھەمىشە تەنتەنە بىلەن غالىبانە باشلايدىغان[24]، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە ئۆزىگە دوست تارتقۇچى خۇشپۇراقنى چاچقۇچى خۇداغا تەشەككۈر! 15 چۈنكى بىز خۇداغا

19 «ھەممە ئىشلاردا ئىتائەتمەن ياكى ئىتائەتمەن ئەمەسلىكىڭلار» — پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئۆزىگە ئىتائەتمەن بولۇشى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۇنىڭ ئارقىلىق كەلگەن سۆزىگە ئىتائەتمەن بولۇشىنى خالايتتى، ئەلۋەتتە.

20 «مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا» — باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «مەسىھنىڭ ۋۇجۇدىدا» ياكى «مەسىھنىڭ شەخسىيىتىدە» (دېمەك، مەسىھنىڭ ئورنىدا ياكى مەسىھنىڭ نامىدا). بۇنىڭ ۋە تەرجىمىمىزنىڭ مەنىسى ئارىسىدا چوڭ پەرق يوق.

21 بۇ ئايەت توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

22 گرېك تىلىدا «رەبدە».

23 زور مۇمكىنچىلىكى باركى، تىتۇس كورىنتتىكى قېرىنداشلارنىڭ خەۋىرىنى ئېلىپ كەلمەكچى بولغان، لېكىن تېخى تروئاسقا كەلمىگەنلىكى ئۈچۈن، كورىنتلىقلارنىڭ غېمىنى يەۋاتقان پاۋلۇس تروئاستا تۇرغىنىدا كۆڭلى ئارام تاپمىدى. گەرچە خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا «پۇرسەت ئىشىكى ئېچىلغان» بولسىمۇ، ئۇ ئۇنىڭدىن (ۋاقتىنچە) پايدىلانماي كورىنتلىقلارنىڭ خەۋىرىنى بىلىۋېلىش ئۈچۈن تىتۇسنى ئىزدەپ ئۇ يەردىن كەتتى. بىر يىلدىن كېيىنمۇ تروئاستىكى بۇ «پۇرسەت ئىشىكى» تېخى ئوچۇق تۇرغان بولسا كېرەك («روس.» 6:20).

24 «غالىبانە باشلايدىغان» گرېك تىلىدىكى بۇ سۆز ئادەتتە سەردار ياكى پادىشاھ زەپەر قۇچقان قوشۇنىنى شەرەپلىك، تەنتەنىلىك يۈرۈشتە ئۆز يۇرتىغا باشلايدىغانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ.

يەتكۈزۈلۈۋاتقان مەسىھنىڭ خۇشپۇرىقىدۇرمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقمىز؛ 16 كېيىنكىلەرگە ئۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىدۇرمىز[25]؛ ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۆددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ 17 چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۆزىنى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛ ئەكسىچە بىز سەممىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدادىن ئەۋەتىلگەنلەر سۈپىتىدە مەسىھدە سۆزلەيمىز.

يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى

3 1 بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلغىلى تۇرۇۋاتامدۇق؟ ياكى باشقا بەزىلەرگە كېرەك بولغاندەك، سىلەرگە يېزىلغان ياكى سىلەر يازغان تەۋسىيەنامىلەر بىزگە كېرەكمۇ؟ 2 سىلەر ئۆزۈڭلار بىزنىڭ تەۋسىيەنامىمىزدۇرسىلەر، قەلبىمىزدە پۈتۈلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان[26]. 3 سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن پەرۋىش قىلىنغان[27]، مەسىھنىڭ مەكتۇپى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مەكتۇپ سىياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختايلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبنىڭ ئەتلىك تاختايلىرىغا پۈتۈكلۈكتۇر)[28]. 4 ئەمدى

[25] «ئۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ... ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىدۇرمىز». بۇنىڭ مەنىسى بەلكىم شۇنداقكى: — «ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلار» بولسا، «روھىي ئۆلۈم»دە تۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ شۇ خەتەرلىك ئەھۋالىنى خۇدانىڭ ئادەملىرى ئۇلارغا پۇرىتىدۇ؛ مەڭگۈلۈك ھاياتلىقنى تېپىۋاتقانلارغا بولسا، خۇدانىڭ ئادەملىرى ئۇلارغا مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ خۇشبۇيىنى، ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى ئۆزىنىڭ ھايات-تۇرمۇشى ئارقىلىق پۇرىتىپ بىلدۈرىدۇ.

[26] دېمەك، كورىنتتىكى ئېتىقادچىلارنىڭ نىجاتنى يېڭى قوبۇل قىلغان ۋاقتىدا مۇتلەق ئۆزگەرتىلگەن يېڭى يۈرۈش-تۇرۇشلىرى پاۋلۇسنىڭ ئەجرىنىڭ ھەر ئادەمگە كۆرۈنەرلىك بولغان مېۋىسى، ئۇنىڭ ھەقىقىي روسۇل ئىكەنلىكىگە ئىسپات ئىدى.

[27] ياكى «يەتكۈزۈلىدىغان، يوللانغان». گرېك تىلىدا «كۆيۈنۈپ بېقىلغان» ياكى «خىزمىتى قىلىنغان».

[28] ئوقۇرمەنلەرنىڭ ئېسىدە باركى، مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن قانۇن «تاش تاختالار»غا پۈتۈكلۈك ئىدى. مۇشۇ يەردىكى «ئەتلىك» سەلبىي مەنىدە ئەمەس، بەلكىم «يۇمشاق، قاتتىق

بىزنىڭ مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە زور ئىشەنچىمىز بار؛
5 ئۆزىمىزنى بىرەرنەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چاغلىغىنىمىز
يوقتۇر؛ ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇدادىندۇر.
6 ئۇ بىزنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى؛
بۇ ئەھدە پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەرگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان[29].
چۈنكى پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈرىدۇ؛ لېكىن روھ بولسا ئادەمگە
ھايات كەلتۈرىدۇ[30]. 7 ئەمما سۆز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، ئۆلۈم
كەلتۈرىدىغان خىزمەت شان-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىللار
مۇسانىڭ يۈزىدە جۇلالانغان شان-شەرەپتىن يۈزىگە كۆزلىرىنى تىكىپ
قارىيالمىغان يەردە (گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان
بولسىمۇ)،[31] 8 روھ بىلەن يۈرگۈزۈلىدىغان خىزمەت تېخىمۇ شان-شەرەپلىك
بولمامدۇ؟ 9 چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك
بولغان يەردە، ئىنساننى ھەققانىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرىپى تېخىمۇ
ئېشىپ تاشمامدۇ!؟ 10 چۈنكى ئەسلىدە شان-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ
ھازىرقى غايەت زور شان-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق شان-
شەرەپلىكلىكى يوقتۇر؛ 11 چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە
شان-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە[32]، ھازىر ئورنىنى باسقان ئىش
تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولىدۇ. 12 بىزدە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۈمىد

بولمىغان»، «تاش»نىڭ ئەكسىنى بىلدۈرىدۇ.

29 مۇشۇ ئايەتتىكى «پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر» مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇننى، يەنى «كونا ئەھدە»نى كۆرسىتىدۇ؛ «روھ» بولسا خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىنى كۆرسىتىدۇ، ئەلۋەتتە. «يېڭى ئەھدە» توغرۇلۇق «يەر.» 31:31-34 ۋە «يەرەمىيا»دىكى «قوشۇمچە سۆز»نى كۆرۈڭ.

30 «پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈرىدۇ؛ لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈرىدۇ» — بۇ سۆزلەرنىڭ تولۇق مەنىسىنى چۈشىنىش ئۈچۈن «رىم.» 3:19-23، 7-باب ۋە 1:8-16نى كۆرۈڭ. «روھ» خۇدانىڭ روھى، ئەلۋەتتە.

31 بۇ ۋەقە «مىس.» 34:29-35دە خاتىرىلەنگەن. «(گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)» دېگەننىڭ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «گەرچە شۇ نۇر ئاستا-ئاستا يوقىلىۋاتقان بولسىمۇ». پاۋلۇس بۇ ئىككى بىسلىق سۆزلەرنى بەلكىم ئەتەي ئىشلەتكەن، شۇڭا ئىككىلا تەرجىمىسى بەلكىم توغرىدۇر.

32 ياكى «ئاجىزلاپ يوقىلىۋاتقان ئىش».

بولغانىكەن، بىز تولىمۇ يۈرەكلىك بولىمىز[33]. 13 بىز ئىسرائىللارنى ئەمەلدىن
قالدۇرۇلىدىغان[34] ئەھدىنىڭ پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشىنىڭ ئاقىۋىتىگە
ئۇچراپ كەتمىسۇن دەپ[35] يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالغان مۇساغا ئوخشىمايمىز.
14ئەمما ئۇلارنىڭ ئوي-كۆڭۈللىرى قاداقلاشقانىدى؛ چۈنكى بۈگۈنگە قەدەر
كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا[36] مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلمەي كەلدى؛ چۈنكى
پەقەت مەسىھدە بولغاندىلا ئۇ ئېلىپ تاشلىۋېتىلىدۇ. 15 ئەمما بۈگۈنگە قەدەر،
مۇسانىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە يەنىلا قەلبىنى يېپىۋالماقتا.
16ئەمما ھەركىم رەبگە قاراپ بۇرۇلسا، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 17 ئەمما
رەب شۇ روھتۇر[37]؛ ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ.
18 ۋە بىز ھەممىمىزنىڭ يۈزىمىز چۈمپەردىسىز ھالدا رەبنىڭ شان-شەرىپىگە
قارىغىنىدا، ئۇنىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە[38] بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن
شان-شەرەپ ئۈستىگە شان-شەرەپ قوشۇلۇپ ئۆزگەرتىلمەكتىمىز.

پاۋلۇسنىڭ جامائەتلەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان چىداملىق، سەۋر-تاقەتلىكى – خىزمەتتە چىداملىق

4 1 شۇڭا خۇدا بىزگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەندەك، بۇ خىزمەت
بىزگە ئامانەت قىلىنغانىكەن، بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ 2 ئەمدىلىكتە

33 ياكى «جاسارەتلىك سۆزلەيمىز».

34 «كونا ئەھدە»نىڭ «ئەمەلدىن قالدۇرۇلغانلىقى»نى تولۇقراق چۈشىنىش ئۈچۈن «رىم.» 19:3-25:4، 7:7-4:8، «گال.» 1:2-7:4نى ئوقۇڭ)

باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «ئۆچۈپ كېتىۋاتقان...».

35 «قاراشىنىڭ ئاقىۋىتى» — بىز بۇ سۆزنى شۇ مەنىدە چۈشىنىمىزكى، كونا ئەھدە (مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن قانۇن) ئاستىدا، ئىنسانىنىڭ گۇناھقا پاتقان ھالىتى پاش قىلىنغاچقا، خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە بىۋاستە قاراشنىڭ ئاقىۋىتى ئۆلۈم بولاتتى. «مىس.» 34:34نى كۆرۈڭ.

36 «كونا ئەھدە» مۇشۇ يەردە، بولۇپمۇ مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن قانۇننى، يەنى تەۋراتنىڭ «يارىتىلىش»تىن «قانۇن شەرھى»گىچە بولغان بەش قىسمىنى كۆرسىتىدۇ.

37 «روھ» — خۇدانىڭ مۇقەددەس روھى»، يەنى «يېڭى ئەھدە» ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھاياتنى ئېلىپ كېلىدىغان روھنى كۆرسىتىدۇ.

38 «ئوخشاش سۈرىتى» (ياكى «سۈرەت-ئوبرازى) — رەب ئەيسانىڭ ئۆزىنىڭ سۈرىتى.

شەرمەندىلىككە ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى تاشلاپ، نە ئالدامچىلىقتا ماڭماي،
نە خۇدانىڭ سۆزىنى بۇرمىلىماي، بەلكى ھەقىقەتنى ئەينەن ئايان قىلىش بىلەن
خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلۇقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ۋىجدانىغا كۆرسىتىمىز. 3 ئەمما
خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، ئۇ ھالاك بولۇۋاتقانلارغا نىسبەتەن
چۈمكەلدى؛ 4 چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسىھنىڭ شان-
شەرىپى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن
دەپ، بۇ زاماننىڭ ئىلاھى[39] ئېتىقادسىزلارنىڭ ئوي-زېھنلىرىنى كور قىلدى.
5 چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسىھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك
ئۆزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارىڭلار[40] دەپ ئېلان قىلىمىز.
6 چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ بۇيرۇغان خۇدا، مەسىھنىڭ
دىدارىدىن ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى تونۇتۇشقا بولغان يورۇقلۇقنىڭ بىز ئارقىلىق
چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقاندۇر.

مەڭگۈلۈك شان-شەرەپنىڭ زور ۋەزنى

7 ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن
بولغانلىقى كۆرۈنسۇن دەپ بۇ گۆھەرگە ساپال ئىدىشلاردا[41] قاچىلاقلىق
ھالدا ئىگىدارلىق قىلىمىز. 8 مانا بىز ھەرتەرەپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما
يەنجىلمىدۇق؛ تەمتىرەپ قالدۇق، ئەمما ئۈمىدسىزلەنمىدۇق؛ 9 زىيانكەشلىككە
ئۇچراۋاتىمىز، ئەمما ھەمدەمسىز قالمىدۇق؛ يىقىتىلدۇق، ئەمما ھالاك
بولمىدۇق؛ 10 ئەيسانىڭ ھاياتى تېنىمىزدە ئايان قىلىنسۇن دەپ، ھەردائىم
تېنىمىزدە ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمىز[42]. 11 چۈنكى ئەيسانىڭ

39 «بۇ زاماننىڭ ئىلاھى» شەيتان، ئىبلىس.
40 «خىزمەتكارلار» — گرېك تىلىدا «قۇللار» — ئۆزىنى (ھەرخىل سەۋەبلەر بىلەن) باشقا بىرسىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ساتقان كىشىلەر.
41 «ساپال ئىدىشلار» بولسا ئېتىقادچىلارنىڭ ئۆز ئاجىز ۋۇجۇد-تەنلىرى، ئەلۋەتتە.
42 «ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈش» بەلكىم روسۇللار دائىم ئازاپ-ئوقۇبەتنى تارتقانلىقى، دائىم ئۆلتۈرۈلۈشنىڭ خەۋپىدە تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. ئەمما بۇ بايانىنى يەنە ھەممە ئېتىقادچى ئۈچۈن مۇھىم روھىي پرىنسىپ دېگىلى بولىدۇ. 11-ئايەتنى كۆرۈڭ.

هاياتى ئۆلىدىغان ئەتلىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان
بىزلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز[43]. 12 شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم
ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ[44]. 13 ۋە «مەن ئىشەندىم،
شۇڭا سۆز قىلدىم»[45] دەپ يېزىلغاندىكىدەك ئىمان-ئىشەنچتىكى روھقا
ئىگە بولۇپ، بىزمۇ ئىشەندۇق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز[46]؛ 14 چۈنكى
رەب ئەيسانى تىرىلدۈرگەن خۇدا بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تىرىلدۈرىدۇ،
شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە ئۆز ئالدىغا ھازىر قىلىدۇ، دەپ بىلىمىز.
15 چۈنكى بۇ ھەممە ئىشلار سىلەر ئۈچۈندۇركى، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ
ۋۇجۇدىدا ئېشىپ تاشقۇچە بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ
كىشىلەرنىڭمۇ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان تەشەككۈرلىرى ئېشىپ تاشىدۇ.
16 شۇڭا بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ،
دەرھەقىقەت ئىچكى ئىنسانلىقىمىز[47] كۈندىن-كۈنگە يېڭىلانماقتا. 17 چۈنكى
بىزنىڭ بىر دەقىقىلىك ۋە يېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز بىز ئۈچۈن ئېشىپ
تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنلىك شان-شەرەپنى ھاسىل قىلىدۇ. 18 شۇڭا بىز
كۆرۈنگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز؛ چۈنكى
كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقىتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر.

كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئىمان-ئىشەنچ بىلەن ياشاش

5

1 چۈنكى بۇ زېمىندا تەۋە ئۆيىمىز، يەنى بۇ چېدىرىمىز يوقىتىلسىمۇ،
خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان بىر ئۆي، يەنى
ئاسمانلاردا ئەبەدىي بىر ماكانىمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. 2 ئەمدى بۇ كونا ئۆيىمىزدە
تۇرغىنىمىزدا ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى كىيىۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئاھ

---

43 «ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز» — خۇدا تەرىپىدىن، ئەلۋەتتە.

44 مۇشۇ مۇھىم پرىنسىپ توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

45 «زەب.» 10:116.

46 «سۆز قىلىمىز» — دېمەك، خۇش خەۋەرنى جاكارلايمىز.

47 «تاشقى ئىنسانلىقىمىز» ئادەمنىڭ جان-تېنىنى، «ئىچكى ئىنسانلىقىمىز» ئادەمنىڭ قەلب-روھىنى، ئىچكى دۇنياسىنى كۆرسىتىدۇ. گرېك تىلىدا «تاشقى ئىنسانىمىز» ۋە «ئىچكى ئىنسانىمىز» دېيىلىدۇ.

ئۇرماقتىمىز 3 (بەرھەق، ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى كىيىۋالساق يالىڭاچ قالمايمىز).
4 چۈنكى مۇشۇ چېدىردا تۇرغىنىمىزدا، ئېغىرچىلىقتا ئاھ ئۇرماقتىمىز؛ بۇ بىزنىڭ
يالىڭاچلىنىشنى خالىغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۈرۈلۈشنى، يەنى بىزدە
ئۆلىدىغان نېمە بولسا، ئۇنىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشىنى خالايمىز. 5 ئەمدى
بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر؛ ئۇ بىزگە «كاپالەت» بولغان
ئۆز روھىنىمۇ[48] ئاتا قىلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بىز ھەمىشە يۈرەكلىك بولىمىز؛
ھەمدە تېنىمىزدە ماكان تۇتقىنىمىزدا رەبدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ
بىلىمىز 7 (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماڭىمىز)؛
8 بىز يۈرەكلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەندىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكاندا
بولۇشقا تېخىمۇ خۇرسەنمىز. 9 شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندە بولايلى، تەندىن نېرى
بولايلى، ئۇنى خۇرسەن قىلىشنى ئىستەك-نىشان قىلىپ ئىنتىلىمىز. 10 چۈنكى
تەندە قىلغان ئەمەللىرىمىزنى، ياخشىلىق بولسۇن، يامانلىق بولسۇن، ھەربىرىمىزگە
قايتۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم
بولىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن رەبنىڭ دەھشىتىنى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى
ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز؛ لېكىن بىز خۇداغا ئوچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك
سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق[49] دەپ ئۈمىد قىلىمەن.

ئىناقلىققا كەلتۈرۈش خىزمىتى

12 بىز ھازىر ئۆزىمىزنى قايتىدىن سىلەرگە تەۋسىيە قىلغىنىمىز يوق،
بەلكى پەقەت سىلەردە قەلبىدىكى ئىشلاردىن ئەمەس، تاشقى قىياپەتتىن
پەخىرلىنىدىغانلارغا بەرگۈدەك جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلەرگە بىزلەردىن

48 «ئۆز روھى» گرېك تىلىدا پەقەت «روھ» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. «كاپالەت» توغرۇلۇق 1:22دىكى ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

49 «خۇداغا ئوچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق». دېمەك، پاۋلۇس ۋە باشقا روسۇللار دۇنيادىكىلەرگە ئانچە تونۇش ئەمەس، ئۇلارنىڭ ھەقىقىي سالاھىيىتى، ئۇلاردا بولغان مەسىھنىڭ مۇقەددەس روھىمۇ دۇنيادىكىلەرگە ئانچە تونۇش ئەمەس، شۇڭا ئۇلارغا مەسىھنىڭ ھەر ئادەمنى سوراققا تارتىدىغانلىقى توغرۇلۇق ئىشەندۈرۈشنىڭ زۆرۈرىيىتى بار. لېكىن خۇدا بىزنى ئوبدان بىلىدۇ ۋە (سىلەر خۇدانىڭ ئادەملىرى بولغاندىن كېيىن) سىلەرمۇ بىزنى ئوبدان چۈشەنسەڭلار كېرەك، دەيدۇ.

پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىۋاتىمىز[50]. 13 چۈنكى ئىچ-ئىچىمىزگە
سىغماي قالغان بولساقمۇ خۇدا ئالدىدا شۇنداق بولدۇق، سالماق بولساقمۇ
سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز[51]. 14 چۈنكى مەسىھنىڭ مۇھەببىتى بىزنى
شۇنداق قىلىشقا ئۈندەيدۇ؛ چۈنكى بىز بىرسى ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلدى[52]،
شۇڭا ھەممەيلەننىمۇ ئۆلدى، دەپ ھېسابلايمىز[53]. 15 ۋە ئۇ ھەممەيلەننى
دەپ ئۆلدى، بۇنىڭدىن مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس،
بەلكى ئۇلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن ياشىشى ئۈچۈندۇر.
16 شۇنىڭ بىلەن بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە[54]
تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن
كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز[55]. 17 شۇڭا ئەمدى بىرسى مەسىھدە
بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش
يېڭى بولدى! 18 ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر[56]؛ ئۇ بىزنى مەسىھ ئارقىلىق
ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى:
ــ 19 دېمەك، خۇدا مەسىھدە ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئۇلارنىڭ

50 «تاشقى قىياپىتىدىن پەخىرلىنىدىغانلار» ــ پاۋلۇس ھازىر كورىنتتىكى جامائەتتە كۆرۈنگەن «ساختا روسۇللار»نى تىلغا ئېلىپ، ئۆزى ئۇستىدىن ئەرز قىلغان بۇ كىشىلەرگە جاۋاب بېرىش ئۈچۈن كورىنتتىكى قېرىنداشلارغا ئۆزىنىڭ ۋە ھەمكارلىرىنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ روھىي ماھىيىتىنى ئازراق ئاشكارىلاپ كۆرسەتمەكچى.

51 مۇنۇ ئايەتتە پاۋلۇس، شۈبھىسىزكى، (يۇقىرىدا ئېيتىلغاندەك) ئاۋۋال ئۆزىنىڭ ۋە قېرىنداشلارنىڭ «قەلبىدىكى ئىشلار»، يەنى ئەڭ ئەھمىيەتلىك ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەيدۇ. ئۇ كېيىنرەك «كۆرۈنۈش»تىكى ئىشلارنىڭ، يەنى «تاشقى قىياپەت»نىڭ ئىشلىرىغا ئۆتىدۇ. ئەمەلىيەتتە «ئىچ-ئىچىمىزگە سىغماي قالغان بولۇش» خۇدانىڭ زور ئۇلۇغلۇقى، ئېشىپ تاشقان شاپائىتىگە قاراپ ئىنسانىنىڭ خۇشاللىقتىن بولغان نورمال ئىنكاسى بولۇش كېرەككى، دەيمىز. ئەمما باشقا كىشىلەر بەرىبىر خۇش خەۋەرنى ئاڭلىشى كېرەك، شۇنىڭدەك ئۆز خۇشاللىقىمىزغا ھاي بېرىپ، ئۇلار ئۈچۈن «سالماق» بولۇشىمىزمۇ كېرەك.

52 «بىرسى ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلدى» ــ مەسىھنى كۆرسىتىدۇ.

53 بۇ ئاجايىب ئايەت توغرۇلۇقمۇ «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

54 «ئىنسانلارچە» ــ گرېك تىلىدا «ئەتلەر بويىچە».

55 بۇ ئاجايىب ئايەت توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

56 ياكى «بۇ بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر».

ئەيىبى بىلەن ھېسابلاشماي، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى؛ شۇنىڭدەك بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. [20] شۇڭا خۇددى خۇدا بىز ئارقىلىق ئادەملەردىن ئىناقلىققا كېلىشنى ئۆتۈنگىنىدەك، بىز مەسىھكە ۋاكالىتەن ئەلچىلەردۇرمىز: مەسىھنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغايسىلەر!» دەپ ئۆتۈنىمىز. [21] گۇناھقا ھېچ تونۇش بولمىغان كىشىنى[(57)] خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ ئۆزى قىلدى؛ مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۇنىڭدا[(58)] خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

خۇدانىڭ جاپا-مۇشەققەت تارتقۇچى ئەلچىلىرى بولۇش

6

[1] ئەمدى خۇدانىڭ ھەمكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ تۇرۇپ ئۇنى بىكارغا كەتكۈزمەڭلار دەپ ئۆتۈنىمىز [2] (چۈنكى ئۇ: «شاپائەت كۆرستىلىدىغان بىر پەيتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەتكۈزۈلىدىغان بىر كۈنىدە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن» ــ دېدى[(59)]. مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۆرستىلىدىغان ياخشى پەيت»؛ مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى»دۇر!). [3] رەبنىڭ خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلمىسۇن دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانىغا توسالغۇلۇق قىلمايمىز؛ [4] بەلكى ھەربىر ئىشتا ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نەمۇنە قىلىپ يۈرىمىز؛ زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بېسىم-قىستاقلاردا، [5] قامچا يارىلىرىدا، زىندانلاردا، قوزغىلاڭ-تопىلاڭلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۈنەشلەردە[(60)]، روزا تۇتۇشلاردا، [6] پاكلىق بىلەن، بىلىملەر بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھرىبانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساختىلىقسىز مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، [7] ھەقىقەتنىڭ سۆز-كالامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن،

57 «گۇناھقا ھېچ تونۇش بولمىغان كىشى» — مەسىھ.
58 «ئۇنىڭدا» — مەسىھدە، ئەلۋەتتە.
59 «يەش.» 8:49.
60 دېمەك «تۈنەپ دۇئا قىلىشلاردا». باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «ئۇيقۇسىزلىقلاردا».

ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قوللاردىكى قوراللىرى بىلەن[61]، [8] ھەم ئىززەت-شۆھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە، تۆھمەت ھەم تەرىپلىنىشلەر ئىچىدە ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نامايان قىلدۇق؛ يالغانچىلار دەپ قارالغان بولساقمۇ سەمىمىي-سادىق بولۇپ، [9] نامسىز بولدۇق-يۇ، ئەمما مەشھۇرمىز[62]؛ ئۆلەي دەپ قالدۇق-يۇ، ئەمما مانا، ھاياتتۇرمىز؛ تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق[63]. [10] دەرد-ئەلەم تارتتۇق-يۇ، ئەمما دائىم شاد-خۇراملىقتا تۇرىمىز؛ نامرات بولغىنىمىز بىلەن، ئەمما كۆپ ئادەملەرنى باي قىلغۇچىمىز؛ ھېچنىمىمىز يوق بولغىنى بىلەن، ئەمما ھەممىگە ئىگىدارمىز[64].

[11] سىلەرگە ئوچۇق-يورۇق سۆزلىدۇق، ئەي كورىنتلىقلار[65]، بىزنىڭ باغرىمىز سىلەرگە كەڭ ئېچىلدى! [12] سىلەر بىز تەرەپتىن قىسىلغان ئەمەس، لېكىن ئۆز ئىچ-باغرىڭلارنىڭ تارلىقىدىن قىسىلىسىلەر؛ [13] ئەمدى ئادىل ئالماشتۇرۇشتا بولۇپ ــ (ئۆز پەرزەنتلىرىمگە سۆزلىگەندەك سۆزلەيمەن) ــ باغرىڭلارنى بىزگىمۇ كەڭ ئېچىڭلار.

---

[61] «ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قوللاردىكى قوراللىرى» بەلكىم زەرب قىلىدىغان ھەم قوغدايدىغان روھىي قوراللارنى كۆرسىتىدۇ.

[62] «نامسىز... مەشھۇر» ــ دۇنيادىكى «مەشھۇر»لاردىن بولمىسىمۇ، لېكىن خۇدا، پەرىشتىلەر ۋە جامائەتلەر تەرىپىدىن مەشھۇردۇر، دېگەن مەنىدە دەپ قارايمىز.

[63] «تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ...» ــ باشقا بىر تەرجىمىسى «دەررە-قامچا يېدۇق-يۇ ...».

«تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ...، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق» ــ بۇ مۇھىم سۆز توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

[64] «نامرات بولغىنىمىز بىلەن،... ھېچنېمىمىز يوق بولغىنى بىلەن،...» پاۋلۇس ۋە باشقا روسۇللار بۇ دۇنيانىڭ كۆزقارىشىدىن قارىغاندا شۇنداق كۆرۈنگەن بولسىمۇ، ئۇلار ھەرگىز ئۆزلىرىنى ئۇنداق ھېسابلىمايدۇ، بەلكى ئۆزلىرىنى ھەقىقىي بايلار (مەڭگۈلۈك بايلىقلارغا ئىگە) دەپ سانايتتى.

[65] گرېك تىلىدا «ئاغزىمىز سىلەرگە ئوچۇق، ئى كورىنتلىقلار،...».

قاراڭغۇلۇققا ھەمراھ بولماڭلار

14 ئېتىقادسىزلار بىلەن بىر بويۇنتۇرۇققا چېتىلىپ تەڭسىزلىكتە بولماڭلار[66]؛ چۈنكى ھەققانىيلىق ۋە قەبىھلىك[67] ئوتتۇرىسىدا قانداقمۇ ئورتاقلىق بولسۇن؟ يورۇقلۇقنىڭ قاراڭغۇلۇق بىلەن قانداق ھەمراھلىقى بولسۇن؟ 15 مەسىھنىڭ بېلىئال[68] بىلەن نېمە ئىناقلىقى بولسۇن؟ ئىشەنگۈچىنىڭ ئىشەنمىگۈچى بىلەن قانداق ئورتاق نېسىۋىسى بولسۇن؟ 16 خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ بۇتلار بىلەن قانداق بىرلىكى بولسۇن؟ چۈنكى سىلەر تىرىك خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر ــ خۇدانىڭ: «مەن ئۇلاردا تۇرىمەن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن ۋە ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ»[69] دېگىنىدەك سىلەر ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن «ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، ماڭا ئايرىلىڭلار»، ــ دەيدۇ رەب، ــ «ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگكۈچى بولماڭلار»[70]، «شۇندىلا مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن»[71]، 18 ۋە: «مەن سىلەرگە ئاتا بولىمەن، سىلەر ماڭا ئوغۇل-قىزلىرىم بولىسىلەر»[72] ــ دەيدۇ ھەممىگە قادىر بولغان رەب.

---

66 «قان.» 22:10دە «ئېشەك ۋە كالىنى بىر بويۇنتۇرۇققا تەڭ قوشماڭلار» دېيىلىدۇ. تەڭسىزلىك بولغاچقا، ئىشەنگەن ئادەم ۋە ئىشەنمىگەن ئادەم تەڭ يۈك تارتمايدۇ، ھەتتا بىر-بىرىدىن باشقا يۆنىلىشكە تارتىدۇ. بۇ سۆزلەر پەقەت نىكاھقىلا باغلىق ئەمەس، تۇرلۇك ئەھۋاللاردا ئېتىقادسىز ئادەم بىلەن «ھەمبويۇنتۇرۇق» بولۇش چوڭ چاتاقلارنى چىقىرىدۇ، دېگەنلىكتۇر.

67 «قەبىھلىك» ــ گرېك تىلىدا «قانۇنسىزلىق»، ئەمما بۇ «قانۇن» ھۆكۈمەتنىڭكى ئەمەس، خۇدانىڭ ھەققانىي تەلەپلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

68 «بېلىئال» دېگەننىڭ ئىبرانىي تىلىدىكى مەنىسى «ئەرزىمەس، ئوسال» بولۇپ، شەيتاننىڭ يەنە بىر ئىسمى بولىدۇ.

69 «لاۋ.» 12:26 ۋە «يەر.» 32:28، «ئەز.» 27:32نى كۆرۈڭ.

70 «يەش.» 11:52نى كۆرۈڭ. ئەسلىدە بۇ سۆزلەر ئىسرائىلغا بابىل ئىمپېرىيەسىدىكى كەيپ-ساپا ۋە بۇتپەرەسلىكنى تاشلاپ چىقىشى ئۈچۈن ئېيتىلغان.

71 «ئەز.» 41:20نى كۆرۈڭ.

72 تەۋرات، «2 سام.» 14:7، «يەش.» 6:43، «يەر.» 9:31نى كۆرۈڭ.

7 [1] ئەمدى بۇ ۋەدىلەرگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئى سۆيۈملۈكلەر، ئۆزىمىزنى ئەتلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسكىنىلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا ئۆزىمىزدە ئايان قىلىنغان پاك-مۇقەددەسلىكنى كامالەتكە يەتكۈزەيلى.

بىزنى قوبۇل قىلغايسىلەر!

[2] بىزنى قوبۇل قىلغايسىلەر! بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدۇق، ھېچكىمنى نابۇت قىلمىدۇق[(73)]، ھېچكىمدىن پايدىلانمىدۇق. [3] مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلىمەكچى ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىمدەك، سىلەر قەلبىمىزدىدۇرسىلەركى، بىز سىلەر بىلەن بىللە ئۆلۈشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. [4] سىلەرگە باغلىغان ئىشەنچىم زور، سىلەردىن بولغان پەخرىم زور؛ شۇنىڭ ئۈچۈن رىغبەت-تەسەللىگە تولدۇرۇلدۇم، بارلىق جاپا-مۇشكۈلچىلىكلىرىمىزدە خۇشاللىقىم ئېشىپ تاشتى.
[5] چۈنكى بەرھەق، ماكېدونىيەگە كىرگىنىمىزدىمۇ ئەتلىرىمىز ھېچ ئارام تاپالماي، ھەرتەرەپتىن قىسىلىپ قالدۇق؛ سىرتىمىزدا جېدەل-كۈرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنچلار بار ئىدى. [6] ئەمما چۈشكۈنلەرگە رىغبەت-تەسەللى بەرگۈچى خۇدا بىزگە تىتۇسنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-تەسەللى بەردى؛ [7] تاپقان رىغبەت-تەسەللىمىز پەقەت ئۇنىڭ كېلىشى ئارقىلىقلا ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ سىلەردىن تاپقان رىغبەت-تەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ بىزگە زارىقىپ تەلمۈرگىنىڭلارنى[(74)]، سىلەرنىڭ ھەسرىتىڭلارنى[(75)]، سىلەرنىڭ ماڭا بولغان قىزغىن غەمخورلۇقۇڭلارنى ئېيتىپ بەردى؛ شۇنىڭ

[73] «نابۇت قىلمىدۇق» — بەلكىم ھەم ئىقتىسادىي جەھەتتىن ھەم ئېتىقاد جەھەتتىن ئېيتىلىدۇ.
[74] «سىلەرنىڭ بىزگە زارىقىپ تەلمۈرگىنىڭلار» دېگەن سۆزلەردە «بىزگە» دېگەننى كىرگۈزدۇق. ئۇلارنىڭ «زارىقىپ تەلمۈرگىنى» خۇداغا بولۇشىمۇ مۇمكىن ئىدى.
[75] كورىنتلىقلارنىڭ ھەسرەتلىرى قاتارلىقلار روسۇل پاۋلۇسنىڭ ئىلگىرىكى بىر خېتىدىكى ئەيىبنى (4:2) قوبۇل قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن ئىدى.

بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشاللاندىم. 8 چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم
بىلەن ئازابلىغان بولساممۇ، مەن ھازىر ئۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن؛ لېكىن
ئەسلىدە مەن شۇ خېتىمنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنىنى كۆرۈپ پۇشايمان
قىلغانىدىم (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار قىسقىغىنە بىر مەزگىللا
بولغان). 9 ئەمما ھازىر شادلىنىمەن ــ ئازابلانغىنىڭلاردىن ئەمەس، بەلكى
شۇ ئازابىنىڭ سىلەرنى توۋا قىلدۇرغانلىقىدىن شادلىنىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ
ئازابلىنىشىڭلار خۇدانىڭ يولىدا ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر بىزدىن ھېچ
زىيان تارتمىدىڭلار. 10 چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى
ھەرگىز پۇشايمان قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توۋىغا ئېلىپ بارىدۇ؛ ئەمما
بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. 11 چۈنكى مانا،
دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىڭلار، سىلەرگە شۇنچە
كۆپ ئەستايىدىللىق، ئۆزلىرىڭلارنى ئەيىبتىن نەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە
كۆپ غەزەپ[76]، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ[77]، شۇنچە كۆپ تەقەززارلىق، شۇنچە
كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇشنى[78] ئېلىپ كەلدى!
سىلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە ئۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبتىن خالاس بولۇشۇڭلارنى
ئىسپاتلىدىڭلار.

12 ئەمدى سىلەرگە شۇ خەتنى يازغان بولساممۇ، ئۇ خەتنى زىيان-
زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، ياكى زىيان-زەخمەت قىلىنغۇچى
كىشى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بىزگە بولغان كۆڭلۈڭلاردىكى
قىزغىنلىقنىڭ ئاراڭلاردا ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم[79]. 13 بۇ سەۋەبتىن
بىز رىغبەت-تەسەللىگە ئېرىشتۇق. ۋە رىغبەت-تەسەللىمىز ئۈستىگە بىز

76 «شۇنچە كۆپ غەزەپ» ــ بەلكىم گۇناھ سادىر قىلغان كىشىنىڭ قىلمىشىغا، شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ بۇ ئىشتا جاۋابكار ئەمەسلىكىگە قارىتىلغانىدى.

77 «شۇنچە كۆپ قورقۇنچ» ــ خۇدادىن بولغان قورقۇنچ.

78 «جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇش» ــ ئۆز گۇناھىدا چىڭ تۇرۇپ توۋا قىلىشنى رەت قىلغان قېرىنداشلارنى جامائەتتىن چىقىرىۋېتىشنى كۆرسىتىدۇ.

79 باشقا بىر كۆچۈرمىسى بويىچە «بەلكى بىزنىڭ خۇدا ئالدىدا سىلەرگە بولغان قىزغىنلىقىمىزنىڭ ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم». ئەمما كېيىنكى ئايەتلەرنى (13-16) ۋە 7:8نى كۆرگەندە، بىز ئالغان كۆچۈرمىسى توغرىدۇر.

تىتۇسنىڭ خۇشاللىقى تۈپەيلىدىن تېخىمۇ زور شادلاندۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ روھى سىلەر تەرىپىڭلاردىن يېڭىلاندى. [14] چۈنكى مەن سىلەر توغراڭلاردا بىرەر ئىشتا پەخىرلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشتا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمىدىم؛ بەلكى سىلەرگە ئېيتقانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ھەقىقەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىتۇسقا سىلەرنى پەخىرلىنىپ ماختىشىمىزمۇ ھەقىقەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. [15] ئۇ سىلەرنىڭ ئىتائەتمەنلىكىڭلارنى، سىلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئەيمەنگەن ۋە تىترىگەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىنىڭلارنى ئەسلىگىنىدە، ئۇنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. [16] مەن سىلەرگە ھەربىر ئىشتا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىئانە قىلىش

8 [1] ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بىز سىلەرگە خۇدانىڭ ماكېدونىيەدىكى جامائەتلەرگە بېغىشلىغان مېھىر-شەپقىتىنى ئايان قىلماقچىمىز؛ [2] ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتتە سىنالغىنىدا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قوللۇقىنىڭ بايلىقى ئۇرغۇپ چىقتى؛ [3] چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارىچە، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۆزۈم گۇۋاھ. ئۇلار ئىختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، [4] بىزدىن مۇقەددەس بەندىلەرگە شۇ ياردەمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىكىگە مۇيەسسەر بولۇشنى قاتتىق ئۆتۈندى؛ [5] شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتكىنىمىزدەك ئەمەس، ئۈمىد قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى ئاۋۋال رەبگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىزگىمۇ بېغىشلىدى؛ [6] شۇڭا، تىتۇس سىلەردە بۇ مېھرىبانلىقنى باشلىغانىكەن، بىز تىتۇستىن سىلەرنى بۇنىڭغا ئىسپىداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا ئۆتۈندۇق.

7 ئەمما سىلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچتە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق
ئەستايىدىللىقتا ھەم بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلاردا[80] ئەۋزەل
بولغىنىڭلاردەك، مۇشۇ مېھرىلىك ئىشتىمۇ ئۆزۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىڭلار.
8 مەن بۇ گەپ بىلەن سىلەرگە بۇيرۇق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى
باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەقىقىيلىكىنى
ئىسپاتلىماقچىمەن. 9 چۈنكى سىلەر رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ
مېھىر-شەپقىتىنى بىلىسىلەر ــ گەرچە ئۇ باي بولسىمۇ، سىلەرنى دەپ
يوقسۇل بولدىكى، سىلەر ئۇنىڭ يوقسۇللۇقى ئارقىلىق بېيىتىلىسىلەر. 10
مەن بۇ توغرۇلۇق پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويىمەن ــ بۇ سىلەرگە پايدىلىق،
چۈنكى سىلەر ئالدىنقى يىلىلا ئىئانە قىلىشتا ۋە شۇنىڭغا ئىرادە باغلاشتا
ياخشى باشلىدىڭلار[81]. 11 ئەمدى ھازىر ئۇنى ئادا قىلىڭلار؛ قىزغىن ئىرادە
باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنيايىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا ئەمەل قىلىڭلار. 12
چۈنكى خەير-ساخاۋەتكە بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوۋغىنىڭ خۇداغا
يارىغۇدەك بولۇشى قولىدا يوقىقا ئەمەس، بەلكى قولىدا بارىغا باغلىقتۇر. 13
چۈنكى بۇ باشقىلارنىڭ يۈكىنى يېنىكلىتىمەن دەپ، ئۆزۈڭلارنى قىيناڭلار
دېگىنىم ئەمەس، 14 بەلكى سىلەردە ئارتۇق بولغىنى ھازىرچە ئۇلارنىڭ كەم
يېرىنى تولدۇرغىنىدەك، كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇلاردا ئارتۇق بولغىنى سىلەرنىڭ
كەم يېرىڭلارنى تولدۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تەڭلىشىدۇ. 15 خۇددى مۇقەددەس
يازمىلاردا: «كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ قالمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ
كەملىك قىلمىدى» دەپ يېزىلغاندەك بولغاي[82].

80 باشقا بىر كۆچۈرۈلمىدە: «بىزنىڭ سىلەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىمىزدە» دېيىلىدۇ. (بۇ كۆچۈرمە توغرا بولسا مەنىسى بەلكىم: «بىزنىڭ سىلەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىمىزدىن ئىلھام-تەسەللى ئالغانلىقىڭلار»نى كۆرسەتسە كېرەك).

81 «1كور.» 2:16نى كۆرۈڭ.

82 «مىس.» 18:16.

تىتۇسنىڭ ۋە خىزمەتداشلىرىنىڭ ۋەزىپىسى

[16] ئەمما تىتۇسنىڭ قەلبىگە سىلەرگە بولغان كۆيۈمۈمگە ئوخشاش كۆيۈمنى سالغان خۇداغا تەشەككۈرلەر بولغاي؛ [17] چۈنكى ئۇ دەرھەقىقەت بىزنىڭ ئىلتىماسىمىزنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، ئۆزىنىڭ سىلەرگە كۆچلۈك كۆيۈمى بولغاچقا، ئۇ ئۆزلۈكىدىن يېنىڭلارغا باردى؛ [18] ئەمما بىز ئۇنىڭغا بارلىق جامائەتلەر ئارىسىدا خۇش خەۋەر خىزمىتىدە تەرىپلەنگەن قېرىنداشنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتۇق؛ [19] شۇنىڭدەك ئۇ پەقەت شۇ تەرەپتىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتلەر تەرىپىدىن بۇ خەيرلىك ئىشتا بىزگە ھەمسەپەر بولۇشقا تاللىۋېلىنغاندى. ئەمدى بىز بۇ خەير-ساخاۋەتنى بولسا، رەببىنىڭ شان-شەرىپىنى ھەم ياردەمدىكى قىزغىنلىقىمىزنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇنى يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولىمىز؛ [20]شۇنداق قىلىپ بىز بۇ مول سوۋغىنى مەسئۇل بولۇپ يەتكۈزۈشتە ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن تۆھمەت قىلماسلىقى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىمىز. [21] چۈنكى بىز پەقەت رەببىنىڭ ئالدىدىلا ئەمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ كېلىۋاتىمىز[83]. [22]بىز يەنە ئۇلار بىلەن بىللە كۆپ ئىشلاردا ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى نۇرغۇن قېتىم ئىسپاتلانغان قېرىنداشنى ئەۋەتمەكچىمىز؛ هازىر ئۇنىڭ سىلەرگە باغلىغان زور ئىشەنچى تۈپەيلىدىن ئۇنىڭ ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى تېخىمۇ كۆچلۈك بولدى. [23] تىتۇس توغرۇلۇق سوئاللار بولسا ئۇ مېنىڭ ھەمراھىم ۋە خىزمىتىڭلاردا بولغان ھەمكارىمدۇر؛ باشقا ئىككى قېرىندىشىمىز بولسا، ئۇلار جامائەتلەرنىڭ ئەلچىلىرى، مەسىھنىڭ شان-شەرىپىدۇر. [24] شۇڭا، جامائەتلەرنىڭ كۆز ئالدىدا مۇھەببىتىڭلارنىڭ ئىسپاتىنى، شۇنداقلا بىزنىڭ سىلەردىن پەخىرلىنىشلىرىمىزنىڭ بىكار ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىڭلار.

---

[83] تەۋرات، «پەند.» 4:3نى كۆرۈڭ.

سوۋغاتنى تەييارلاش ــ سېخىي بولۇشقا ئۈندەش

9

1 چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ ياردەم خىزمىتى توغرۇلۇق سىلەرگە يەنە يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتتىق بەل باغلىغىنىڭلارنى بىلىمەن؛ مەن بۇ توغرۇلۇق: ئاخايادىكىلەر[84] ئۆتكەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەييار تۇرۇۋاتىدۇ، دەپ ماكېدونىيەدىكى قېرىنداشلارغا پەخىرلىنىپ ماختاپ كەلمەكتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ خەير-سەدىقە بېرىشكە تۈرتكە بولدى. 3 لېكىن قېرىنداشلارنى[85] ئەۋەتىشتىكى مەقسىتىم سىلەرنىڭ توغراڭلاردا پەخىرلىنىپ ماختىشىمنىڭ بۇ ئىشلاردا بىھۇدە ئىش بولۇپ قالماسلىقى، سىلەرنىڭ دېگىنىمدەك تەييار بولۇپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. 4 مۇبادا ماكېدونىيەدىكىلەر مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سىلەر تەييارلىقسىز بولساڭلار، بۇ ئىشەنچىمىز ۋەجىدىن بىز خىجالەتكە قالدۇرۇلىمىز، سىلەر سۆزسىز شۇنداق بولىسىلەر. 5 شۇ سەۋەبتىن مەن قېرىنداشلاردىن يېنىڭلارغا بېرىپ سىلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنئالا تەييارلاپ پۈتتۈرۈشىنى ئۆتۈنۈشنى زۆرۈر دەپ ھېسابلىدىم؛ شۇنداقلا بۇ سىلەردىن بېرەر نەرسە ئۈندۈرۈۋېلىش بولمىسۇن، بەلكى مېھرىبانلىقىڭلاردىن بولسۇن. 6 ئەمما بۇنى ئەسلەڭلار: بېخىللىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالىدۇ، ئوچۇق قوللۇق بىلەن تېرىغىنى مول ئالىدۇ[86]. 7 ھەر ئادەم ھېچ قىينىلىپ قالماي ياكى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە پۈككىنىچە بەرسۇن؛ چۈنكى خۇدا خۇشاللىق بىلەن بەرگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ. 8 ئەمما خۇدا ھەربىر ئىلتىپات-شاپائەتنى سىلەرگە ئېشىپ تاشتۇرۇشقا قادىردۇر؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەردائىم ھەرتەرەپتە ھەر ئېھتىياجقا تەييار قۇۋۋەتلىنىسىلەر، كەڭرىچىلىكتە تۇرۇپ[87] قوللىرىڭلار ھەرخىل گۈزەل ئىشقا يېتىدۇ. 9 مۇقەددەس يازمىلاردا پۈتۈلگىنىدەك: ــ

84 كورىنت شەھىرى ئاخايا ئۆلكىسىدە ئىدى.
85 يەنى تىتۇس ھەم يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان ئىككى قېرىنداش.
86 ياكى «بەرىكەتلەپ تېرىغىنى بەرىكەتلىنىپ ئالىدۇ».
87 «كەڭرىچىلىكتە تۇرۇپ» گرېك تىلىدا «ئېشىپ تاشقىنلىنىپ» دەپ ئىپادىلىنىدۇ.

«ئۇ ئۆزىنىڭكىنى تارقاتقان،
ئۇ يوقسۇللارغا سەدىقە بەرگەن؛
ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ»[88].

10 ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىلى ئۇرۇق، يېگىلى نان ئاتا قىلغۇچى سىلەرنىڭ
تېرىيدىغان ئۇرۇقلىرىڭلارنى[89] تەمىنلەپ مول قىلىدۇ، ھەققانىيلىقىڭلارنىڭ
ھوسۇل-مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا
قولى ئوچۇق بولۇشقا ھەر تەرەپتە بېيىتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز
ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشەككۈرلەرنى ئېلىپ بارىدۇ[90]؛ 12 چۈنكى بۇ خەيرلىك
خىزمەتنى ئادا قىلىش[91] پەقەت مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى
قاندۇرۇپلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا يەتكۈزگەن تەشەككۈرلىرىنى
ئېشىپ تاشتۇرىدۇ. 13 بۇ ياردەم خىزمىتى ئۆزلىرىڭلارنىڭ مەسىھنىڭ خۇش
خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىڭلاردىكى مېۋە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلارغا دەلىل-
ئىسپات بولىدۇ، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇشۇ ھاجەتمەن بەندىلەرگە، شۇنداقلا
بارلىق ئادەملەرگە كۆرسەتكەن ئوچۇق قوللۇق سېخىيلىقىڭلاردىن ئۇلار خۇدانى
ئۇلۇغلايدۇ. 14 ۋە خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاتقان ئاجايىب مېھىر-شەپقىتى
تۈپەيلىدىن، ئۇلار سىلەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلغىنىدا، ئۇلار سىلەرگە
تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلەيدۇ[92]. 15 ئۇنىڭ تىل بىلەن ئىپادىلىگۈسىز
ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر بولغاي!

88 «زەب.» 112:9.

89 «تېرىيدىغان ئۇرۇقلىرىڭلار» ھەرخىل كۆچمە مەنىدە بولۇپ، «ھاجەتمەنلەرگە تېخىمۇ مەردلىك بىلەن خەيرلىك قىلىش پۇرسەتلىرى»، «باشقىلارغا ياخشىلىق قىلىش پۇرسەتلىرى» دېگەندەك مەنىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇلارنىڭ «مېۋىلىرى» بولسا، باشقىلارنى ئېتىقادقا كەلتۈرۈش، ئېتىقادچىلارنى رىغبەتلەندۈرۈش قاتارلىق ھەرخىل ئېسىل نەتىجىلەرنى كۆرسىتىدۇ — 11-12-ئايەتنى كۆرۈڭ.

90 ئىئانە يېرۇسالېمدىكى ئېتىقادچىلارغا تاپشۇرۇلغاندا، ئۇلار خۇداغا كۆپ تەشەككۈر بىلدۈرىدۇ، ئەلۋەتتە، شۇنداقلا باشقا جامائەتلەرمۇ ئۇ ئىشنى ئاڭلاپ شۇنداق قىلىدۇ.

91 «ئادا قىلىش» — گرېك تىلىدا: «(كاھىنلار) قۇربانلىق قىلغاندەك ئادا قىلىش».

92 «رىم.» 15:26-27دىن كۆرۈندۈكى، كورىنتتىكى (ئاخايادىكى) جامائەتلەر پاۋلۇسنىڭ ئۆتۈنۈشلىرىنى ئاخىر قوبۇل قىلىپ چوڭ ئىئانە توپلاپ، يېرۇسالېمغا ئەۋەتكەنىدى.

پاۋلۇسنىڭ روسۇللۇق ھوقۇقىنى ئاقلىشى

10
1 ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن ئايرىلغاندا سىلەرگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنكى پاۋلۇس مەسىھنىڭ يۇۋاش-مۆمىنلىكى ۋە مۇلايىملىقى[93] بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنۈمەن،
2 — شۇنى تەلەپ قىلىمەنكى، يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، بىزنى «ئەتلەر بويىچە ماڭغانلار![94]» دەپ گۇمان بىلەن قارايدىغان بەزىلەرگە قارىتا ئويلىغىنىمدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلماڭلار؛
3 گەرچە بىز ئىنسانىي ئەتلەردە يۈرسەكمۇ، بىز ئەتلەر بويىچە جەڭ قىلمايمىز[95].
4 چۈنكى جەڭ قوراللىرىمىز ئەتكە تەۋە قوراللار[96] ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستىھكاملارنى گۇمران قىلىش كۈچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر؛
5 بىز ئۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى[97] ۋە خۇدانى تونۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكاۋۇر توسالغۇنى گۇمران قىلىمىز، شۇنداقلا ھەربىر ئوي-خىياللارنى مەسىھكە بويسۇندۇرۇپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛
6 سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن[98]، ئاراڭلاردا قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەييارمىز[99].
7 سىلەر پەقەت كۆز ئالدىڭلاردىكى ئىشلارغىلا قارايدىكەنسىلەر[100]. ئەگەر

93 شۇ دەۋردىكى ھەربىي ئىشلاردا «(ياۋاش-مۆمىنلىك ھەم مۇلايىملىق» — «كەڭچىلىك ھەم رەھىمدىللىق» دېگەن باشقا مەنىنىمۇ بىلدۈرىدۇ.

94 ئوقۇرمەنلەرگە ئايان بولىدۇكى، «ئەتلەر بويىچە ماڭغانلار» دېگەن ئىبارە، «ئىنسانىي (خۇدانىڭكى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنىڭ) كۆز-قاراشلار بويىچە ماڭغانلار»نى بىلدۈرىدۇ.

95 ئايەتتىكى «جەڭ» ئەڭ مۇھىم جەڭ، يەنى روھىي جەڭنى كۆرسىتىدۇ، ئەلۋەتتە. «ئەتلەر بويىچە» يۇقىرىقى ئىزاھاتنى كۆرۈڭ. مەنىسى: «بۇ دۇنيادا ياشىساقمۇ، بۇ دۇنيانىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بويىچە ياشايدىغانلاردەك (روھىي) جەڭ قىلمايمىز».

96 «ئەتكە تەۋە قوراللار» — بۇ دۇنياغا خاس قوراللار، يەنى قىلىچ، ئوقيا قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ.

97 ياكى «بىدئەت سەپسەتىلىرىنى».

98 «سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن» — 5-ئايەتتە ئېيتىلغاندەك، مەسىھكە ئىتائەت قىلىش، ئەلۋەتتە.

99 «جازالاشقا تەييار» — 3-2:13 ۋە ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

100 باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «كۆز ئالدىدىكى ئىشلارغا ئوبدان قاراپ بېقىڭلار!».

بىرسى ئۆزىنى مەسىھكە تەۋەمەن دەپ قارىسا، ئۇ يەنە شۇنىڭ ئۈستىگە
ئويلانسۇنكى، ئۇ مەسىھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمىز.
[8] چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى نابۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى
ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈن بىزگە ئامانەت قىلىنغان ھوقۇقىمىز توغرۇلۇق
تېخىمۇ كۆپ زىيادىرەك ماختانساممۇ، بۇنىڭدا ھېچ يەرگە قاراپ قالمايمەن؛ [9]
ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا سىلەرنى قورقاتماقچى ئەمەسمەن؛ [10]چۈنكى
بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەرۋەقە ۋەزىنلىك ھەم كۈچلۈك؛ لېكىن ئۇ يېتىپ
كەلگەندە سالاپەتسىز، گېپىنىڭ تۇتامى يوق بولىدۇ» دېيىشىدۇ. [11] ئەمدى
بۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلىپ قويسۇنكى، بىز يىراقتا بولغىنىمىزدا
خەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا بىز يېتىپ بارغىنىمىزدا
ئەمەلىيىتىمىزمۇ شۇنداق بولىدۇ.
[12] چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئۆزىنى قالتىس چاغلايدىغانلار بىلەن بىر قاتارغا
قويۇشقا ياكى ئۇلار بىلەن سېلىشتۇرۇشقا پېتىنالمايمىز؛ شۇنداق كىشىلەر
ئۆزلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ ئۆلچىمى بىلەن ئۆلچەپ، ئۆزلىرىنى ئۆزلىرى بىلەن
سېلىشتۇرىدىغان بولۇپ، ھەقىقەتەن ئەقىلسىزلاردۇر. [13] بىز ئەمدى ئۆزىمىزگە
بېكىتىلگەن ئۆلچەمدىن[101] ھالقىپ ماختىنىپ يۈرگىنىمىز يوق. بىز بەلكى
ھەممىنى ئۆلچىگۈچى خۇدا بىزگە بېكىتكەن خىزمەت دائىرىسىدىكى ئۆلچەم،
يەنى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارغىمۇ يېتىدىغا نئۆلچەم[102] بىلەن پەخىرلىنىمىز.
[14] چۈنكى ئۆلچىمى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارغا يەتمەيدىغان كىشىلەردەك،
خىزمىتىڭلاردا بولغىنىمىزدا دائىرىمىزدىن ھالقىپ كەتمەيمىز، چۈنكى بىز
مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشتە بىرىنچى بولۇپ يېنىڭلارغىمۇ
كەلدۇق. [15] بىز خىزمەت دائىرىمىزدىن ھالقىپ، باشقىلارنىڭ سىڭدۈرگەن
جاپا-ئەجىرلىرى بىلەن ماختانغىنىمىز يوق؛ لېكىن بىز سىلەرنىڭ ئىمان-
ئېتىقادىڭلار ئۆسكەنسېرى ئاراڭلاردىكى خىزمىتىمىز بىزگە بېكىتىلگەن
دائىرىمىز ئىچىدە تېخىمۇ زىيادە كېڭەيتىلسۇن دەپ ئۈمىد قىلىمىز؛ [16] شۇنداق

101 «ئۆزىمىزگە بېكىتىلگەن ئۆلچەم» — دېمەك، خۇدا پاۋلۇس ۋە بارناباسقا خۇش خەۋەر
جاكارلاشتىكى ھەمدە جامائەتلەرنى قۇرۇشتىكى خىزمەتنىڭ دائىرىسىنى بېكىتكەن ئۆلچەم.
102 گرېك تىلىدا «سىلەرگە يەتكەن ئۆلچەم».

بولغاندا، بىز سىلەردىن تېخىمۇ يىراق يەرلەرگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ جاكارلايدىغان بولىمىز؛ تەييارغا ھەييار بولۇپ، باشقىلارنىڭ دائىرىسىدىكى خىزمەت ئەجرى بىلەن ماختىنىش بىزگە يات[103]. 17 ئەمما «پەخىرلىنىپ ماختىنغۇچى بولسا رەبدىن پەخىرلىنىپ ماختىنىشى كېرەك!».[104] 18 چۈنكى ئۆزىنى تەرىپلىگۈچى ئەمەس، بەلكى رەب تەرىپلىگەن كىشى ھەقىقەتەن لاياقەتلىكتۇر.

ئۆزىنى «روسۇل» دەپ ئاتىۋالغانلاردىن ھېزى بولۇڭلار!

11

1 ماختانغان بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىقىمغا سەۋرچان بولغايسىلەر! ئەمدى سىلەر ماڭا سەۋرچانلىق قىلىپ كېلىۋاتىسىلەر. 2 چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن سىلەرنى ئازدۇرۇشلاردىن ھەسەت قىلىمەن؛ چۈنكى قىزنى بىر ئەرگىلا ياتلىق قىلغاندەك، مەن سىلەرنى مەسىھكىلا پاك قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈرگەنمەن. 3 ئەمما يىلان ھاۋائانىمىزنى ھىيلىگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغاندەك، ئوي-كۆڭلۈڭلار مەسىھكە باغلانغان سەممىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېزىپ بۇلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئەنسىرەيمەن. 4 چۈنكى بىرسى كېلىپ بىز سىلەرگە ھېچ جاكارلاپ باقمىغان باشقا بىر ئەيسانى جاكارلىسا، ياكى قەلبىڭلاردىن ئورۇن بەرگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسەڭلار ۋە سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلساڭلار، سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىپ سەۋر-تاقەت بىلەن ئۆتۈۋېرىشىڭلار مۇمكىن![105]

103 كورىنتتىكى جامائەت ئارىسىدىكى «ساختا روسۇللار» دەل شۇنداق ئىش قىلىۋاتاتتى، ئۇلار پاۋلۇس ئەجىر سىڭدۈرگەن كورىنتلىقلاردىن «بىزنىڭ ئەجرىمىز» دەپ ماقتانماقتا ئىدى.

104 «يەر.» 9:24.

105 بۇ ئىنتايىن تەنلىك، كىنايىلىك گەپ، ئەلۋەتتە. پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئەھۋالىدىن خېلى ئەنسىۋاتىدۇ.

باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «سىلەر شۇنىڭغا سەۋر-تاقەت بىلەن ئۆتۈۋېرەمسىلەركىن دەيمەن!».

5 هالبۇكى، مەن ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا ئاشۇ «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن
كەم سانىمايمەن![106] 6 گەرچە مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي بولسىمۇ[107]،
بىلىم جەھەتتە مەن ئۇنداق ئەمەس؛ بىز قىلىۋاتقان ھەربىر ئەمەللىرىمىزدە بۇنى
سىلەرگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روشەن قىلدۇق. 7 ئەمدى مەن سىلەرنى
كۆتۈرۈلسۇن دەپ ئۆزۈمنى تۆۋەن تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق تەلەپ
قىلماي جاكارلاپ گۇناھ قىلدىممۇ؟[108] 8 مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولۇشقا
باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ، ئۇلارنىڭ ياردىمىنى قوبۇل قىلدىم[109].
9 سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتلىرىمدا، ھاجەتمەن بولغان بولساممۇ، مەن
ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس (چۈنكى ماكېدونىيەدىن كەلگەن
قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەمنى تولۇقلاپ بەردى)؛ ھەرقانداق ئىشتا ئۆزۈمنى
سىلەرگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە بۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق
قىلىمەن. 10 مەسىھنىڭ ھەقىقىتى مەندە راست بولغاندەك، ئاقايا يۇرتلىرىدا
ھېچكىممۇ مېنى مۇشۇ ماختىنىشتىن توسۇمايدۇ[110]! 11 نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى
ياخشى كۆرمىگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟! خۇدا بىلىدۇ! 12 لېكىن بىزگە ئوخشاش

[106] «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار» شۈبھىسىزكى، ئىنتايىن كىنايىلىك، ھەجۋىي گەپ. بەزى ئالىملار، بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ئۇلۇغ روسۇللار (پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇپ قاتارلىقلار)نى كۆرسىتىدۇ، دەپ قارايدۇ. پىكرىمىزچە پاۋلۇس كورىنتتىكى جامائەتكە ئۆزلىرىنى «روسۇل» دەپ تونۇشتۇرغان بەزىبىر ئالدامچىلارنى كۆرسىتىدۇ. مۇشۇ كىشىلەر ئۆزىنىڭ (يەنى پاۋلۇسنىڭ) روسۇللۇق ھوقۇقىنى يوققا چىقارماقچى. 12-33-ئايەتلەر ۋە 11:12-ئايەت بۇ نۇقتىنى ئىسپاتلايدۇ.
[107] «گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي» دېگەن ئىبارە ئادەتتە «نۇتۇق سۆزلەشكە تەربىيىلەنمىگەن» كىشىنى كۆرسىتىدۇ.
[108] پاۋلۇس ئېتىقادچىلارغا ئۆز ئېغىرىنى سالماسلىق ئۈچۈن، ئۆز ھۈنىرىگە تايىنىپ، تۇرمۇشىنى قامدىغان (9-ئايەتنى كۆرۈڭ). بىراق بەزىلەر (بولۇپمۇ «ساختا روسۇللار») «پاۋلۇس ھەقىقىي روسۇل بولغان بولسا، ئېتىقادچىلارنىڭ ئىقتىسادىي ياردىمىگە تايانغان بولاتتى» دەپ، ئۇنى روسۇل ئەمەس دەپ ئىنكار قىلغانىدى.
[109] «...باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ» — بۇ يەنە تەنىلىك، كىنايىلىك گەپ، ئەلۋەتتە. پاۋلۇس كورىنت شەھىرىدە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگەندە باشقا جامائەتلەرنىڭ كۆپلىگەن ئىقتىسادىي ياردىمىگە مۇيەسسەر بولۇپ (9-ئايەتنى كۆرۈڭ)، كورىنتلىقلارنى گۇمان سۆزلىرىدىن خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن شۇنداق دەيدۇ.
[110] «مۇشۇ ماختىنىش(ىم)» — دېمەك، پاۋلۇس كورىنتلىقلاردىن ھېچ ھەق تەلەپ قىلماي ئۇلارغا خۇش خەۋەر يەتكۈزگەنىدى.

هېسابلىنىش پۇرستىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ پۇرستىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك ئۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەقىقەتەن بىزگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن نېمە قىلىۋاتقان بولسام شۇنى قىلىۋېرىمەن[111]. 13 چۈنكى بۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالدامچى خىزمەتكارلار، مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالغانلاردۇر. 14 بۇ ئىش ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، چۈنكى شەيتان ئۆزىمۇ نۇرلۇق بىر پەرىشتىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالىدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭ خىزمەتچىلىرىنىڭمۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىيلىقنىڭ خىزمەتچىلىرى قىياپىتىگە كىرگۈزۋېلىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىگە لايىق بولىدۇ.

ھەقىقىي روسۇللارنىڭ تارتقان جاپالىرى — «ساختا روسۇللار» ئۇنداق ئەمەس!

16 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، ھېچكىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن؛ ھەتتا ئەگەر مېنى شۇنداق دەپ قارىساڭلارمۇ، ئەمدى مەندەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قوبۇل قىلغايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈممۇ ئازغىنە ماختىنىۋالاي[112]. 17 مېنىڭ ھازىر بۇلارنى سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ ئەخمەقلەرچە يۈرەكلىك پو ئېتىپ ماختىنىشىم، خالاس. 18 نۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە پو ئېتىپ ماختانغاندىكىن، مەنمۇ ماختىنىپ باقاي. 19 چۈنكى ئۆزۈڭلار شۇنچە دانا بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلەرگە سەۋر-تاقەت

---

111 «مەن نېمە قىلىۋاتقان بولسام شۇنى قىلىۋېرىمەن» — دېمەك، پاۋلۇسنىڭ ھەق ئالماي خۇش خەۋەرنى خالىس يەتكۈزۈۋاتقانلىقى. ئۇ شۇنداق قىلىۋەرسە، «ساختا روسۇللار» ئۆزلىرىنى پاۋلۇس ۋە ھەمكارلىرى بىلەن سېلىشتۇرالماي قالىدۇ.

ئەمەلىيەتتە پاۋلۇسنىڭ: «ئۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەقىقەتەن بىزگە ئوخشاش بولسۇن» دېگىنىدە ئۆزىنىڭ ئۇلارنىڭ توۋا قىلىپ، ھەقىقەتەن خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇشىغا ھەقىقىي تىلەكداش بولغانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ.

112 «ئۆزۈممۇ... ماختىنىپ باقاي» — ساختا روسۇللارنىڭ ماختىنىشلىرى خېلى كۆپ ئىدى. 18-ئايەتنى كۆرۈڭ.

قىلىشقا رازى بولىسىلەر![113] 20 مەسىلەن بىرسى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا،
بىرسى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرسى سىلەردىن نەپ ئالسا، بىرسى ئالدىڭلاردا
چوڭچىلىق قىلسا ياكى يۈزۈڭلارغا كاچات سالسا، سىلەر ئۇنىڭغا يول
قويىسىلەر[114]. 21 ئەپسۇس، نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز ئۇنداق ئىشلارغا
ئاجىزلىق قىلدۇق![115] ئەمما ئۇلار بىرەر ئىشتا ماختىنىشقا پېتىنغان يەردە
(ئەخمەقلەرچە سۆزلەۋاتىمەن!) مەنمۇ شۇ ئىشتا ماختىنىشقا پېتىنىمەن.
22 ئۇلار ئىبرانىيلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىسرائىللارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار
ئىبراھىمنىڭ نەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. 23 ئۇلار مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟
(مەن ئەقلىدىن ئازغانلاردەك سۆزلەۋاتىمەن!)[116]؛ مەن تېخىمۇ شۇنداق؛
زىيادە كۆپ زورۇقۇپ ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەررىلەندىم، ئىنتايىن كۆپ
قېتىم قامالدىم، كۆپ قېتىم ئۆلۈم خەۋپلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ 24 يەھۇدىيلارنىڭ
«بىر كەم قىرىق قامچا»[117] جازاسىغا بەش قېتىم تارتىلدىم، 25 ئۈچ قېتىم
تىكەنلىك قامچا جازاسىنى[118] يېدىم، بىر قېتىم چالما-كېسەك قىلىندىم، ئۈچ
قېتىم كېمە ھادىسىسىگە ئۇچرىدىم، بىر كېچە-كۈندۈزنى دېڭىزدا ئۆتكۈزدۈم.
26 دائىم سەپەرلەردە بولىمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋپلىرىنى، قاراقچىلارنىڭ
خەۋپلىرىنى، يۇرتداشلىرىمنىڭ خەۋپلىرىنى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋپلىرىنى،
شەھەرنىڭ خەۋپىنى، باياۋاننىڭ خەۋپلىرىنى، دېڭىزنىڭ خەۋپلىرىنى، ساختا
قېرىنداشلار ئارىسىدىكى خەۋپلىرىنى باشتىن كەچۈردۈم؛ 27 ئەمگەكلەر ۋە

---

113 بۇ جۈملە بەلكىم پاۋلۇسنىڭ بۇ خېتىدە ئەڭ كىنايىلىك گېپى، ئەڭ كۈچلۈك تاپا-تەنىسى بولۇشى مۇمكىن. ئۇلار باشقىلارنىڭ «ئەخمەقلىق»ىغا شۇنچە سەۋر-تاقەتلىك بولغان يەردە، (20-ئايەت) پاۋلۇسنىڭ «پەخىرلىنىشلىرى»گە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەككقۇ!

114 پاۋلۇس مۇشۇ ساختا روسۇللارنى، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى زەھەرنى سۆكمەكچى.

115 بۇ يەنە ھەجۋىي گەپ، ئەلۋەتتە. پاۋلۇس ھەرگىز ئادەملەردىن نەپ ئېلىپ بوزەك قىلماقچى بولغان ئەمەس. «ئاجىزلىق» دېگەنلىك يەنە بەلكىم پاۋلۇسنىڭ ئۇلارغا پاۋلۇسنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىدىكى تېنى ئاجىزلىقىنى ئەسلىتىش ئۈچۈن ئېيتىلىدۇ. (7:12-10نى كۆرۈڭ).

116 ئۇلار (ساختا روسۇللار) مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرى ئەمەس، ئەلۋەتتە. ئەمما ئۇلار دائىم ئۆزلىرىنى شۇنداق كۆرسەتمەكچى بولىدۇ.

117 دېمەك، ئوتتۇز توققۇز قامچا جازالىنىشى. تەۋرات، «قان.» 3:25نى كۆرۈڭ.

118 «تىكەنلىك قامچا جازاسى» رىم ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن بولسا كېرەك ئىدى. «روس.» 22:16دە بىر قېتىم خاتىرىلەنگەن. «مات.» 26:27دىكى ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

جاپا ئىشلاردا زورۇقۇپ، پات-پات تۈنەكلەردە[119]، ئاچلىقتا ۋە ئۇسسۇزلۇقتا،
دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا يېلىڭ-يالىڭاچلىقتا يۈرۈپ كەلدىم. 28 بۇ
سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا[120]، ئىچ-باغرىمدا بارلىق جامائەتلەر ئۈچۈن
ھەر كۈنى ئۈستۈمنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەملەرنى يەۋاتىمەن. 29 ھەركىم
ئاجىزلىسا، مەن ئاجىزلىمىدىممۇ؟[121] ھەركىم ئېزىپ پۇتلاشقان بولسا، مەن
ئۆرتەنمىدىممۇ؟! 30 ئەمدى ئەگەر ماختىنىشىم زۆرۈر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمنى
كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن ماختىنىمەن.
31 رەب ئەيسانىڭ خۇدا-ئاتىسى، مەڭگۈ تەشەككۈر-مەدھىيىلەرگە لايىق
بولغۇچىغا ئايانكى، مەن يالغان ئېيتمىدىم.
32 دەمەشق شەھرىدە پادىشاھ ئارىتاسنىڭ قول ئاستىدىكى ۋالىي مېنى
تۇتۇش ئۈچۈن، پۈتۈن دەمەشق شەھرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا ئالغانىدى.
33 لېكىن مەن سېپىلدىكى بىر كاماردىن سېۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ،
ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم[122].

پاۋلۇسقا كەلگەن ۋەھىيلەر

12 1 ئەپسۇس، ماختىنىۋېرىشنىڭ زۆرۈرىيىتى بار. گەرچە
ئۇنىڭ پايدىسى بولمىسىمۇ، مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت
كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھىيلەر ئۈستىدە توختىلاي. 2 مەسىھدە بولغان بىر ئادەمنى

119 دېمەك «تۈنەپ دۇئا قىلىشلاردا». باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «ئۇيقۇسىزلىقلاردا».
120 باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «بۇ ئىشلاردىن تاشقىرى،...».
121 «كىم ئاجىزلىسا» — ئېتىقاد تەرىپىدە ئاجىزلاش، دېمەك. «مەنمۇ ئاجىزلىدىم» — پاۋلۇس ئاجىزلىغان كىشى ئۈچۈن دۇئا قىلغاندا كەمتەرلىك بىلەن ئۆزىنى ئۇنىڭ بىلەن بىردەك قىلىپ، ئۆزىنى ئۇنىڭ ئورنىغا قويغاندەك بولىدۇ. بۇنىڭغا مىسالنى مۇسا پەيغەمبەرنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن بولغان دۇئا-تىلاۋەتلىرىدىن كۆرۈڭ («مىس.» 32:30-32).
122 «... قۇتۇلۇپ قاچتىم» — ھەقىقىي روسۇللار ئۆمرىدە ئانچە راھەت كۆرمەيدۇ؛ پاۋلۇس بۇنىڭدىن يەنە بىر مىسال كۆرسىتىدۇ.

تونۇيمەن[123]؛ ئۇ ئون تۆت يىل ئىلگىرى (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى
تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ئۈچىنچى قات ئاسمانغا
كۆتۈرۈلدى[124]. 3 مەن شۇنداق بىر كىشىنى بىلىمەن (تەندە بولغان ھالدىمۇ،
ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ــ 4 ئۇ جەننەتكە
كۆتۈرۈلۈپ، شۇ يەردە تىل بىلەن ئىپادىلىگىلى بولمايدىغان، ئىنسانلارنىڭ
دېيىشى مەنئى قىلىنغان ئاجايىپ ئىشلارنى ئاڭلىدى. 5 شۇنداق بىر ئادەم
بىلەن ماختىنىمەن، ئۆزۈم ھەققىدە بولسا ئاجىزلىقىمدىن[125] باشقا بىرەر ئىش
بىلەن ماختانمايمەن. 7-6 ھەتتا ماختىناي دېسەممۇ ئەخمەق ھېسابلانمايمەن؛
چۈنكى مەن ھەقىقەتنى ئېيتقان بولاتتىم؛ ئەمما بىرسى مەندە كۆرگىنىدىن
ياكى مەن توغرۇلۇق ئاڭلىغىنىدىن مېنى (ماڭا ئاشكارىلانغان ۋەھىيلەرنىڭ
غايەت زور ئۇلۇغلۇقى تۈپەيلىدىن) يۇقىرى ئويلاپ قالمىسۇن دەپ ئۆزۈمنى
ماختىنىشتىن يىغدىم. مۇشۇ ۋەھىيلەرنىڭ زور ئۇلۇغلۇقى تۈپەيلىدىن
كۆرەڭلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈن ئەتلىرىمگە سانجىلغان بىر تىكەن[126]،
يەنى مېنى ئۇرۇپ تۇرسۇن دەپ شەيتاننىڭ بىر ئەلچىسى[127] ماڭا تەقسىم
قىلىنغان؛ بۇنىڭ مەقستى، مېنىڭ كۆرەڭلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈندۇر. 8
بۇنىڭ توغرىسىدا ئۇ مەندىن كەتسۇن دەپ رەبگە ئۈچ قېتىم يېلىندىم؛ 9 لېكىن
ئۇ ماڭا: «مېنىڭ مېھىر-شەپقىتىم ساڭا يېتەرلىك؛ چۈنكى مېنىڭ كۈچ-
قۇدرىتىم ئىنساننىڭ ئاجىزلىقىدا تولۇق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ» ــ دېدى. شۇڭا
مەن مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋۇجۇدۇمدا تۇرسۇن دەپ ئاجىزلىقلىرىمدىن
ماختىنىشنى تېخىمۇ خۇشلۇق بىلەن تاللىۋالىمەن؛ 10 شۇڭا مەن مەسىھ

123 بۇ ئادەم دەل پاۋلۇسنىڭ ئۆزى بولۇپ، ئۇ خۇدا ئۇنىڭغا بەرگەن ۋەھيي ۋە غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماختىنىشنى قىلچە خالىمىغان بولۇپ، ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇشقا تىرىشىپ، ئۆزى توغرۇلۇق «مەن» دېمەي، «ئۈچىنچى شەخستە» سۆزلەيدۇ.

124 تەۋرات-ئىنجىل بويىچە، پەقەت ئۈچ ئاسمان بار. بىرىنچى «ھاۋا»، ئىككىنچى «ئالەم بوشلۇقى»، ئۈچىنچىسى خۇدانىڭ ھوزۇرىنىڭ ئۆزىدۇر.

125 گرېك تىلىدا «ئاجىزلىقلىرىمدىن».

126 «تىكەن»نىڭ كۆچمە مەنىسى بار، ئەلۋەتتە.

127 گرېك تىلىدا «شەيتاننىڭ بىر پەرىشتىسى». «ئەلچى» ۋە «پەرىشتە» دېگەنلەر ئەمەلىيەتتە بىر گەپ.

ئۈچۈن ئاجىزلىقلارنى، ھاقارەتلەرنى، قىيىنچىلىقلارنى، زىيانكەشلىكلەرنى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. چۈنكى قاچان ئاجىز بولسام، شۇ چاغدا كۈچلۈك بولىمەن[128].

پاۋلۇسنىڭ كورىنتتىكى جامائەتكە كۆڭۈل بۆلۈشى

11 مەن ماختىنىپ دەرۋەقە ئەخمەق بولۇپ قالدىم! لېكىن ئۆزۈڭلار مېنى بۇنىڭغا مەجبۇر قىلدىڭلار. ئەمەلىيەتتە ئەسلىدە مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن تەرىپلىنىشىم كېرەك بولاتتى؛ چۈنكى ھېچ ئەرزىمەس بولساممۇ، مەن ھېلىقى «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن ھېچ تەرەپتە ھېچ ئىشتا كەم ئەمەسمەن. 12 دەرۋەقە مەن ئاراڭلاردا بولغان چاغدا روسۇلنىڭ بېشارەتلىك ئالامەتلىرى، ھەرتەرەپلىك چىدام-سەۋرچانلىق ئىچىدە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ھەم قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىلگەن. 13 سىلەرنى باشقا جامائەتلەردىن قايسى تەرەپتە تۆۋەن ئورۇنغا قويدۇم؟ — پەقەتلا ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا يۈك قىلىپ ئارتىپ قويمىغىنىم بىلەنمۇ؟! مېنىڭ بۇ ئادالەتسىزلىكىمنى ئەپۇ قىلغايسىلەر![129] 14 مانا، ھازىر يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشقا تەييارمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرگە ھېچ يۈك ئېغىرىمنى سالغۇم يوق. چۈنكى ئىزدىگىنىم ئىگىلىكىڭلار ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭلاردۇر[130]؛ پەرزەنتلىرى ئاتا-ئانىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈك يىغىشى كېرەك. 15 ئەمدى جېنىڭلار ئۈچۈن ئىگىلىكىمدىن خۇشلۇق بىلەن سەرپ قىلىمەن ھەمدە ئۆزۈمنى سەرپ قىلىمەن — گەرچە مەن سىلەرنى قانچە سۆيگەنسېرى مەن شۇنچە ئاز سۆيۈلسەممۇ. 16 ئەمدى

128 پاۋلۇس ئاجىز بولغىنىدا مەسىھكە تېخىمۇ تايىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن كۈچلۈك بولىدۇ؛ ھەممىمىزمۇ شۇنداق بولۇشىمىز كېرەك.

129 «ئادالەتسىزلىك» ئىنتايىن كىنايىلىك، ھەجۋىي گەپ، ئەلۋەتتە — بۇ سۆز پاۋلۇسنىڭ ئۇلاردىن ھېچ ئىقتىسادىي ياردەم تەلەپ قىلماي، ئۇلارغا خۇش خەۋەرنى ھەقسىز يەتكۈزگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇنىڭ يۇقىرىدا ئەسلەتكىنىدەك، ئۇ كورىنتتا خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە بولغىنىدا، باشقا جامائەتلەر ئۇنىڭغا ياردەم پۇلىنى ئەۋەتىپ بەردى.

130 «ئىزدىگىنىم» — ئىنجىل، «لۇقا» 10:19نى كۆرۈڭ.

شۇنداق بولغىنى بىلەن، مەن سىلەرگە ھېچ يۈك بولغان ئەمەسمەن؛ بىراق
ھىيلىگەرلىك قىلىپ، مەن سىلەرنى بابلاپ قويدۇم![131] 17 ئەجەبا، مەن
سىلەرگە ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ بىرەرسى ئارقىلىق سىلەردىن نەپ ئالدىممۇ؟!
18 مەن تىتۇسنى سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئۈندىدىم ۋە يەنە ھېلىقى
قېرىنداشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەۋەتتىم. تىتۇسنىڭ سىلەردىن نەپ ئېلىپ
باققان يېرى بارمۇ؟ بىز ئىككىيلەن ئوخشاش بىر روھتا يۈرۈۋاتمامدۇق؟ بىزنىڭ
باسقان ئىزىمىز ئوخشاش ئەمەسمىكەن؟
19 ياكى سىلەر ئەزەلدىن بىزنى «ئۇلار ئالدىمىزدا ئۆزلىرىنى ئاقلاپ
كېلىۋاتىدۇ» دەپ ئويلاۋاتامسىلەر؟ ئىش ئۇنداق ئەمەس. بىز پەقەت
مەسىھدە بولۇپ خۇدا ئالدىدا سۆزلەۋاتىمىز؛ قىلىۋاتقان ھەممە ئىشلار، ئى
سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر[132]. 20 چۈنكى
مەن يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىمدىن چىقماي
قېلىشىڭلاردىن، ئۆزۈمنىڭمۇ سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىڭلاردىن چىقماي
قېلىشىمدىن، يەنى ئاراڭلاردا غوۋغا-جېدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-
نەپرەت، مەنمەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تەكەببۇرلۇق ۋە
پاراكەندىچىلىكلەر بولارمىكىن دەپ ئەنسىرەيمەن؛ 21 ــ بۇ قېتىم سىلەرنىڭ
يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، ئاراڭلاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تاكى بۈگۈنگە
قەدەر ئۆتكۈزگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋانىي ئىشلاردىن تېخى توۋا
قىلمىغان نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىڭلاردا[133]

---

131 بىزنىڭچە بۇ يەنە تاپا-تەنە، ئىنتايىن كىنايىلىك گەپ. پاۋلۇس كورىنتلىقلارنى روھىي جەھەتتىن قۇۋۋەتلىمەكچى بولۇپ، ئۆزى ئۇلارنىڭ يېنىغا بارماي (كورىنتلىقلار بەلكىم ئۇنىڭ ياردەم-خىزمىتىنى رەت قىلغان بولاتتى)، بەلكى ئۆزىگە ئوخشاش باشقا كۆيۈمچان قېرىنداشلارنى ئۆز ئورنىغا ئەۋەتتى (17-ئايەتنى كۆرۈڭ).

لېكىن باشقىلار مۇشۇ ئايەت: «بەزىلەر مېنى ھىيلىگەرلىك قىلىپ، يالغان سۆزلەپ، سىلەردىن نەپ ئۇندۇرۇۋالدۇ، دېيىشىپ يۈرىدۇ» دەپ تەرجىمە قىلىدۇ.

132 گرېك تىلىدا: «سىلەرنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر». «ئادەمنى قۇرۇش» توغرۇلۇق «رىملىقلارغا»دىكى كىرىش سۆزنىمۇ كۆرۈڭ.

133 «ئالدىڭلاردا»، باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «سىلەر تۈپەيلىدىن». بەلكىم ئىككىلا خىل تەرجىمىسى توغرىدۇر.

تۈۋەن قىلىپ قويارمىكىن، شۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتماي تۇرالمايمەنمىكىن، دەپ ئەنسىرەيمەن[134].

ئاخىرقى ئاگاھلاندۇرۇش ۋە سالاملار

13
1 بۇ يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك»[135].
3-2 مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم يېنىڭلاردا بولغىنىمدا بۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانلارغا ھەم قالغان ھەممىڭلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىرمۇ سىلەردىن نېرى بولساممۇ قايتىدىن ئالدىنئالا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سىلەر مەسىھنىڭ مەن ئارقىلىق سۆزلىگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىڭلار تۈپەيلىدىن)، مەن بارغىنىمدا ھېچكىمنى ئايىمايمەن[136]؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسىھ سىلەرگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىڭلاردا ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر؛ 4 ئۇ دەرۋەقە ئاجىزلىقتا كرېستلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقمۇ[137]، خۇدانىڭ سىلەرگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز[138]. 5 ئەمدى ئۆزۈڭلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ

---

134 پاۋلۇس، كورىنتلىقلارنىڭ تېخى قەتئىيلىك بىلەن توۋا قىلىپ باقمىغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن يەنە خىجىل بولۇپ قالىمەن، دەپ ئەنسىرەيدۇ.

135 «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك» — بۇ تەۋراتنىڭ سۆزى، شۇنداقلا تەۋراتتىكى ۋە ئىنجىلدىكى مۇھىم بىر پرىنسىپتۇر. «چۆل.» 15:19، «مات.» 16:18، «1تىم.» 19:5نى كۆرۈڭ.

136 «ھېچكىمنى ئايىمايمەن» — پاۋلۇس «1كور.» 5-باپتا، ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان بىر كىشى ئۈستىدىن «ئەتلىرى ھالاك قىلىنسۇن، شۇنداق بولغاندا روھى رەب ئەيسانىڭ كۈنىدە قۇتقۇزۇلار، دەپ شەيتانغا تاپشۇرۇلسۇن» دېگەن ھۆكۈمنى چىقارغان. پاۋلۇس مۇشۇ يەردە كۆزدە تۇتقىنى، گۇناھقا پاتقان كىشىلەر ئوخشاش ھۆكۈمگە ئۇچرىشى مۇمكىن، دېمەكچى.

137 «بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقمۇ...» بۇ ئاجايىب ئىبارە توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»نى كۆرۈڭ.

138 دېمەك، روسۇللار سىرتتىن قارىغاندا ئاجىز كۆرۈنسىمۇ (ۋە بەلكىم ئۆزلىرىنى ئاجىز ھېس قىلغان بولسىمۇ) ئۇ خۇدانىڭ كورىنتلىقلار ئارىسىدا ئۆز قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغانلىقىغا ئىشىنىدۇ، شۇنىڭغا ئىشەنچى كامىل بولۇپ، «بىز شۇ قۇدرەت بىلەن خىزمىتىڭلاردا كۈچلۈك بولىمىز» دېگەنندەك بولىدۇ.

كۆرۈڭلار؛ ئۆزۈڭلارنى سىناپ بېقىڭلار! سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزۈڭلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىساڭلار!) بىلىپ يەتمەمسىلەر؟ 6 ئەمدى سىلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

7 سىلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس — ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقمۇ، مەيلى — مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغاننى قىلىشىڭلار[139]. 8 چۈنكى بىز ھەقىقەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ نېمىلا قىلساق ئۇ بەرىبىر ھەقىقەتنى ئايان قىلىدۇ، خالاس[140]. 9 چۈنكى بىز ئاجىز بولساقمۇ، سىلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىڭلاردىن شادلىنىمىز[141]. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سىلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەيسىلەر. 10 سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بارغىنىمدا رەب ماڭا غۇلىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ سىلەرگە قاتتىق قوللۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سىلەردىن يىراقتا بولغىنىمدا مۇشۇلارنى يازدىم.

11 ئەڭ ئاخىردا، قېرىنداشلار، شادلىنىڭلار؛ كامالەتكە يەتكۈزۈلۈڭلار، رىغبەت-تەسەللىدە كۈچەيتىلىڭلار[142]؛ بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار؛ ئىناق-خاتىرجەملىكتە ئۆتۈڭلار؛ ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ

---

139 «بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس... مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغاننى قىلىشىڭلار» — دېمەك، كورىنتلىقلار رەزىللىكتىن توۋا قىلغان بولسا، پاۋلۇس ۋە ھەمكارلىرىنىڭ خىزمىتى ئۈنۈملۈك، مېۋىلىك ۋە شەرەپلىك كۆرۈنۈشى مۇمكىن — لېكىن پاۋلۇسقا نىسبەتەن، مۇھىمى كورىنتلىقلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ روھىي ئەھۋالىدۇر. بۇ ناھايىتى ئۇلۇغ سۆز توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

140 بۇ ئىنتايىن ئەھمىيەتلىك ئايەت توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «بىز ھەقىقەتكە زىت ئىشلارنى قىلماستىن، ھەقىقەت بويىچە ئىش قىلىشىمىز كېرەك».

141 «كۈچلۈك» ۋە «ئاجىز» روھىي تەرەپتە ئېيتىلغان، ئەلۋەتتە.

142 «رىغبەت-تەسەللىدە كۈچەيتىلىڭلار» دېگەن ئىبارە گرېك تىلىدا بىر سۆز بىلەنلا ئىپادىلىنىدۇ.

ئىگىسى خۇدا[143] سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. [12] بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. [13] بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سىلەرگە سالام. [14] رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شاپائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھنىڭ ھەمراھ-ھەمدەملىكى سىلەرگە يار بولغاي!

[143] گرېك تىلىدا: «مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ھەم ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ خۇداسى» ــ دېمەك، ئۇ مېھىر-مۇھەببەت، خاتىرجەملىك بەرگۈچى ھەم ئۆزى ھەردائىم مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكتە تۇرغۇچى خۇدادۇر.

قوشۇمچە سۆز

11:2 «شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشەلمەيدۇ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز»

بۇ سۆزلەر پاۋلۇسنىڭ: — «لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولساڭلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم» دېگەن بايانىدىن كېيىن كېلىدۇ. كىشىلەرنىڭ ئۇنداق قىلىشى ياكى شۇنداق پرىنسىپلار بىزنى قانداقمۇ «شەيتاننىڭ ھىيلە-مىكىرلىرى»دىن قۇتقۇزىدۇ؟ شەيتاننىڭ ھىيلە-مىكىرلىرى دەرۋەقە كۆپ، ۋە پەقەت خۇدانىڭ تەۋرات-ئىنجىلدا خاتىرىلەنگەن يولىيورۇقلىرى ھەم پەند-ھېكمەتلىرىنى قوبۇل قىلغۇچىلار، شۇنداقلا شاپائىتى بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلغۇچىلارلا شۇلاردىن خالاس بولالايدۇ. پاۋلۇسنىڭ بۇ پوزىتسىيەسى خۇدانىڭ ھېكمەتلىرىنىڭ پەقەت بىرىنىلا كۆرسىتىدۇ، بىراق ئۇ ئىنتايىن ئەھمىيەتلىك بىر مىسال.

مەسىلەن، كورىنتتىكى جامائەتتىكىلەردىن بىرى ئوچۇق-ئاشكارە ۋە ئۇزلۇكسىز ھالدا گۇناھ سادىر قىلىشقا باشلىغان. پاۋلۇس يەنە بۇ كىشىنى ئەيىبلەيدۇ، جامائەت پاۋلۇسنىڭ نەسىھىتىگە قوشۇلۇپ بۇ كىشىنى جامائەتنىڭ سورۇنلىرىدىن ۋە ھەمراھلىقىدىن چىقىرىۋېتىدۇ. كېيىن مۇشۇ كىشى توۋا قىلىدۇ ۋە جامائەت ئۇنىڭ توۋا قىلغانلىقىنى ھەقىقىي دەپ قوبۇل قىلىدۇ، شۇڭا تېگىشلىك ھالدا ئۇنى خۇشاللىق بىلەن ئارىسىغا قايتا ئالىدۇ، دەيلۇق. شۇنداق ئەھۋالدا پاۋلۇس ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە ھەرگىز: «سىلەر نېمىشقا مۇشۇ كىشى ھەقىقىي توۋا قىلدىمۇ-يوق دەپ مېنىڭدىن ھېچ مەسلىھەت سورىمايلا ئۇنى ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارغا قايتىدىن قوبۇل قىلدىڭلار؟» دەپ سورىمايتتى. شۇنداق پوزىتسىيە خۇدانىڭ ئادەملىرىدە بولسا گۇمانخورلۇقنى كۆرسىتىپ، ئادەمنىڭ ئىمان-ئېتىقادىنى نابۇت قىلىشى مۇمكىن. پاۋلۇس ئەكسىچە: «مەن سىلەر چىقارغان ھۆكۈملىرىڭلارنى ئىشەنچلىك دەپ قارايمەن، ، ھۆرمەتلەيمەن — سىلەر گۇناھقا پېتىپ قالغانلىقىدىن توۋا قىلغان مەلۇم كىشىنى كەچۈرۈم قىلغان (يەنى، ئۇنى جامائەتكە قايتىدىن قوبۇل قىلغان) بولساڭلار، مەنمۇ مۇشۇ كىشىنى قوبۇل قىلىمەن» دەيتتى.

ئاندىن پاۋلۇس بۇ پرىنسىپنى ھەممىگە ئورتاق قىلىپ: «مەن بىرسىنى ئەيىپ قىلغان (ئۇنى ئالاقە-ھەمراھلىقىغا قايتىدىن قوبۇل قىلغان) بولسام، مەن سىلەرنى دەپ شۇنداق قىلىمەن» دەپ تەتبىقلايدۇ. بىز بۇنى شۇنداق چۈشىنىمىزكى، مەلۇم بىر ئادەم (كورىنتتىكى بىر ئادەم، دەيلى) پاۋلۇسقا نىسبەتەن گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلغىنىدا مۇشۇ گۇناھنىڭ پەقەت ئۆزىگە تەگكەن تەرەپلىرىگىلا ئەمەس، بەلكى شۇ كىشىنىڭ ئىللەتلىرىنىڭ كورىنتتىكى جامائەتكە تەسىر يەتكۈزگەن تەرەپلىرىگىمۇ كۆڭۈل بۆلەتتى. ئەگەر مۇشۇنداق كىشىنىڭ پەقەت ئۆزىگە تەگكەن تەرەپلىرىدىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتكە (شۇنداقلا ھەرقانداق كىشىگە) تەگكەن تەرەپلىرىدىمۇ ئىللەتلىرىدىن توۋا قىلغانلىقىغا پاۋلۇسنىڭ كۆزى يەتكەن بولسا ئۇ ئۇنى قېرىنداش سۆيۈپتىدە قايتىدىن قوبۇل قىلاتتى. چۈنكى شۇنداق قىلىش ھەممەيلەنگىمۇ پايدىلىق ۋە ياخشى. ئۇ شۇڭا جامائەتتىن ئۆزىنىڭكى ئەيىپ-كەچۈرۈم ئىشلىرىدا بولغان ھۆكۈم-پەملىرىگىمۇ ئىشىنىشنى تەلەپ قىلىدۇ. بىز يەنە شۇنى ئېيتالايمىزكى، پەقەت قەلبىدە ھەقىقەتەن خۇدانىڭ خەلقىنىڭ غېمىنى ئۆزلۈكسىز، ھەردائىم يەپ تۇرىدىغان بىر ئادەم شۇنداق ئېنىق ۋە روشەن ھۆكۈملەرنى چىقىرالايدۇ (28:11نى كۆرۈڭ). شۇڭا ئۆزئارا ئىشەنچ ۋە ھۆرمەت بولسا، بۆلگۈنچىلىك تېرىغۇدەك يوچۇقلارنى تېپىش شەيتانغا تەس چۈشىدۇ.

4:11-12 «چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى ئۆلىدىغان ئەتلىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىزلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز. شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ»

بىزنىڭ خۇلاسىمىزچە پاۋلۇس مۇشۇ ئايەتلەردە «ئۆلۈم» توغرۇلۇق سۆزلىگىنىدە، پەقەت خۇش خەۋەرنى جاكارلايدىغان ئۆزۈن سەپەرلەردە پات-پات ئۇچرىغان ئۆلۈمنىڭ خەۋپىنىلا ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ ئىچكى دۇنياسىغا باغلىق روھىي «ئۆلۈم پرىنسىپى»نى كۆزدە تۇتىدۇ. ئوقۇرمەنلەرگە پاۋلۇسنىڭ كۆپ خەتلىرىدە «ئۆلۈم»نى مۇشۇنداق روھىي مەنىسىدە ئىشلەتكەنلىكى ئايان بولسا كېرەك.

بىز مۇشۇ پرىنسىپنى رەب ئەيسانىڭ ئۆزىنىڭ سۆزلىرىدىن تەسۋىرلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ: —

(ئىنجىل، «مات.» 24:16-25)

«— كىمدەكىم ماڭا ئەگىشىشنى خالىسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ئۆزىنىڭ كرېستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! چۈنكى ئۆز هاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولغان كىشى چوقۇم هاياتىدىن مەهرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز هاياتىدىن مەهرۇم بولغان كىشى ئۆز هاياتىغا ئېرىشىدۇ».

بۇ بايان يەنە ئىنجىل «لۇقا» 9:23-24دە بىز ئۈچۈن خاتىرىلەنگەن: «كىمدەكىم ماڭا ئەگىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، هەر كۈنى ئۆزىنىڭ كرېستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! چۈنكى كىمدەكىم ئۆز هاياتىنى قۇتقۇزىمەن دەيدىكەن، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەهرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز هاياتىدىن مەهرۇم بولغان كىشى هاياتىنى قۇتقۇزىدۇ».

لۇقا مۇشۇ يەردە بىز ئۈچۈن مەسىهنىڭ «هەر كۈنى» دېگەن سۆزىنىمۇ خاتىرىلەيدۇ. بۇ سۆز بىزگە شۇنى روشەن قىلىدۇكى، «ئۆز كرېستىنى كۆتۈرۈش» پەقەت ئادەمنىڭ كرىزىسقا ئۇچرىغاندا هاياتىنىڭ يۆنىلىشىنى بۇراپ پۈتۈنلەي ئۆزگەرتكەن قارارىلا ئەمەس، بەلكى هەركۈنى قايتىدىن يېڭىلىنىشى كېرەك بولغان بىرخىل بەل باغلىشىدۇر.

ئەمدى «ئۆز كرېستىنى كۆتۈرۈش» دېگەننى قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئوقۇرمەنلەرگە ئايانكى، «كرېستكە مىخلاش»، «كرېستلەش» رىم ئىمپېرىيەسىدىكى ئەڭ رەھىمسىز ۋە ئازابلىق ئۆلۈم جازاسى بولۇپلا قالماي، يەنە ئەڭ شەرمەندە جازا ئىدى. ئۆلۈمگە مەهكۇم كىشى ئاۋۋال پۈتۈنلەي يالىڭاچلىنىپ، ئۇرۇلىدۇ، قامچىلىنىپ مازاق قىلىنىدۇ؛ ئاندىن ئادەتتە ئۆزى مىخلىنىدىغان كرېستنى ئۆلۈم جازاسى مەيدانىغا مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ئاپىرىشقا مەجبۇر قىلىنىدۇ؛ ئاخىردا ئۇ ئاشۇ كۆتۈرۈپ ئاپارغان كرېستكە (پۇتى ۋە قولى) مىخلىنىپ ئۆلتۈرۈلىدۇ. ئادەتتە ئۆلتۈرۈلگۈچى كرېستكە ئىككى-ئۈچ كۈن ئېسىلىپ ئازابلىنىدۇ؛ هەر قېتىم تىنىق ئالاي دېگىنىدە ئۇ مىخلانغان پۇتىنى مىڭ تەسلىكتە تىرەپ تېنىنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈشى كېرەك بولىدۇ. ئاخىر بېرىپ ئۇ ئۇسسۇزلۇقتىن (سۇ بېرىلمىگەن بولسا) ياكى تىنىق ئېلىشقا (ئۆزىنى يۇقىرىغا تىرەشكە) ماغدۇرى قالماي ئۆلىدۇ. رەب ئەيسا كرېستلەنگەندە پەقەت ئالتە سائەت ئىچىدە ئۆز روهىنى خۇداغاتىسىغا تاپشۇرۇشى بىلەن ئۆلدى؛ بۇنداق ئۆلۈم مۆجىزە ئىدى، چۈنكى ئۇ: «هېچكىم هاياتىمنى مەندىن ئالمايدۇ» دېگەنىدى («يۇھ.» 10:18، يەنە «مار.» 15:44نى كۆرۈڭ).

ئەمدى «ئۆزىنىڭ كرېستىنى كۆتۈرۈش» دېگەندىن، «ئۆلۈم جازاسىنى قوبۇل قىلىشقا تەييار بولۇش» دېگەن مەنە چىقىدۇ. مۇشۇنداق سۆزلەر ئەينى ۋاقىتتا ئادەملەرنى چۆچۈتكەندى ھەم ھازىرمۇ ئادەملەرنى چۆچىتىۋېتىش زۆرۈر. ئەمما مۇشۇنداق «ئۆلۈم» بولسا باشقىلارنى «خۇدانىڭ دۈشمەنلىرىنى» دەپ ئۆز ئۆلۈمى بىلەن ئۆلتۈرمەكچى بولغان «شېھىت»نىڭ ئۆلۈمى ئەمەس؛ ئۇنداق كىشىلەر ئادەتتە بومبا-مىلتىقلار بىلەن «خۇدانىڭ دۈشمەنلىرىنى ئۆلتۈرۈش بىلەن ئاللانى خۇرسەن قىلىمەن» دەپ ئويلايدۇ. ئىنجىلدىن بىلىمىزكى، «خۇدا مېھىر-مۇھەببەتتۇر»، ھەم ئۇ ھەتتا دۈشمەنلەرگىمۇ مۇھەببەتنى ۋە كەچۈرۈم كۆرسىتىشنى ئەمر قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى سۆيىدۇ، دەپ بىلىمىز. خۇدا مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشىدىن كېيىن مۆمىن بەندىلىرىدىن ھېچقاچان باشقا ئادەمنى ئۆلتۈرۈشنى تەلەپ قىلغان ئەمەس.

ياق، «ئۆز كرېستىنى كۆتۈرۈش» «شېھىت»نىڭ ئۆلۈمى ئەمەس؛ ھەم نادانلارچە كرېستىسمان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان مەلۇم بىر بۇيۇمنى بويىنىغا تاقاش ئەمەس. كۆپ ئادەملەر مۇشۇنداق نەرسىنى «تىلتۇمار» سۈپىتىدە تاقايدۇ. ئۇنداق قىلىش تەۋراتنىڭ روشەن ئەمرلىرىگە خىلاپ. بىراق ھەتتا ئۇنداق نەرسە «تىلتۇمار» دەپ تاقالغان بولمىسىمۇ، باشقا كىشىلەر ئۇنىڭغا قاراپ «مۇشۇ مەسىھگە ئىشەنگەنلەر ئۆزلىرىنىڭ ئاپەتتىن قوغدىلىشى ئۈچۈن تىلتۇمارلارغا ئېھتىياجلىق» دەپ ئويلايدۇ. ئەلۋەتتە، ئۇلارنىڭ بىزگە كېرىكى يوق؛ بىز ھەرھالدا تاقىماسلىقىمىز لازىم.

خۇدا بىزدىن ئۆز ئىختىيارىمىز بىلەن ئۆلۈمگە يۈزلىنىشنى بۈگۈن تەلەپ قىلسا، شۇنىڭغا تەييارمۇبىز؟ شۇنداقلا ئاددىي ئۆلۈمگە ئەمەس، بەلكى مەسىھ ئۈچۈن دەھشەتلىك، شەرمەندىلىك بىر ئۆلۈمگە يۈزلىنىشكە تەييارمۇبىز؟ ئېتىقادچىلار ئۈچۈن «ئۆلۈمگە بېرىش» ئۇنداق كۈن (ئەگەر كەلسە) ئۆمرىدە بىر قېتىملا كېلىدۇ، ئەلۋەتتە. ئەمما ھەربىر كۈندە بىرنەچچە يول كۆز ئالدىمىزدا تۇرىدۇ، بىز ئۇلاردىن تاللىشىمىز؛ يول تاللىغىنىمىزدا مەسىھ خوجايىن بولامدۇ؟ ھاياتىمىزدا ئۆزىمىز پادىشاھمۇ، ياكى خۇدا پادىشاھمۇ؟ بىز ھەركۈنى ئەتىگەندە ئورنىمىزدىن تۇرۇپ تىرىك خۇداغا: «ئاتا، مۇشۇ كۈننى ساڭا تاپشۇرىمەن! سەن خالىغىنىڭنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرگەيسەن!» دەيمىزمۇ؟ شۇنداق قىلىدىغان ھەربىر كىشى مول تەجرىبىلىك بىر ھاياتقا كىرىدۇ؛ چۈنكى خۇدا بىزگە مۇھەببەت، مەسئۇلىيەت ۋە ھەققانىيەت توغرۇلۇق ئۆگىتىشكە باشلايدۇ. باشقىلارغا مۇھەببەتنى كۆرسىتىش، كۆپ ئەھۋاللاردا ئۆز خاھىشلىرىمىزغا «ياق» دېيىشنى تەلەپ

قىلدۇ. بىز «باشقىلاردىن ئۈمىد قىلغان مۇئامىلىنى ئۆلارغىمۇ كۆرسىتىش» ئۈچۈن («مات.»12:7) ئۆزىمىزنىڭ خاھىشلىرىمىزدىن ۋاز كېچىپ، ئۆزىمىزگە پات-پات «ياق» دېيىشىمىز كېرەك بولۇشى مۇمكىن. ئەگەر بىز ھەركۈنى «ئاخىرقى قۇربانلىق»نى قىلىشقا تەييار بولساق، ئەمدى خۇشاللىق بىلەن ئۆز خاھىشلىرىمىزغا «ياق» دېگەن بىرنەچچە كىچىككىنە قارارلارغا كېلىشكىمۇ تەييارمىز. ئۆز خاھىشلىرىمىزدىن ۋاز كېچىشلەرنى بىرخىل «ئۆز شەخسىمىزنىڭ ئۆلۈمى» دېگىلى بولىدۇ، پاۋلۇس مۇشۇ ئايەتلەردە «ئۆلۈم»نى شۇ مەنىسىدە ئىشلىتىدۇ.

ئەمدى كىشىلەر پەقەت ئۆز نەپسىنى قاندۇرۇپلا بولدى قىلسا نېمە بوپتۇ؟ كىشىلەر نېمە دەپ شۇنداق ئېغىر يولنى تاللىۋالسۇن؟

بىرىنچى سەۋەب، خۇدا دېگەن خۇدادۇر — ئۇ بىزنى ۋە ھەممىنى ياراتقان، شۇنىڭ تۈپەيلىدىن ئۇنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىش كېرەك. ئۇ بىزنى ئۆزى بىلەن يېقىن ئالاقىدە ۋە ھەمراھلىقتا بولۇش ئۈچۈن ياراتتى؛ بىزدە مەسىھنىڭ بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك بولغان: «مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۆز ھاياتىغا ئېرىشىدۇ» دېگەن قىممەتلىك ۋەدىسى بار. شۇڭا بۇ يولدا ياشاشنىڭ نەتىجىسى خۇشاللىق ۋە بەختكە تولغان بىر ھاياتتۇر. مەسىھنىڭ كىرىستىلىنىشى مىليونلىغانلارغا بەخت ۋە ھايات يەتكۈزگەندەك، ئۆز مۆمىن بەندىلىرىنىڭ ھەركۈندىكى كىچىك «ئۆلۈشلىرى»، يەنى ئۆز خاھىش-نەپسلىرىگە «ياق»، خۇدانىڭ كۆرسەتمىلىرىگە «ماقۇل» دېيىشلىرىمۇ زەنجىرسىمان دائىرىدە باشقىلارغا بەخت يەتكۈزىدۇ. مۇنداق پرىنسىپ ياكى «روھىي قانۇنىيەت»نىڭ بىر سۆيگەن، غېمىنى يەيدىغان، دۇئالىرىمىزنىڭ ئوبيېكتى بولغان كىشىلەرگە ئالاھىدە تەسىرى بار؛ پاۋلۇس: «شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ» دېگەن مۇشۇ ئاجايىب پرىنسىپ پەقەت بىزنىڭ باشقىلارغا ئوچۇق بىر ئىشتا مۇھەببەت كۆرسەتكىنىمىزدىلا ئەمەس، كۆپ باشقا ۋاقىتلاردا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. بىز سۆيگەن كىشىلەرنىڭ يېنىدا تۇرساقمۇ، نېرىدا تۇرساقمۇ، ھەرقېتىم خۇداغا بويسۇنغىنىمىزدا، ھەر قېتىم مۇقەددەس روھقا ئەگەشكىنىمىزدە، ھەرقېتىم باشقىلارنى بەرىكەتلىك بولسۇن دەپ ئۆز خاھىشلىرىمىزغا «ياق» دېگىنىمىزدە، ئەمدى شۇ چاغلاردا مۇقەددەس روھ ئارقىلىق بىزگە روھىي جەھەتتە باغلانغان كىشىلەرگە ئالاھىدە بىر بەرىكەت بىۋاستە ئېقىپ بارىدۇ. مۇشۇنداق بەرىكەت خۇدانىڭ مۆمىن بەندىلىرىنىڭ ھاياتىنى جانلاندۇرىدۇ، روھىغا ماغدۇر يەتكۈزىدۇ

(گرېك تىلىدا «ئىنبرگىيەلەيدۇ» دېگەن سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ)، ھەتتا بىز سۆيگەن ئەمما خۇدا تونۇمايدىغان ئادەملىرىمىزنىڭ ۋۇجۇدىدا مۇقەددەس روھنىڭ خىزمەتلىرىنى تېزلىتىدۇ؛ بەرىكەت مەلۇم دەرىجىدە ھەتتا ئالەمشۇمۇل جامائەتكە ئېقىپ چىقىدۇ. بۇ پرىنسىپ خۇداغا ئىتائەت قىلىشقا قانچىلىك زور تۈرتكە-ھە!

14:5 «چۈنكى بىز بىرسى ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلدى، شۇڭا ھەممەيلەننىمۇ ئۆلدى، دەپ ھېسابلايمىز»

15-ئايەتتە بىز «ھايات بولغانلار» توغرۇلۇق ئوقۇيمىز. شۇڭا ئاددىي مەنتىقە بىلەن ئېيتىش كېرەككى، يەر يۈزىدىكى بەزى كىشىلەر ئەمەلىيەتتە «ھايات بولغانلار»دىن ئەمەس — ئۆلۈك ياكى ئۆلگەن. پاۋلۇس بۇ باياننى مەسىھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ بىزنى خۇش خەۋەرنى تارقىتىشقا تۈرتكە بولغانلىقى بىلەن باغلىغاچقا، «ھەممەيلەن ئۆلدى» دېگەن سۆزلەرنى ئادەمئاتىنىڭ بارلىق پەرزەنتلىرىنىڭ، جىسمانىي جەھەتتە تېنى تىرىك بولغىنى بىلەن بارلىق مۇھىم جەھەتلەردە، يەنى روھقا ئائىت جەھەتلەردە ھەقىقىي «ئۆلگەن» ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ، دەپ قارايمىز. شۇڭا ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھاياتلىقنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئاڭلاشقا ئىنتايىن موھتاج. «مەسىھ ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلدى» — يەنى، ئۆز روھىمىزدا خۇدانى ھېچ تونۇمىغاچقا «روھىي ئۆلۈك» بولغان ھەممىمىزنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشسۇن دەپ ئۆلدى.

«ھەممەيلەن ئۆلدى» دېگەن مۇشۇ بايان روسۇلنىڭ «ئەفەسۇسلۇقلارغا» 1:2دە: «سىلەر بولساڭلار، قەبىھلىكلىرىڭلار ھەم گۇناھلىرىڭلاردا ئۆلگەن بولۇپ...» دەپ ئېيتقان سۆزىگە ئوخشاش. بىزنىڭ «ئەفەسۇسلۇقلارغا»دىكى بۇ ئايەت ئۈستىدىكى ئىزاھات ھەم قوشۇمچە سۆزىمىزنى كۆرۈڭ. باياننى شۇ مەنىدە چۈشەنسەك، تۆۋەندە شەرھلەيدىغان 16-ئايەت بىلەن روشەن مۇناسىۋەتنى بارلىقىنى كۆرىمىز.

16:5 «شۇنىڭ بىلەن بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز»

بۇ سۆزلەرنىڭ تولۇق مەنىسى ھەم ئەھمىيىتى قىسقا سەھىپىلىرىمىزدىن كۆپ ھالقىپ بارىدۇ؛ بىز پەقەت تۆۋەندە ئاددىي بايقىغىنىمىزنى كۆرسىتىمىز: —

(ئا) «بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە (ياكى ئادەمنىڭ باللىرىنىڭ كۆزقارىشى بىلەن) تونۇمايمىز». «ئادەمنى ئىنسانلارچە تونۇش» — بىز خۇدانى تونۇپ يېتىشتىن بۇرۇن ئادەملەرنى باھالاپ كەلگەن يولدا باھالاشنى كۆرسىتىدۇ، خالاس. دېمەك — خۇدانى تونۇغۇچە بىز ئۇچراتقان كىشىنىڭ مەكتەپ كۆرگەن كۆرمىگەنلىكىگە، ئەقىللىق ياكى ئەقىلسىزلىقىغا، تالانتلىق ياكى تەدبىرسىزلىكىگە، كۈچلۈك ياكى ئاجىزلىقىغا، ئۆز مىللىتىمىزدىن ياكى يات ئەلدىن بولغانلىقىغا؛ باي ياكى كەمبەغەللىكىگە، يۇقىرى تەبىقىلىك ياكى «تېگى پەس»لىكىگە، چىرايلىق ياكى سەتلىكىگە، مۇۋەپپەقىيەت قازانغان-قازانمىغانلىقىغا، ئىجتىمائىي مۇناسىۋىتىنىڭ بار-يوقلۇقىغا ۋەھاكازالارغا قاراپ باھا قويۇپ كەلدۇق. لېكىن خۇدانى تونۇغانلار ئۈچۈن مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ مۇھىملىقى يوق بولۇپ قالدى؛ چۈنكى بىز ئۆزگىلەرنى خۇدانىڭ كۆزلىرى ئارقىلىق كۆرگەندەك، ئۇلارغا مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن قارايمىز. ئارقا كۆرۈنۈشى ياكى «تېگى» قانداقلا بولمىسۇن، قابىلىيىتى قانداقلا بولمىسۇن، مال-مۈلۈكلىرى قانچىلىك بولمىسۇن، ھەربىر كىشى خۇدا تەرىپىدىن يەككە-يېگانە يارىتىلغان ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا ئوخشاش قىممەتتە تۇرىدۇ؛ دېمەك، ھەممەيلەن ئۇنىڭغا قىممەتلىكتۇر. بىزنىڭ ھەممەيلەنگە بولغان پوزىتسىيەمىز ۋە ھەممەيلەنگە قىلغان مۇئامىلىمىز ئوخشاشلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش بولۇپ ئۆزگىرىدۇ؛ بىزنىڭ ھەممەيلەنگە قاراپ بىرىنچى ئويىمىز (گۇناھكار ئۆتمۈشلىرىمىزدىكىدەك) مەن «مۇشۇ كىشىدىن قانداق پايدىلىنالايمەن؟» ياكى «ئۇنىڭدىن نېمە نەپ كۆرىمەن؟» دېگەنلەر ئەمەس؛ بەلكى (15-ئايەتتە كۆرسىتىلگەندەك، پاۋلۇستەك ھەقىقىي مۇھەببەت بىلەن تەسىرلەنگەن بولساق) ئۇلارغا قاراپ ئىچ-باغرىمىزدا رەببىمىزگە: «بۇ كىشى تېخى سېنى تونۇمايدۇ، ئۇلار روھىي ئۆلۈك، ھاياتلىقىنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىشى كېرەك بولغانلار؛ مەن ئۇنىڭغا شۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا ۋە چۈشىنىشكە قانداق ياردەم قىلاي؟» دەپ سورايمىز.

(ئە) «ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز»

خەت يېزىلغان ۋاقىتتا، كورىنتتىكى جامائەتتە ۋە رىم ئىمپېرىيەسى بويىچە ئەيسا مەسىھ بىلەن جىسمانىي ئالاقىدە ياكى مۇناسىۋەتتە بولغان نۇرغۇن تارقاق كىشىلەر بولسا كېرەك ئىدى؛ بەزىلىرى ئۇنىڭ بەرگەن تەلىملىرىنى ئۆز قۇلىقى بىلەن ئاڭلىغان، بەزىلىرى كېسەللەرنى ساقايتقانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەنىدى. بەزىلىرى ئۇنىڭغا

مۇخلىس بولۇپ ئەگەشكەنىدى. يەنە، شۈبھىسىزكى، ئۇنداق كىشىلەر ئىچىدە بەزىلىرى مۆشۈ ئىشلار تۈپەيلىدىن مېنىڭ ئۆزۈمنىڭ بىلەن بىر مۇناسىۋەتتىم بار دەپ ئويلاپ، شۇنداقلا ئۇنى جىسمانىي كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ باقمىغانلاردىن بەربىر ئۈستۈن تۇرىمەن دېگەنلەر ئاز بولمايتتى. مەسىھ ئەيسا يەر يۈزىدە تۇرغىنىدا ئۇنىڭغا ئەگەشكەن باشلىغانلار تېخىمۇ شۇنداق ئويلاپ كېتەتتى. ئەمما خۇدانىڭ روھى كەلگەندە ئۇنداق بارلىق پەرق-ئايرىملار يوقاپ كېتىدۇ. دەرۋەقە، رەب ئەيسانىڭ ئۆز مۇخلىسلىرىنى بىرنەچچە قېتىم ئۇنى تونۇماسلىقى تۈپەيلىدىن ئەيىبلىشى كېرەك ئىدى. «يۇھ.» 8:14-20دە خاتىرىلەنگەن پاراگرافنى قاراڭ: —

«ئى رەب، ئاتىنى بىزگە كۆرسىتىپ قويساڭلا، شۇ كۇپايە، — دېدى فىلىپ.

ئەيسا ئۇنىڭغا: - فىلىپ، سىلەر بىلەن بىرگە بولغىنىمغا شۇنچە ۋاقىت بولدى، مېنى تېخىچە تونۇمىدىڭمۇ؟ مېنى كۆرگەن كىشى ئاتىنى كۆرگەن بولىدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق، سەن نېمىشقا يەنە: «بىزگە ئاتىنى كۆرسەتكەيسەن» دەيسەن؟... ...مەنمۇ خۇدا ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە ئۇ سىلەرگە باشقا بىر ياردەمچى ئاتا قىلىدۇ. ئۇ سىلەر بىلەن ئەبەدگىچە بىرگە بولىدۇ. ئۇ بولسىمۇ ھەقىقەتنىڭ روھىدۇر...

...ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر كۆرىسىلەر. مەن ھايات بولغانلىقىم ئۈچۈن، سىلەرمۇ ھايات بولىسىلەر. شۇ كۈندە مېنىڭ ئاتامدا بولغانلىقىم، سىلەرنىڭ مەندە بولغانلىقىڭلار ۋە مەنمۇ ھەم سىلەردە بولغانلىقىمنى بىلىسىلەر...»

مۇقەددەس روھنىڭ ئۆز روھىمىزدا بەرگەن گۇۋاھلىقى بىلەن بىز «ئىشەنچ»نىڭ دائىرىسىدىن «بىلىش» دائىرىسىگە ئۆتىمىز. بىزنىڭ مەسىھنىڭ توغرۇلۇق (ئۇنىڭ خەۋىرىنى، دېمەك) بىلىشىمىز كېرەك بولۇپلا قالماي، ئۇنىڭ ئۆزىنى بىلىشىمىز كېرەكتۇر. بۇنداق ئىش (تونۇش، بىلىش) مەسىھ بىلەن ھەرقانداق جىسمانىي مۇناسىۋەت، ھەتتا ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مۇخلىسى بولۇش بىلەن ھەرگىز بولالمايدۇ، پەقەت مۇقەددەس روھنىڭ ۋەھيىسى ئارقىلىق «قايتىدىن تۇغۇلۇش» دېگەن مۆجىزە بىلەن بولالايدۇ. خۇداغا مىڭ تەشەككۈر، مۇشۇنداق ئىمتىياز پەقەت رەب ئەيسا يەر يۈزىدە تۇرغىنىدا جىسمانىي جەھەتتىن ئۇنى ئاڭلىغان ۋە كۆرگەن، شۇنداقلا ئۇنى «ئىنسانلارچە تونۇغان»لارغىلا

مۇكەممەل قىلىنغان ئەمەس (دېمىسەكمۇ بۇلار ئۆزى زور بىر ئىمتىياز بولاتتى، ئەلۋەتتە)، بەلكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇچۇن مۇكەممەل قىلىنغاندۇر! ھەممىمىز (كۆزى بىلەن كۆرگەنمۇ، كۆرمىگەنمۇ) ئۇنى روھتا (خۇدانىڭ روھىدا) ھەرقاندىق جىسمانىي مۇناسىۋەتتىن چەكسىز چوڭقۇر دەرىجىدە تونۇپ يېتەلەيمىز!

9:6 «بىز تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق»

پاۋلۇس بۇ قىسقا بايان بىلەن نېمىنى كۆرسەتمەكچى؟ ئۇ ئۆزىنىڭ ۋە باشقا روسۇللارنىڭ تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرى توغرۇلۇق سۆزلەۋاتىدۇ، ئەلۋەتتە، ئەمما بۇ ئازاب-ئوقۇبەتلەر ھەممە ئېتىقادچىلار ئۈچۈن نەمۇنە بولىدۇ ھەمدە ئۇ ئېيتقان ھەقىقەتلەر مەسىھنىڭ يولىدا ئازاب تارتقانلارنىڭ ھەممىسىدە كۆرۈنىدۇ.

گرېك تىلىدا «تەربىيىدە جازالاندۇق» دېگەن سۆز قانۇننىڭ جازاسىنى ئەمەس، بەلكى ئاتىنىڭ ئۆز بالىسىغا بەرگەن تەربىيىسىنى كۆرسىتىدۇ. بىرسى خۇدانىڭ روھى ئارقىلىق خۇدانىڭ يېڭى ھاياتىنى قوبۇل قىلىپ، خۇدانىڭ ئائىلىسىدىكى ئەزا بولغاندىن كېيىن، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان پاك-مۇقەددەس تۇرمۇشنى ئۆگىنىشكە تولىمۇ تەشنا بولىدۇ؛ دەرۋەقە گۇناھقا قۇل قىلغان كونا ئاسارەتلەر ئۇنىڭدا سۇندۇرۇلىدۇ. ئەمما دائىم دېگۈدەك بارلىق كونا ئىللەت-ئادەتلەر پۈتۈنلەي يوقالمىغان بولىدۇ، كونا پوزىتسىيەلەر پۈتۈنلەي ئۆزگەرتىلمىگەن بولىدۇ؛ ئۇنداق ئەھۋالدا ئاجايىب ئىش شۇكى، خۇدانىڭ تەربىيىسى بېشىمىزغا چۈشىدۇ («پەند.» 11:3، «ئىبر.» 1:12-13نى كۆرۈڭ). قايتىلايمىز، بۇ «قانۇن جازاسى» ئەمەس (بىرلا گۇناھنىڭ تېگىشلىك جازاسى بولسا دەرھال دوزاختا چۈشۈرۈلۈشتىن ئىبارەتتۇر)، بەلكى ئادەمنى تۈزۈتىدىغان تەربىيىدۇر. بۇ تەربىيە ھەر تۈرلۈك بولىدۇ. بەلكىم ئەڭ ئازابلىقى پەقەت ۋىجدانىدا ئەسلەپ تۇرغان مەغلۇبىيەتلەرنىڭ ئازابى بولسا كېرەك. بەزى ۋاقىتلاردا گۇناھ سادىر قىلغاندىن كېيىن، گەرچە ئادەم ئۆزىنى كەچۈرۈم قىلىنغان دەپ بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ خۇدانىڭ روھىنى ئازابلاندۇرغانلىقىغا باغلانغان چوڭقۇر سىزىم ۋىجدانىدا قالىدۇ («ئەف.» 30:4). بەزى ۋاقىتلاردا تەربىيە كېسەللىك، ھەتتا ئۆلۈم بولىدۇ («1كور.» 29:11-30 ۋە 1:5-5نى كۆرۈڭ. ئەمما بۇنداق دېيىشىمىز، بارلىق كېسەللىكنى خۇدانىڭ تەربىيىسى، دېگىنىمىز ئەمەس). خۇدانىڭ تەربىيىسى ئۆلۈم بولسا، بۇ ئۇنىڭ رەھىمدىللىقىدا گۇناھكار ئادەمنىڭ

تېخمۇ كۆپ گۇناھلارنى سادىر قىلىشىدىن توختىتىلىشى ھەمدە جامائەتنىڭ كۆپرەك داغلاردىن ساقلىنىشى ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۇنىڭ دانالىقىدا ئۇ ھەممەيلەنگە نىسبەتەن ئۇ ئادەمنى دۇنيادىن ئايرىۋېتىش ئەڭ ياخشى تەدبىر دەپ قارار قىلغان. «1كور.» 5-باب توغرىسىدىكى ئىزاھاتلىرىمىز ۋە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى، يەنە «2يۇھ.» 16:5نى كۆرۈڭ.

ئەگەر بىرسى «ئۆمرىدە بىرلا قېتىم كەلگەن» گۇۋاھلىق بېرىش پۇرسىتىنى قولدىن بەرگەن بولسا، ياكى دەھشەتلىك گۇناھ سادىر قىلغان، شۇنداقلا جامائەتنىڭ گۇۋاھلىقىغا زور داغ چۈشۈرگەن بولسا تەربىيىلىك جازا قانداق بولىدۇ؟ ئىشلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈدەك ئىمكانىيەت بولمىسا نېمە قىلغۇلۇق؟ 9:6دىكى ئايەتكە قارىغاندا، پاۋلۇسنىڭ ئۆزى شۇنداق قورقۇنچلۇق روھىي چەككە يېتىپ بارغان بولۇشى مۇمكىن — چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئېغىر تەربىيىسىنى كۆرگەن («ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىمىدۇق»، دەيدۇ). ھەممىمىز خۇدانىڭ تەربىيىسىنى تېتىشىمىز كېرەك — بولمىسا بىز «ھارامدىن بولغان»، خۇدانىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرى ئەمەس بولۇپ قالىمىز. ئەمما پاۋلۇس شۇ مۇھىم تۇپ ساۋاقنى ئۆگەندى — گەرچە مەن ئېغىر تەربىيە ئاستىدا بولساممۇ، تېخى تىرىك تۇرساممۇ، ئەمدى خۇدانىڭ مېنى تېخى ھايات قالدۇرۇشىدا ئۆز مەقسىتى بار؛ ئەھمىيەتلىك ھەم تېگىشلىك خىزمەت بەرىبىر مېنى كۈتمەكتە، دەپ بىلەتتى. ئۇنىڭغا نىسبەتەن خۇدانىڭ ئۇنى تاشلىۋەتمىگەنلىكىگە باشقا ھېچ دەلىل-ئىسپات كېرەك ئەمەس ئىدى — پەقەت ئۇنىڭدا ھايات بولسىلا، بۇ پاكىت ئۇنىڭ ئۈمىدسىزلەنمەي خۇدانىڭ يولىدا كېلەر قەدەمنى ئۈمىد بىلەن ئىزدىشى ئۈچۈن كۇپايە ۋە تۈرتكە ئىدى. «بىز تەربىيەدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىمىدۇق» — شۇڭا ئالغا باسىمىز!

ئىئانە توپلاش، جامائەتنىڭ پۇلىنى باشقۇرۇش ـ بەزى پرىنسىپلار (8-9-باب)

پاۋلۇسنىڭ بۇ خېتىدە يېرۇسالېمدىكى كەمبەغەللەر ئۈچۈن چوڭ ئىئانە توپلاش توغرۇلۇق شۇنچە كۆپ تەپسىلىي ئورۇنلاشتۇرۇشلىرى ۋە كۆرسەتمىلىرى يېزىقلىق بولغاچقا، ئۇنىڭ نەسىھەتلىرىدىن، پىلانلىرىدىن ۋە ئىشنىڭ يوللىرىدىن پايدىلىنىپ بەزى پرىنسىپلارنى قايتا كۆرۈشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

(ئا) بىز باشقا يەرلەردە ئېيتقىنىمىزدەك، پاۋلۇس بىر قېتىممۇ ئۆزى ئۈچۈن ئىقتىسادىي ياردەم سوراپ باقمىغان. بەزى جامائەتلەر ئۇنىڭغا پات-پات شۇنداق ياردەم قولىنى ئۇزاتقىنى بىلەن، قايتلايمىزكى، ئۇ ھېچقاچان مۇشۇنداق تەلەپ قىلمىغان. لېكىن ئۇ پات-پات ھاجىتى چۈشكەن باشقىلار ئۈچۈن شۇنداق سورىغان. ئەگەر بۇگۈنكى كۈنلەردە خۇدانىڭ خىزمىتىدە (بولۇپمۇ جامائەتلەرنى قۇرغاندا) كۆچلۈكلۈكى ۋە پىداكارلىقلىقى بىلەن «روسۇل» دەپ ئاتاشقا بولىدىغانلىرى بار بولسا (بىز ئۇنداق ئادەملەرنى ئىنتايىن ئاز ئۇچراتتۇق)، ئۇلارنى پۇل تەرەپتىمۇ ئوخشاش ئۇلگە كۆرسىتىشى كېرەك، دەيمىز.

(ئە) خۇدانىڭ يولىدا بېغىشلانغان پۇلنى، بولۇپمۇ جامائەت توپلىغان ياكى ئىئانە قىلىنغان پۇللارنى بىر تەرەپ قىلغاندا، ئاز دېگەندە ئىككى، ياخشىسى كۆپرەك ئىشەنچلىك قېرىنداشلارنى ئۇنىڭغا تەڭ ئىگىدار قىلىش كېرەك. يەنە ئەڭ ياخشىسى، قېرىنداشلار تەلىم ۋە خۇش خەۋەر يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولمىسۇن — چۈنكى تەلىم بېرىش ياكى خۇش خەۋەت تارقىتىش خىزمىتىنى توغرا ئورۇنداش ئۈچۈن رەب ئالدىدا كۈتۈپ دۇئا قىلىشتا كۆپ ۋاقىت تەلەپ قىلىدۇ («روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 2:6نى كۆرۈڭ). مۇمكىن بولسا ۋاقتى-ۋاقتىدا جامائەتكە ياكى جامائەتلەرگە پۇلنى قانداق ئىشلەتكەنلىكى توغرۇلۇق مەلۇمات بەرگەن ياخشى.

(ب) بۈگۈنكى كۈنلەردە كۆپ جامائەتلەردە خۇدانىڭ خەلقىنىڭ كىرىمىنىڭ «ئوندىن بىرى»نى ئۆشرە-سەدىقە تاپشۇرۇشى كېرەك، دېگەن تەلىم بېرىلمەكتە. بەزى قېرىنداشلار تەۋراتنى (مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن قانۇن)نى ئالدىراپ ئوقۇپ، يەھۇدىي خەلقتىن «ئوندىن بىرى» تەلەپ قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپلا، جامائەتتىمۇ شۇنداق بولىدۇ، دېگەن خۇلاسىگە كەلدى. ئەمەلىيەتتە بولسا يەھۇدىي خەلقىدىن ئۈچ خىل «ئوندىن بىرى» تەلەپ قىلىنغان. بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھېسابلىساق جەمئىي بولۇپ كىرىمىنىڭ 10%گە ئەمەس، بەلكى 23%گە يېقىن كېلىشى مۇمكىن. ئەمما پاۋلۇس ۋە ھېچقايسى باشقا روسۇل ھەم مەسىھ ئەيسانىڭ ئۆزى «ئوندىن بىرى» توغرۇلۇق ھېچقانداق تەلىم بەرگەن ئەمەس. پاۋلۇس بۇ خېتىدە: «ئۆز كۆڭلىدە پۈككىنىچە بەرسۇن» — دەيدۇ. ئۇنىڭ تەكىتلەيدىغىنى سەدىقىنىڭ قانچىلىكىدە ئەمەس، بەلكى ئۇنى بەرگۈچىنىڭ پوزىتسىيەسىدە ئىدى. «ھەر ئادەم ھېچ قىينىلىپ قالماي ياكى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە پۈككىنىچە بەرسۇن؛ چۈنكى خۇدا خۇشاللىق بىلەن بەرگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ» (7:9).

بۇنى دېگىنى بىلەن، ئىنجىلدا سەدىقە-خەيرخاھلىق توغرۇلۇق بېرىلگەن تەلىم شۇكى، ئېتىقادچىنىڭ ئۆز بارلىقى (يەنى پۇل-بىسات، ۋاقىت-بىساتى، تالانت-قابىلىيەتلىرى) رەبكە مەنسۇپ، ئۆزىنى بولسا بۇلارنىڭ ۋاقىتلىق غوجىدارى، خالاس، دەپ قارىشى كېرەك («لۇقا» 12:16). ئىشەنگۈچى بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىشقا سېلىش قارارىغا كېلىشى كېرەك ۋە ۋاقتى كەلگەندە ئىگىمىزگە ئۇلار توغرۇلۇق ھېساب تاپشۇرۇشى كېرەك. قىسقىسى، ھەممىسىنى خۇدانىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساق، ئۇنىڭدىن بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ياخشى غوجىدارلىق قىلىشقا دانالىق سورىساق، ئەمدىلىكتە سەدىقە، خەير-ساخاۋەت بېرىش بۇ دانالىقنىڭ بىر قىسمى بولىدۇ، ئەلۋەتتە. بىز پەقەت شۇنى قوشۇپ ئېيتىمىزكى، «ھەممىدىن ئوچۇق قوللۇق بەرگۈچى» بولغان خۇدا بىلەن بىللە ماڭغان كىشىلەر بەربىر ئاخىر بېرىپ ئۇنىڭغا ئوخشاش «ئوچۇق قوللۇق» دەپ بىلىنىدۇ.

پاۋلۇسنىڭ «ماختىنىش»ى، گۇۋاھلىقى ۋە «ئەخمەقلىق»ى توغرۇلۇق (10-12-باب)

ئوقۇرمەنلەر كېيىنكى بابلاردا (10-12) پاۋلۇسنىڭ «ماختىنىشىنىڭ كېرەكلىكى»نى تىلغا ئالغىنىغا، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئۇنداق قىلغىنىدا «ئەخمەقلىق» دەپ تەسۋىرلەنگىنىگە ھەيران قېلىشى ياكى سەل قايمۇقۇپ قېلىشى مۇمكىن. كورىنتتىكى جامائەت ئۆز ئارىسىدا ئۆزلىرىنى «روسۇللار»، ھەتتا «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار» دەپ ئاتاپ، خۇدانىڭ مۆمىن بەندىلىرىدىن پايدا ئۈندۈرگۈچىلەرنىڭ يالغانچىلىقىنى ھەقىقىي روسۇللارنىڭ تۇرمۇش ئىستىلىدىن پەرق ئېتەلىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزى توغرۇلۇق — يەنى خۇدانىڭ ئۇنى قانداق ئىشلەتكىنى، ئۇنىڭ قانداق ئېغىر سىناقلار، جاپا-مۇشەققەتلەر ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن ئۆتكۈزگەنلىكى توغرۇلۇق سۆزلەشكە مەجبۇر بولدى. مۇشۇنداق ئاتالمىش روسۇللارنىڭ پاۋلۇس ۋە ھەمكارلىرى بىلەن ھېچقانداق سېلىشتۇرغۇچىلىقى يوق ئىدى؛ پاۋلۇسنىڭ گۇۋاھلىقىنى ئوقۇغان ھەرقانداق ئوبيېكتىپ ئوقۇرمەنگە ئۇلارنىڭ يالغان پوچىلىقلىرى ئايان بولاتتى. پاۋلۇس بىرنەچچە تەرەپلەردە ئۆزى ھەم ھەمكارلىرى توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بېرىدۇ: —

(ئا) ئۇلارنىڭ خىزمىتىنىڭ پاكلىقى ۋە «سۈپسۈزۈك» سۈپىتى (1:4-2)؛

(ئە) خۇدا ئۇلارنىڭ بېشىدىن ئۆتكۈزگەن، شۇنداقلا ئۇلارنى سىنىغان نۇرغۇنلىغان ئازاب-ئوقۇبەتلەر (3:6-10)؛

(ب) بۇ يالغان «قالتىس ئۇلۇق روسۇللار»غا ئوخشىمايدىغان، ئۇنىڭ ئۆزىنى ھېچكىم بىلەن سېلىشتۇرمايدىغان ئادىتى (10:12-13)؛

(پ) ئۇنىڭ ئۇلاردىن ئىقتىسادىي ياردەم تەلەپ قىلمايدىغان خىزمەت ئىستىلى (5:11-13)؛

(ت) ئۇ كۆندىن-كۈنگە يۈزلەنگەن خەۋپلەر (16:11-27)؛

(ج) ئۇنىڭ ئۈزلۈكسىز ھەممە جامائەتلەرنىڭ چوڭقۇر غېمىنى يەيدىغانلىقى (28:11-29)؛

(چ) خۇدا ئۆزىگە ئامانەت قىلغان مول ۋەھىيلەر (1:12-5)؛

(خ) خىزمىتىدە كۆرسىتىلگەن كۆپ كارامەتلەر ۋە مۆجىزىلەر (11:12-13).

بۇلارنى ئېيتقىنى بىلەن، پاۋلۇس بۇلارنى بايان قىلىشنى «ئەخمەقلىق» دەيدۇ. ھەممىسى ھەقىقەت بولغىنى بىلەن، ۋاقىت سەرپ قىلىپ ئۆزى توغرۇلۇق سۆزلەش ئۆزىگە نەپرەتلىك ئىش ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل ۋۇجۇدىنىڭ قىزغىنلىقى بولسا ئۆزىنىڭ ھوقۇقى ياكى خىزمىتىنىڭ كەڭ دائىرىلىرى ئەمەس، بەلكى خۇدانى جاكارلاشتىن ئىبارەت. جامائەتلەر ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تونۇپ يېتىپ قوبۇل قىلغان بولسىلا، ئۇ بۇلارنى ئىسپاتلاشقا ۋاقىت سەرپ قىلماي، مەسىھنىڭ شان-شەرەپلىرىنى ئايان قىلىشقا باشلىغان بولاتتى؛ خۇدا ئۇنى دەل شۇ ئىشقا چاقىرغانىدى. لېكىن بىز ئۇنىڭ ئۆز خىزمىتى ۋە ئۆزىنىڭ ئىشلىرى توغرۇلۇق مۇشۇ تەرىقىدە سۆزلەشكە مەجبۇر بولغانلىقى تۈپەيلىدىن چوڭقۇر مىننەتدارمىز؛ چۈنكى بىرىنچىدىن بۇ بايانلار ھەقىقىي خىزمەتكار ۋە ھەقىقىي روسۇلنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ؛ ئىككىنچىدىن، بىر روسۇلنىڭ قانداقتۇر بىر «خاسىيەتلىك ئادەم» ئەمەس، بەلكى بىزدەك ئىنسان بولغانلىقى ئايان قىلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىزلەر پەقەت «ساپال ئىدىشلار» (7:4) بولساقمۇ، بۇ بايانلاردىن خۇدانىڭ ھەممىدىن قىممەت گۆھىرى، يەنى مەسىھنىڭ بايلىقلىرىنى بىز ئارقىلىقمۇ ئايان قىلىشقا لايىق كۆرۈشىمۇ مۇمكىن، دەپ ئىلھام ئالىمىز (5:4-7).

بىز قوشۇپ ئېيتىپ ئۆتىمىزكى، ئەگەر جامائەتلەر خۇدانىڭ مۇقەددەس كىتابتا ۋەھىي قىلىنغان ساۋاق-كۆرسەتمىلىرىگە قۇلاق سېلىشنىڭ ئورنىغا پەقەت ئادەملەرنىڭ «ھاياجانلاندۇرىدىغان گۇۋاھلىقلىرى»نى ئاڭلاشقا كۆپ ۋاقىت ئىشلەتسە، ئۇلارمۇ «ئەخمەقلىق» بىلەن شۇغۇللانغان ھېسابلىنىدۇ.

مەسىھنىڭ روسۇللىرىنى تونۇپ يېتىشىنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ھوقۇقىنى قوبۇل قىلىشىنىڭ مۇھىملىقى

بىز يۇقىرىدا پاۋلۇسنىڭ «ئەخمەقلىق قىلىپ»، ئۆزىنىڭ روسۇللۇق ھوقۇقىنى تەستىقلىغانلىقى ئۈستىدە توختالدۇق. ئەمدى ««روسۇللۇق ھوقۇق»نى قوبۇل قىلىش نېمىشقا شۇنداق مۇھىم؟» دەپ سورىساق پايدىلىق بولىدۇ.

بۇنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن مەسىھنىڭ روسۇللىرىغا ئېيتقان سۆزلىرىنى قايتىدىن ئوقۇشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. ئاۋۋال پېترۇسنىڭ ئەيسانى «مەسىھ» ۋە «خۇدانىڭ ئوغلى» دەپ ئېتىقادىنى ئېتىراپ قىلغاندا، مەسىھنىڭ ئۇنىڭغا ئېيتقان سۆزلىرىگە قارايمىز: —

ئىنجىل، «مات.» 15:16-19: —

«ئۇ (ئەيسا) ئۇلاردىن:

— سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ — دەپ سورىدى.

پېترۇس دەرھال ئاتالغان سىمون:

— سەن مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ ئوغلى قۇتقۇزغۇچى-مەسىھ ئىكەنسەن، — دەپ جاۋاب بەردى.

ئەيسا ئۇنىڭغا: — نېمىدېگەن بەختلىكسەن، يۇنۇس ئوغلى سىمون! بۇنى ساڭا ئاشكارىلىغۇچى ئەت ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ئەرشتىكى ئاتامدۇر. ساڭا شۇنىمۇ ئېيتايكى، سەن بولساڭ پېترۇس [مەنىسى «تاش»]. مەن جامائىتىمنى بۇ ئۇيۇلتاش ئۈستىگە قۇرىمەن. ئۇنىڭ ئۈستىدىن تەھتىساراىنىڭ دەرۋازىلىرى [ئۆلۈمنىڭ كۈچى]مۇ غالىب كېلەلمەيدۇ. ئەرشنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى ساڭا بېرىمەن. سېنىڭ يەر يۈزىدە يول قويمىغانلىرىڭ ئەرشتىمۇ يول قويۇلمىغان بولىدۇ؛ سېنىڭ يەر يۈزىدە يول قويغانلىرىڭ ئەرشتىمۇ يول قويۇلغان بولىدۇ، — دېدى».

مۇشۇ يەردە بىز رىمدىكى كاتولىك «پاپالىقى»نىڭ «روسۇل پېترۇس رىمدىكى تۇنجى پاپا بولغان» ھەم «پېترۇستىن تارتىپ «خۇدانىڭ جامائىتى «پاپا» ئۈستىگە ئۇل سېلىنغان ھالدا ئۆسكەن» دېگەن كۆپۈرلۈق يالغان بىمەنىلىكىگە رەددىيە بېرىشكە كۆپ ۋاقىت ئىشلەتمەيمىز؛ پەقەت شۇنى دەيمىزكى، مۇشۇنداق سەپسەتە ئەيسانىڭ 18-ئايەتتە خاتىرىلەنگەن سۆزلىرى بىلەن يوققا باراۋەر قىلىۋېتىلدى: «سەن پېترۇس (گرېك تىلىدا

«كىچىك تاش» دېگەن مەنىدە) ۋە مەن بۇ ئۇيۇلتاش (گرېك تىلىدا «پېترا»، يوغان بىر قورام تاشنى كۆرسىتىدۇ) ئۈستىگە جامائىتىمنى قۇرىمەن». كىچىك بىر تاش «پېترۇس» ھەرگىز يوغان تاش «پېترا» بولالمايدۇ. خېلى روشەنكى، «پېترا» دېگەن سۆز («ئايالچە رود»تا بولغاچقا): —

(ئا) جامائەتنىڭ ئۇلى پېترۇسنىڭ ئېتىراپ قىلغان ئېتىقادى، ياكى؛

(ئە) مەسىھنىڭ ئۆزى جامائەتنىڭ ئۇلىدۇر.

بىز مەسىھنىڭ سۆزىنىڭ مەنىسى توغرۇلۇق بىرىنچى كۆزقاراشتا بولىمىز، دېمەك، مەسىھنىڭ جامائىتى ئېتىقاد دېگەن ئۇيۇلتاشنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلماقتا؛ بۇ ئېتىقاد ئىنساندىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى خۇدائاتادىن ۋەھيي ئارقىلىق كەلگەندۇر (17-ئايەتنى كۆرۈڭ)، دەپ قارايمىز. پېترۇسنىڭ جامائەتلەرگە يازغان بىرىنچى خېتىدىكى بۇنى ئېنىقلايدىغان سۆزلىرىنى كۆرۈڭ («1پېت.» 2:4-9).

شۇڭا پېترۇس ئۆزى جامائەتنىڭ ئۇلى ئەمەس. ھالبۇكى، بۇنىڭدىن ئېنىق كۆرۈنۈپ تۇرۇپتۇكى، رەب ئەيسا بۇ ۋەقەدە ئۇنىڭغا ھەقىقىي بىر خىل ھوقۇقنى، يەنى «ئەرشنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرى»نى تاپشۇردى. پېترۇسنىڭ رولى، ئادەملەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىدىغان ئىشىكلەرنى ئاچقۇچى بولىدۇ. «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى»دىكى خاتىرىلەردىن دەل مۇشۇ ئىشنى كۆرىمىز: —

(ئا) پېترۇس يېرۇسالېمدا، دۇنيانىڭ بۇلۇڭ-پۇچقاقلىرىغىچە بولغان، «ئورما ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە يىغىلغان يەھۇدىيلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىدىغان ئىشىكنى «پەيغەمبەرلىك سۆزلىرى» بىلەن ئاچتى («روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 2-باب)؛ چۈنكى ئۇ: خۇدانىڭ «يېڭى ئەھدە»سى «رەببىمىز خۇدا ئۆزىگە چاقىرغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە» «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار ھەممىدە دۇنيانىڭ بۇلۇڭ-پۇچقاقلىرىدا ياشاۋاتقانلارغا» ئېچىلدى، دەپ جاكارلىدى. خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئارقىلىق سۆزلەپ «ئىشىك ئاچتى».

(ئە) ئۇ يۇھاننا بىلەن سامارىيە شەھىرىدىكى ئېتىقادچىلارغا (ئۇلارنى «شالغۇت يەھۇدىي»لار دېيىشكەمۇ بولىدۇ) مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىشى ئۈچۈن ئىشىك ئاچتى («روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 8:14-17نى كۆرۈڭ).

(ب) خۇدا «يات ئەللەر» (يەھۇدىي ئەمەسلەر)گە ئېتىقادنىڭ ئىشىكىنى ئېچىش ئۈچۈن ئۇنى ئىشلەتتى («روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 10-باب).

بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىنجىلدىكى لۇقا ۋەھيي بىلەن يازغان «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» دېگەن قىسمىنىڭ بېشىدا يېزىلغان سۆزگە ماس كېلىدۇ: —

«ھۆرمەتلىك تېئوفىلوس، دەسلەپكى بايانىمدا، ئەيسانىڭ ئىش قىلىشتا ۋە تەلىم بېرىشتە باشلانغان... بارلىق ئىشلىرى توغرۇلۇق بايان قىلغانىدىم» (1:1).

ئەستايىدىل ئوقۇرمەنلەر دەرھال لۇقانىڭ بىرىنچى تارىخىنى (ئىنجىل، «لۇقا») پەقەت بىر باشلىنىشىنىڭ بايانىلا، خالاس، دەپ بايقايدۇ. گەرچە رەب ئەيسا ئاسمانغا قايتقان بولسىمۇ، لۇقا ھازىر يازماقچى بولغان قىسىم («روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى») رەب ئەيسانىڭ «ئىش قىلىش»ى ھەمدە «تەلىم بېرىش»ىنىڭ داۋامىنى بايان قىلىدۇ، دېمەكچى — دەرۋەقە ئۇنى يازغان. ئەمما مەسىھنىڭ ھازىر «ئىش قىلىش»ى ۋە «تەلىم بېرىش»ى ئۇنىڭ ئىنسانىي تېنى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى «ئۇ تاللىغان روسۇللار» ۋە «ئۇنىڭ تېنى بولغان جامائەت» ئارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ ئىلھامى ۋە كۈچ-قۇدرىتى بىلەن بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ قىسمىنىڭ نامىنى «ئەيسانىڭ ئىشلىرى ۋە تەلىملىرىنىڭ داۋامى» دەپ قويۇشقا بەلكىم توغرا كېلەتتى (لۇقا بۇ قىسمىنى يېزىپ ئىككى يۈز يىلدىن كېيىن ئۇنىڭغا «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» دېگەن نام قوشۇلغان).

بىر مۇشۇ يەردە: «كىشىلەر پېترۇسنىڭ مۇقەددەس روھنىڭ ئىلھامى بىلەن «ئۇرما ھېيتى»دە ئېيتقان سۆزلىرىنى رەت قىلغان بولسا، خۇدا بۇنىڭغا قانداق قارايتتى؟» دەپ سورىساق بولىدۇ. ئىككىلەنمەي جاۋاب بېرىمىزكى، ئۇلار (پېترۇسنىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتىلغان) مەسىھنىڭ ئۆزىنىڭ سۆزىنى رەت قىلغان بولاتتى. چۈنكى ئۇ پېترۇسقا ئۆزىنىڭ سۆزلەش ھوقۇقىنى ئامانەت قىلغانىدى. بۇ ئەلۋەتتە ھەم ئادەمنى قورقىتىدىغان لېكىن يەنە ئىنتايىن ئاجايىب ئىشتۇر. پېترۇستىن پاۋلۇسقىچە بارلىق روسۇللارنىڭ گۇۋاھلىقلىرىدىن ئۆزلىرىنى گۇناھلىق ئادەملەر، ئەمما مەسىھ تەرىپىدىن چاقىرىلغان ۋە ئۇنىڭ تەرىپىدىن گۇناھدىن قۇتقۇزۇلغان دەپ بىلگەن، دەپ بىلىمىز. يەنە كېلىپ بىز شۇنى بىلىمىزكى، ئۇلار گۇناھدىن قۇتقۇزۇلغان بولسىمۇ (گۇناھدىن قۇتقۇزۇلغان بارلىق ئادەملەرنىڭ ۋۇجۇدىدا بولغاندەك)، گۇناھ سادىر قىلىش مۇمكىنچىلىكى ئۇلاردا تېخى مەۋجۇت ئىدى. ئۇلار «مۇكەممەل ئادەملەر» ئەمەس ئىدى («فىل.» 12:3نى كۆرۈڭ). ھالبۇكى يەنە بىر تەرەپتىن ئۇلار ھەرھالدا مەسىھ ئۆز ھوقۇقىنى ئامانەت قىلغان ئادەملەرمۇ ئىدى.

بىز رەب ئەيسا روسۇللىرىغا ئاخىرقى ئېيتقان سۆزلەرنى ئوقۇش ئۈچۈن ئىنجىلدىكى

«يۇھاننا» قىسمىنىڭ 14-16-بابلىرىغا ئازراق قارايلى. ئۇ شۇ چاغدا ئۇلارغا مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىشنىڭ مۇتلەق زۆرۈرىيىتى توغرۇلۇق ئېيتتى. مەسىھ ئۆزى ئۇلارغا تاشقىرى مۇناسىۋەتتە نېمە بولغان بولسا، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا روھ-قەلبىدە ئوخشاش بولىدۇ — يەنى «تەسەللى بەرگۈچى»، «مۇئەللىم»، «ياردەمچى»، «رىغبەتلەندۈرگۈچى» بولىدۇ. مەسىھ، «تەسەللى بەرگۈچى»نىڭ خىزمەت قىلىپ مەن ئۆزۈم سىلەرگە بۇ چاغقىچە ئۆگەتكىنىمدىن كۆپرەك ئۆگىتىدۇ، دەيدۇ: —

(«يۇھ.» 16:12-15)

«سىلەرگە ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلمەيسىلەر. لېكىن ئۇ، يەنى ھەقىقەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەقىقەتكە باشلاپ بارىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزلۈكىدىن سۆزلىمەيدۇ، بەلكى نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلاردىن سىلەرگە خەۋەر بېرىدۇ. ئۇ مېنى ئۇلۇغلايدۇ؛ چۈنكى ئۇ مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ. ئاتىدا بار بولغانلىڭ ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر؛ مانا شۇنىڭ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم».

مانا بۇ رەب ئەيسانىڭ ئۆز روسۇللىرىغا يەر يۈزىدە بەرگەن تەلىمىدە ھەممە ئۆگەتمەكچى بولغان ئىشلارنى تېخى ئۆگىتىپ بولغان ئەمەس، دېگەن روشەن بايانىدۇر. ئاددىي سەۋەب شۇكى، «سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلمەيسىلەر» — ئۇلار تېخىچە ئۆزىنىڭ ئاجىزلىقىنى ۋە ئىشەنچسىزلىكىنى تونۇپ يەتمىگەن ئادەملەر — ئۇلار يەنىلا «ئۆزىگە تايانغان»، ئىنسانلارچە كۆزقاراشلاردا بولۇپ ئىنسانلارچە ئويلايدۇ. ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىنىڭ مەسىھكە ئەگىشىشتە مۇتلەق ئىقتىدارسىز ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىشى كېرەك ئىدى. مەسىھ قولغا ئېلىنغان، سوراقتا تارتىلغان ۋە كرېستكە مىخلانغاندىلا ئاندىن ئۇلار بۇ نۇقتىنى چۈشىنىشكە باشلايدۇ، شۇنداقلا «ئۇستازىمىزنىڭ تېشىمىزدا ئەمەس، ئىچىمىزدە ماكان قىلىشىغا موھتاجمىز» دەپ بىلىپ يېتەتتى. شۇ چاغدا ئۇلار مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىشقا تەييار بولاتتى ۋە رەب مۇنۇ يەردە ۋەدە قىلغىنىدەك، مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ چۈشەنچلىرىنى ئۆزگەرتىپ، ئۇلارنى «بارلىق ھەقىقەت»كە يېتەكلەپ ئۆگىتىدىغان بولىدۇ. ھېچ رەددىيە بەرگۈسىزكى، روھ ئۇلارغا ئۆگەتكەن كارامەت ئىشلار

دەل مەسىھنىڭ ئۆلۈم ۋە تىرىلىشىنىڭ تولۇق مەنىسىنى، خۇدانىڭ جامائەت توغرۇلۇق مەڭگۈلۈك پىلانىنى، مەسىھنىڭ دۇنياغا قايتىپ كېلىشىنى ۋە يېڭى ئاسمان-زېمىننى ئۆز ئىچىگە ئالىدى؛ بۇلار دەل ئىنجىلدىكى روسۇللارنىڭ جامائەتلەرگە يازغان مەكتۇپلىرىدە خاتىرىلەنگەن ئاجايىب ۋەھىيلەردىن ئىبارەت. بۇ مەكتۇپلەر دەل شۇ جامائەتلەر تەرىپىدىن بىر ئۆچۈن ساقلانغان بولۇپ، ئىنجىل دەل بۇ مەكتۇپلەر (پېترۇس، ياقۇپ، يەھۇدا، يۇھاننا ۋە پاۋلۇسنىڭ مەكتۇپلىرى)دىن ۋە ئەيسانىڭ تەرجىمىھالى خاتىرىلەنگەن «تۆت بايانچى» (روسۇل ماتتا، ماركۇس، لۇقا ۋە روسۇل يۇھاننا)نىڭ بايانلىرىدىن تەركىب تاپىدۇ.

شۇڭا جامائەتكە نىسبەتەن ھەربىر روسۇلدا رەب ئەيسادىن تاپشۇرۇلغان تەلىم بېرىش ھوقۇقى بار ئىدى، بۇ تەلىملەر ئىنجىلدا بىز ئۆچۈن ساقلانغان خەتلەردە تېپىلىدۇ دەپ بىلىپ يېتىش ئىنتايىن مۇھىم؛ دېمەك، ھەممە ئېتىقادچىلار بۇلارنىڭ بارلىقىنى رەب ئەيسانىڭ ئۆزىدىن كەلگەن دەپ ئېتىراپ قىلىپ ئۇلارغا تولۇق بويسۇنۇشى زۆرۈر. شۇنداق قىلىشنى رەت قىلىش خۇدا بىلەن قارشىلىشىدىغان كۆيۈرلۈقتۇر.

گاھى ۋاقىتلاردا بىز نىيىتى ياخشى ئەمما يولدىن ئادىشىپ كەتكەن، «بىز پەقەت ئەيسا مەسىھنىڭ تۆت تەرجىمىھالىدا بىز ئۆچۈن خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىگە بويسۇنىمىز — پېترۇس، ياقۇپ، يەھۇدا، يۇھاننا ھەم پاۋلۇسلار بولسا، ئۇلار پەقەت ئىنسان، ئۇلارنىڭ مەكتۇپلىرى پەقەت ئۆزلىرىنىڭ پىكىرلىرى، خالاس» دەيدىغان كىشىلەرگە يولۇقۇپ قالىمىز. ئىشىنىمىزكى، بىز بۇنداق پىكىردە بولۇشنىڭ نادانلىق، ھەتتا خەتەرلىك ئېزىتقۇلۇق ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن يېتەرلىك سۆزلىدۇق. كىمدىكىم مەسىھنىڭ «تۆت تەرجىمىھالى»دا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىگە ئىشەنگەن بولسا، ئۇنىڭ روسۇللىرىنىڭ مەكتۇپلىرىدە خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنىمۇ ئوخشاش ھوقۇقتا ئىكە دەپ قوبۇل قىلىشى كېرەك.

بىز ھازىر، ھەربىرسى قىممەتلىك ھەقىقەتنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئۈچ بايان (4:13-7) ئۈستىدە توختىلىمىز: —

(1) 4:13 «ئۇ دەرۋەقە ئاجىزلىقتا كرېستلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھاياتتۇر. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقمۇ، خۇدانىڭ سىلەرگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز».

بۇ بايان بىزنى رەب ئەيسا مەسىھنىڭ كرېستلەنگىنىدە نېمە ئىشلارنىڭ ھەقىقەتەن يۈز بەرگەنلىكىنىڭ تېخىمۇ چوڭقۇر ئېچىلىش ئىمكانىيىتى بىلەن تەمىنلەيدۇ؛ ئۇ چوڭقۇر بىر سىرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، دەپ قارايمىز. بۇ سىر ئۈستىدە مۇشۇ يەردە پەقەت قىسقىچە توختىلىمىز. ئەمەلىيەتتە بۇ سىر ئۆزى يۇقىرىقى ئابزاسلاردا ئېيتقىنىمىزدەك، مەسىھ ئەيسانىڭ: «مۇقەددەس روھ مەندە بار بولغانىنى سىلەرگە يەتكۈزۈپ ئايان قىلىدۇ» دېگەن ۋەدىسىدىن چىققان ۋەھىيلەرنىڭ بىر ئوبدان مىسالىدۇر.

پاۋلۇس رەب ئەيسانى «ئاجىزلىقتا كرېستلەنگەن» دەيدۇ؛ بىز رەب ئەيسا يەر يۈزىدە قىلغان بارلىق خىزمىتىدە مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن زور كۈچ-قۇدرەت بىلەن «مەسىھ قىلىنغان» دېسەك خاتا بولمايدۇ، ئەلۋەتتە (مەسىلەن، «لۇقا» 14:4 ۋە «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 38:10نى كۆرۈڭ). بىز باشقا يەرلەردە ئېيتقىنىمىزدەك، ئۇ (ئاتىسىنىڭ ئەمرى بولمىسا) ئۆزىنىڭ خۇدالىق كۈچ-قۇدرىتىنى ھېچ ئىشلەتكەن ئەمەس، بەلكى ئىنسان سۈپىتىدە مۇقەددەس روھنىڭ قۇۋۋەتلەندۈرۈش ھەم كۈچلەندۈرۈشلىرى بىلەن بارلىق مۆجىزىلەرنى يارىتاتتى ۋە تەلىم بېرەتتى. ئەمىسە ئۇنىڭ ئەڭ ئۇلۇغ خىزمىتى، يەنى كرېستكە مىخلىنىپ قۇربانلىق بولۇشى توغرۇلۇق «ئۇ ئاجىزلىقتا كرېستلەنگەن» دەپ ئوقۇش ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدۇ. شۇ چاغدا مۇشۇ «زور كۈچلەندۈرۈش» نەدە بولغاندۇ؟

بىز ئەيسانىڭ كرېستكە ئېسىلغان چاغدىكى: «ئى خۇدايىم، ئى خۇدايىم، نېمىشقا مېنى تاشلىۋەتتىڭ؟!» دېگەن دەھشەتلىك ۋارقىرىشىدىن ئۇنىڭ شۇ پەيتتە يالغۇز ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. ھەقىقىي يالغۇزلۇقتا ئىدى — ئۇ خۇدائاتىسى تەرىپىدىن ۋاز كېچىلگەن — چۈنكى ئۇ بىز ئۈچۈن گۇناھ كۆتۈرمەكتە ئىدى؛ پاۋلۇس 21:5دە ئېيتىلغاندەك ئۇ شۇ چاغدا ئەمەلىيەتتە «گۇناھ»نىڭ ئۆزى قىلىنغان. بارلىق يار-يۆلەك، بارلىق تەسەللى، مۇھەببەتنىڭ بارلىق بېشارەتلىرى، بارلىق يورۇقلۇق، بارلىق كۈچلەندۈرۈلۈش ئۇنىڭدىن كەتكەنىدى — بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى ئۇ يالغۇزلا، ئىنسانلىقىنىڭ مۇتلەق ھەم تولۇق ئاجىزلىقىدا كۆتۈردى؛ شۇنداق قىلىپ، ھېچ رىغبەتسىز، ھېچ تۈرتكىسىز بولۇپ، ھەتتا ئىبراھىمنىڭ ئىسھاقنى قۇربانلىق قىلىشقا تەييار بولغان ئىمان-ئىشەنچىدىن مىڭ ھەسسە ساپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن ئۇ ئاخىرغىچە ئۆزىنىڭ ھەققانىيلىقى ۋە ئاتىسىغا باغلانغان ساپ ۋە تولۇق، مۇكەممەل مۇھەببىتىنى ئۆزگەرتمەي، ئاجىزلاشتۇرماي ساقلاپ كەلدى. «خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھاياتتۇر» — ئەھۋال قانداقسىگە

باشقىچە بولسۇن؟ خۇدا شۇنداق مۇكەممەل بولغۇچىنى ئۆلۈمدە قالدۇرۇپ تىرىلدۈرمەي قويارمىدى؟! ئۇنى «ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرغۇزماي» تۇرالامتى؟!

قەدىرلىك ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىللىرىم (سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلغان بولساڭلار)، ئۆزۈڭلارنىڭ ۋە مېنىڭمۇ روھ ۋە قەلبىمىزنى ئۆز روھى ئارقىلىق ماكان تۇتقۇچى ئەيسادۇر! ئەمدى بىزگە يەنە نېمە ئىش مۇمكىن بولمىسۇن؟

پاۋلۇس يەنە «بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولىمىز» دەيدۇ. بۇ بايانمۇ ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدۇ. ئەمما بىز بۇ خەتتىكى «ئاجىزلىقنىڭ بەرىكەتلىرى» توغرۇلۇق باشقا سۆزلەرنىڭ يورۇتۇشلىرى بىلەن ئۇنى ئاسانراق چۈشىنەلەيمىز. خۇدا بىزنى كۈچلۈك ئەر-ئاياللار قىلماقچى بولسا (شۇنداق قىلىشنى خالايدۇ)، ئەمدى ئۇنىڭ ئاۋۋال بىزنى ئاجىز قىلىشىغا توغرا كېلىدۇ. دېمەك، ئۇ ئاۋۋال ئۆزىمىزنىڭ ئىرادىسىنىڭ ۋە ئەقىل-ئىدراكىنىڭ كۈچسىزلىكى، تايانچسىزلىقى ۋە ئەخمەقلىقىنى ئۆگىتىشى كېرەك. پەقەت شۇنداق بولغاندىلا ئاندىن بىز ھەقىقەتەن ئۇنىڭغا تايىنىشقا باشلايمىز ۋە پاۋلۇس بىلەن تەڭ: «خۇدانىڭ سىلەرگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز» دېيەلەيدىغان بولىمىز.

7:13 (2) «سىلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس — ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقمۇ، مەيلى — مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغاننى قىلىشىڭلار».

بۇ ئايەت ئۈستىدە بىز پەقەت قىسقىچە شۇنى بايقايمىزكى، ئۇنىڭدا «مۇھەببەتنىڭ چەكسىزلىكى» كۆرۈنىدۇ. پاۋلۇس جامائەتنى شۇنچە قىزغىن سۆيىدىكى، گاھى ۋاقىتلاردا ئۆزىنى ۋە ئۇنىڭغا كېلىدىغان ئىنئامنى پۈتۈنلەي ئۇنتۇپ كېتەتتى، دېسەك ئاشۇرۇۋەتكەن بولمايمىز. ئۇنىڭ پۈتكۈل نەزىرى باشقىلارنىڭ بەرىكىتى، يەنى مەڭگۈلۈك بەرىكىتى ئۈستىگە سېلىنغان. ئۇ ئۆزى ئۈچۈن خۇدانىڭ ھەمراھلىقىدىكى ھاياتقا ئېرىشكەن؛ لېكىن باشقىلارنىڭ شۇ ھاياتنىڭ شان-شەرىپىگە كىرىشكە باشلىغىنىدا ئۇنىڭ شادلىقى تولدۇرۇلغان بولىدۇ. بۇ نىجاتنىڭ شادلىقىنى ئۇ ئۆزىدە قالدۇرۇۋالماي، باشقىلار بىلەن ئورتاق بەھرىمەن بولۇش زۆرۈر دەپ قارايتتى. يۇقىرىدا نەقىل كەلتۈرۈلگەن، ئەيسانىڭ خۇدانىڭ يولىدا ئادەمنىڭ «ئۆز ھاياتىنى پىدا قىلىش» توغرىسىدىكى سۆزلىرىگە قايتىدىن قاراڭ («لۇقا» 24:9). دەرۋەقە، پاۋلۇس شۇ دەرىجىدە «ئۆز ھاياتىنى پىدا قىلغان»كى، ئۇ

«پەقەت سىلەر خۇدا بىلەن دۇرۇس مۇناسىۋەتتە بولساڭلار، سىلەردە بەرىكەت بولسىلا، ئۆزۈم نېمە بولسام پەرۋايىم پەلەك»، دېگەندەك بولىدۇ. يەنە 9ـ ئايەتنى كۆرۈڭ: «چۈنكى بىز ئاجىز بولساقمۇ، سىلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىڭلاردىن شادلىنىمىز!».

بىز پاۋلۇسنىڭ مۇشۇ كۆڭلىدىكى پوزىتسىيىسىنى يەنە «رىم.» 1:9ـ5دە خاتىرىلەنگەن دۇئاسىدا ۋە مۇسا پەيغەمبەرنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن بولغان، «مىس.» 30:32ـ32دە خاتىرىلەنگەن دۇئاسىدا بايقايمىز. ئۇ پوزىتسىيە، ئەلۋەتتە، بىزنىڭ بەرىكەتكە ئېرىشىشىمىز ئۈچۈن بىزنى دەپ لەنەتكە قېلىشقا تەييار بولۇپلا قالماي، ھەقىقەتەن لەنەتكە قالغان مەسىھنىڭ بىزگە باغلىغان مۇھەببىتىنىڭ جەۋھىرىدۇر («گال.» 13:3ـ14).

(3) 8:13 «چۈنكى بىز ھەقىقەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ نېمىلا قىلساق ئۇ پەقەتلا ھەقىقەتنى كۆرسىتىدۇ، خالاس»

پاۋلۇس مەيلى ئىشلار نېمە ۋە قانداقلا كۆرۈنسۇن، ھەممە ئىشلار ئەينى پېتىدە، يەنى ھەر كۆڭۈلنىڭ ھەقىقىي مەقسىتى، ھەر ھەرىكەتنىڭ تۈپكى تۈرتكىسى ئاخىر بېرىپ ئايان قىلىنماي قالمايدۇ دەپ ئوبدان بىلەتتى. بۇ ئايان قىلىنىش بۇ دۇنيادا بولمىسا مەسىھ يەر يۈزىگە قايتىپ كەلگىنىدە چوقۇم بولىدۇ. ئەلۋەتتە، جۇڭگودا ۋە ئوتتۇرا ئاسىيادىكى باشقا يەرلەردە ئۇنداق كۆڭۈلدىكى ئاددىي ئېنىقلىق ئاز ئۇچرايدۇ. بىرنەچچە يۈز يىلدىن بېرى نېمە ئىشنىڭ ھەقىقەتلىكى بولسا پەقەت شامالنىڭ قايسى يۆنىلىشكە چىققانلىقى بىلەن بېكىتىلىپ كەلگەن، خالاس. يېڭى ھۆكۈمەت ياكى ھوقۇق باشقا ئىشنى ھەقىقەت دەپ بېكىتسە، ھەممەيلەن «تېگىشلىك بولغان»غا ئىشىنىپ كېتىدۇ. لېكىن «ھەقىقەت دېگەن ھەقىقەتتۇر»، ۋە ئاخىردا ھەتتا ئۇ ئۇنىڭغا ئەك قاتتىق قارشى بولغانلارنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشلىرى ئارقىلىقمۇ ئىسپاتلىنىدۇ. يېقىنقى ئېنىق بىر مىسال ماركسىزمدۇر دېگىلى بولىدۇ. ھەممىگە مەلۇمكى، ماركسىزمدىكى ئۇقۇملارنىڭ ئاساسى «ئىنساننىڭ تەبىئىتى ئاساسەن ياخشى» دېگەنلىكتۇر. دېمەك، «يولدىن چىققان قىلمىشلار بولسا ياكى ئىجتىمائىيەتكە زىيان يەتكۈزىدىغان ئىللەتلەر بولسا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىم ۋە مائارىپ بىلەن تۈزەتكىلى بولىدۇ» دەيدۇ. ئەمما پۈتكۈل ئاسىيادىكىلەرنىڭ قايسىسى ھازىر «ئىنساننىڭ تەبىئىتى ئاساسەن ياخشى» دەپ (بىرەرسى بىرەر قېتىم شۇنىڭغا ئىشەنگەن بولسىمۇ) ئىشىنىدۇ؟ چۈنكى ئەسلىدە ماركسىزم دوگمىلىرىنى ئەك قاتتىق تەرغىبات قىلغانلار دەل ئۆزلىرىدىن بۇرۇنقىلاردىن يەنە تېخىمۇ چىرىكلىشىپ

كەتكەنلەردىن بولغاندۇر. تەۋرات-ئىنجىلنىڭ «بارلىق ئىنسانلار گۇناھكار» دېگەن گۇۋاھلىقىغا ئەك قارشى تۇرغانلارنىڭ ئۆزى بۇنىڭغا ئەك روشەن ۋە قايىل قىلارلىق گۇۋاھچى بولۇپ چىقتى!

«چۈنكى بىز ھەقىقەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ نېمىلا قىلساق ئۇ پەقەتلا ھەقىقەتنى كۆرسىتىدۇ، خالاس!»

كورىنتتىكى جامائەت پاۋلۇسنىڭ خېتىدىكى سۆزلەرنى قوبۇل قىلىپ قۇلاق سالدىمۇ؟

كورىنتتىكى جامائەت پاۋلۇسنىڭ خېتىدىكى سۆزلەرنى قوبۇل قىلىپ، ئارىسىدىن ئاشۇ رەزىل «ساختا روسۇللار»نى قوغلىۋەتتى ۋە پاۋلۇسنىڭ جېكىلەشلىرىگە قۇلاق سالدى، دەپ ئادەمنى شاد قىلىدىغان خۇلاسىگە كەلدۇق. مۇشۇ خۇلاسىنى كۆرسىتىدىغان تۆت پارچە ئىسپات بار: —

(1) ئۇلار ئۇنىڭ ئىئانە توغرۇلۇق بولغان ئۆتۈنۈشلىرىنى قوبۇل قىلىپ ئىئانىنى يېرۇسالېمدىكى كەمبەغەل ئېتىقادچىلارغا ئەۋەتتى («رىم.» 15:26-27).

(2) پاۋلۇس كېيىن كورىنتنى «ئۈچىنچى قېتىم» يوقلاش ئۈچۈن گرېتسىيىگە بارغان ۋە شۇ يەردە ئۈچ ئاي تۇردى («روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 20:2-3).

(3) ئۇ كورىنت شەھىرىدە تۇرغاندا رىمدىكى جامائەتكە خەت يازدى. («رىم.» 1:16نى كۆرۈڭ — «كېنخرىئا» دېگەن كورىنت شەھىرىدىكى بىر پورت ئىدى). ھېلىقى «رىملىقلارغا» يازغان خېتىدە كورىنتتىكى جامائەتتە بولغان كۆڭۈلسىزلىكلەر توغرۇلۇق قىلچە پۇراق يوق.

(4) زور بەختىمىزگە يارىشا «پاۋلۇسنىڭ كورىنتتىكى جامائەتكە يازغان ئىككىنچى مەكتۇپى» ھازىر قولىمىزدا تۇرۇپتۇ! ئەگەردە ئۇلار ئۇنىڭدىن رەنجىپ قېلىپ يىرتىۋەتكەن بولسا، ئۇنى ئەتىۋارلاپ ساقلىمىغان بولسا، قولىمىزدا بولمايتتى. خۇداغا تەشەككۇر!